

واژه‌آموزی زبان فارسی

سطح پیشرفته

نویسنده: مهناز عسگری

واژه‌آموزی زبان فارسی

(سطح پیشرفته)

تألیف: مهناز عسگری

عسگری، مهناز، ۱۳۴۷-

واژه‌آموزی زبان فارسی / تألیف مهناز عسگری. — تهران: کانون زبان ایران، ۱۳۸۵.
ج. ۳: مصور، جدول.

(سطح پیشرفته) ISBN: 964-8699-56-9

(سطح متوسط) ISBN: 964-8699-52-6

(سطح مقدماتی) ISBN: 964-8699-45-3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیما

(سطح پیشرفته: ۱۳۸۵)

مندرجات: ج. ۱. واژه‌آموزی زبان فارسی (سطح مقدماتی) —

ج. ۲. واژه‌آموزی زبان فارسی (سطح متوسط)

ج. ۳. واژه‌آموزی زبان فارسی (سطح پیشرفته)

۱. فارسی — راهنمای آموزشی — غیر فارسی زبان‌ها ۲. فارسی — حودا اموز

۳. فارسی — کتاب‌های درسی برای غیر فارسی زبان‌ها ۴. فارسی — واژگان

الف. کانون زبان ایران بـ خوان

توضیع / PIR ۰۰۷۸

کابخانه ملی ایران

واژه‌آموزی زبان فارسی (سطح پیشرفته)

نویسنده: مهناز عسگری

ویراستار: مهدی ضرغامیان

مدیرهنری: زهرا شکریان

صفحه‌آرا و طراح جلد: حسین معینی

عکاس: علی سلطان محمدی

تصویرگران: حسین معینی، زهرا شکریان

ناظر آماده‌سازی: مانلی نورایی

ناشر: کانون زبان ایران

سال انتشار: ۱۳۸۵

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

چاپ: شرکت افست

نشانی: تهران، خیابان استاد مطهری، خیابان فجر، شماره ۳۷

کد پستی: ۱۵۸۹۷۹۳۴۱۳

صندوق پستی: ۱۴۱۰۵/۶۳۶۸

تلفن: ۰۰۹۸۲۱ (۸۸۳۰۶۰۶۷)

<http://www.ili.ir>

نیزه

۸	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
۱۲	۱- کشور
۱۶	۲- سیاست و حکومت (۱)
۲۰	۳- سیاست و حکومت (۲)
۲۴	۴- قانون و جرائم اجتماعی
۲۸	۵- تغییر و تحولات اجتماعی
۳۲	۶- جنگ و صلح
۳۶	۷- اقتصاد و بازارگانی
۴۰	۸- آبودگی و محیط‌زیست
۴۴	۹- تغذیه و بهداشت
۴۸	۱۰- قاره‌ها
۵۲	۱۱- مذهب (۱)
۵۶	۱۲- مذهب (۲)
۶۰	۱۳- تحصیلات (۱)
۶۴	۱۴- تحصیلات (۲)
۶۸	۱۵- بیماری‌ها و تخصص‌های پزشکی

۱۶- آسیب‌دیدگی‌ها و کمک‌های اولیه	۷۲
۱۷- هنر و کارهای هنری	۷۶
۱۸- صنایع دستی	۸۰
۱۹- تنقلات ایرانی	۸۴
۲۰- جشن‌ها	۸۸
۲۱- عزاهای	۹۲
۲۲- واحدهای اندازه‌گیری	۹۶
۲۳- واحدهای شمارش و بسته‌بندی (۱)	۱۰۰
۲۴- واحدهای شمارش و بسته‌بندی (۲)	۱۰۴
۲۵- فعل‌های مرکب (۱)	۱۰۸
۲۶- فعل‌های مرکب (۲)	۱۱۲
۲۷- فعل‌های مرکب (۳)	۱۱۶
۲۸- فعل‌ها و حروف اضافه‌ی خاص	۱۲۰
۲۹- فعل‌های گروهی (۱)	۱۲۴
۳۰- فعل‌های گروهی (۲)	۱۲۸
- واژه‌نامه	۱۳۱
- پاسخ‌نامه	۱۵۳

◆ پیشگفتار

کمبود منابع آموزشی از مهمترین موانع گسترش زبان فارسی به غیر ایرانیان، مخصوصاً علاقهمندان فراغییری زبان فارسی در سراسر دنیاست. از این‌رو هم‌زمان با تأسیس گروه زبان فارسی در کانون زبان ایران در سال ۱۳۸۰ هجری شمسی، تهیه و تدوین مواد آموزشی مهم‌ترین وظیفه‌ی این بخش قلمداد شد.

در حال حاضر، گروه زبان فارسی کانون زبان ایران، ضمن آموزش فارسی به زبان آموزان غیر ایرانی، در حال آماده‌سازی مواد آموزشی مناسب برای دوره‌های کوتاه‌مدت و بلند‌مدت آموزشی و تأثیف و انتشار کتاب و منابع آموزشی در زمینه‌های واژه‌آموزی، خواندن، دستور زبان، مکالمه و همچنین فرهنگ یک زبانه‌ی فارسی ویژه‌ی غیر فارسی زبان‌هاست.

کتاب حاضر سومین جلد از مجموعه‌ی سه جلدی واژه‌آموزی زبان فارسی است که توسط خانم مهناز عسگری برای سطح پیشرفته نوشته شده است. استفاده از این مجموعه در درس واژه‌آموزی زبان فارسی توصیه می‌شود.

گروه زبان فارسی
کانون زبان ایران

◆ مقدمه

زبان آموزان گرامی:

این کتاب به قصد آموزش بخشی از واژه‌های فارسی تهیه شده است و ویژه‌ی کسانی است که با ساختمان زبان فارسی آشنایی نسبی دارند. شما در این کتاب تقریباً ۱۳۰۰ کلمه‌ی فارسی آشنا می‌شوید. اگرچه ممکن است شما بعضی از این واژه‌ها را بشناسید و حتی آن‌ها را به کار ببرید، اما مطالعه‌ی این کتاب به منزله‌ی نوعی بازنگری به اطلاعات پیشین و تثبیت دانش واژگانی شما در موضوع‌های مورد بحث در این کتاب است. کتاب حاضر شامل ۳۰ درس است و هر درس بر پایه‌ی موضوعی معین در چهار صفحه ارائه می‌شود. در دو صفحه‌ی اول هر درس واژه‌های آموزشی به کمک تصاویر، توضیحات و متن ارائه می‌شوند. سپس در صفحه‌های سوم و چهارم، تمرین‌ها و فعالیت‌های گوناگونی تدوین شده است تا به کمک آن‌ها کلمه‌ها و عبارت‌های تازه را فرا بگیرید و به ذهن بسپارید. این کتاب خودآموز واژه‌آموزی است. در نتیجه، مطالب آن بدون حضور معلم نیز قابل استفاده است. پاسخ‌نامه‌ی تمرین‌ها و واژه‌نامه، در پایان کتاب در بخش ضمیمه آمده است.

◆ چند توصیه

۱. اگرچه در تدوین دروس، اصل پیشرفت تدریجی رعایت نشده است، ولی بهتر است درس‌های کتاب را به ترتیب بخوانید.
۲. تکرار، یکی از بهترین روش‌ها برای تثبیت معنای کلمه‌ی جدید و به خاطر سپاری آن است. تکرار موجب یادآوری بعضی از مطالب فراموش شده می‌گردد.
۳. تعداد کلمه‌های هر درس محدود است. بنابراین فقط به یادگیری آن‌ها اکتفا نکنید.
۴. اگر در متن‌ها با کلمه‌ی ناآشنایی روبرو شدید، معنایش را جستجو کنید.
۵. شما برای تلفظ صحیح کلمه‌های مربوط به هر درس می‌توانید به واژه‌نامه در پایان کتاب رجوع کنید. در این فهرست، تلفظ کلمه‌ها به خط آوانگار بین‌المللی ارائه شده است.

واژه‌آموزی زبان فارسی

(سطوح پیشرفته)

درس اول

کشور

۱- کشور

امروزه بیشتر از ۱۸۰ کشور در جهان وجود دارد. همهی کشورها، اعم از غنی (=ثروتمند) یا فقیر، توسعه یافته یا کم توسعه، پیشرفته یا عقب افتاده، دارای دولت، ملت، قانون، پرچم و سرود ملی واحدی هستند. مردم هر سرزمینی به تاریخ، تمدن، فرهنگ، زبان و آداب و رسوم خود علاقه مندند و از مرزهای سیاسی و جغرافیایی میهن خود مراقبت می کنند. دولت در همهی کشورها مسئول حفاظت از منافع ملی و آموزش و پیشرفت اجتماعی است. از این رو، با اجرای قوانین می کوشد امور کشور را در مجرایی منظم و درست قرار دهد. بنابراین روابط (= ارتباطهای) سیاسی، بازرگانی، علمی و فرهنگی کشورها عموماً زیر نظر دولت‌ها انجام می شود.

۲- کشور و علایق ملی

جمعیت اغلب کشورهای جهان تقریباً متجانس نیست، زیرا ساکنان کشورها از اقوام (= قوم‌ها) گوناگونی تشکیل شده‌اند که از نظر نژاد، زبان، فرهنگ و حتی رنگ پوست با هم تفاوت دارند. بعضی از این تفاوت‌ها را می‌توان در تقسیمات اُستانی برخی از کشورها مشاهده کرد. با این حال، این تفاوت‌ها در احساسات میهن‌دوستی، علایق ملی و یگانگی (= وحدت) مردم کشورها تردیدی ایجاد نمی‌کند.

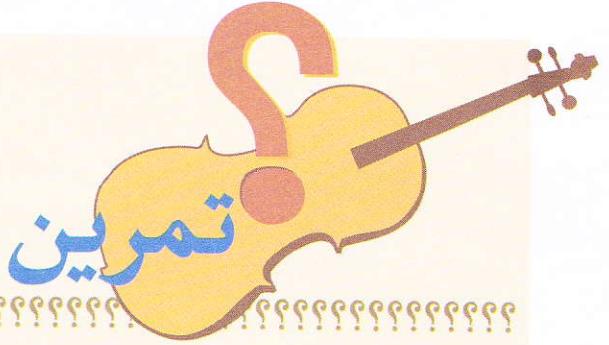

زیرا تاریخ و منافع یگانه‌ای آن‌ها را به عنوان هموطن در کنار هم قرار داده است. در واقع، در جهان امروز، بیش از آن که مسائل خونی، قبیلگی و نژادی، مردم یک کشور را در کنار هم قرار دهد، منافع مشترک و علائق ملی موجب یگانگی و همدلی مردم می‌شود.

۳- هویت ملی

همهی شهروندان یک کشور، تابعیت سرزمین خود را دارند. هر شهروندی در سرزمین خود یک شناسنامه یا کارت ملی دارد که معرف هویت اوست. شما بر پایهی شناسنامه‌تان تابع چه کشوری هستید؟ هنگامی که شما می‌خواهید از مرز-های سرزمین‌تان عبور کنید و به کشور دیگری سفر کنید به گذرنامه نیاز دارید. گاهی اوقات برای سفر به کشورهای دیگر باید اجازه‌ی ورود به آن سرزمین را به دست بیاورید. در این صورت، علاوه بر گذرنامه به روادید نیز احتیاج دارید.

۱ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. شناسنامه یا کارت ملی معرف هويت / آداب و رسوم شهروندان يك کشور است.
۲. منافع مشترک و علایق ملی موجب هم‌دلی / تابعیت مردم يك کشور می‌شود.
۳. ساکنان کشورها از یگانگی / اقوام گوناگونی تشکیل شده‌اند.
۴. ساکنان کشورها از نظر نژاد / منافع ملی با هم تفاوت دارند.
۵. روابط میهن‌دوستی / سیاسی معمولاً زیر نظر دولت‌ها انجام می‌شود.
۶. امروزه بیشتر از ۱۸۰ کشور / استان در جهان وجود دارد.

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

پرچم ، مرزهای ، میهن‌دوستی ، تمدن ، سرود ملی ، فرهنگ

۱. در گذشته کشور ایران صاحب ..... بزرگ و درخشانی بوده است.
۲. ..... و آداب و رسوم مردم هر کشوری متفاوت است.
۳. مردم هر سرزمینی از ..... سیاسی و جغرافیایی خود مراقبت می‌کنند.
۴. ..... از احساسات زیبا و مقدس مردم هر سرزمینی است.
۵. همه‌ی کشورها دارای ..... و ..... واحدی هستند.

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۳ کدام جمله درست و کدام جمله نادرست است؟

۱. گاهی اوقات برای سفر به کشورهای دیگر علاوه بر گذرنامه به روادید نیز احتیاج داریم.
۲. همه‌ی کشورها پرچم و سرود ملی واحدی ندارند.

▶ ۱

۳. همهی شهروندان یک کشور، تابعیت سرزمین خود را دارند.
۴. روابط سیاسی، بازرگانی، علمی و فرهنگی کشورها معمولاً زیر نظر تقسیمات استانی انجام می‌شود.
۵. دولت در همهی کشورها مسئول حفاظت از منافع ملی است.

۲ هر یک از عبارت‌های ستون راست را با یک خط به کلمه‌ی مناسب در ستون چپ وصل کنید.

الف - گذرنامه	۱. هر یک از کسانی که در یک سرزمین با هم زندگی می‌کنند
ب - کارت ملی	۲. به کشورهایی که از نظر اجتماعی و اقتصادی پیشرفت کرده‌اند، می‌گوییم
پ - هموطن	۳. برای سفر به کشورهای دیگر لازم است
ت - پیشرفت	۴. به کشورهایی که از نظر اجتماعی و اقتصادی پیشرفت نکرده‌اند، می‌گوییم
ث - عقب‌افتداده	۵. دفترچه یا کارتی که معرفت هویت ملی است

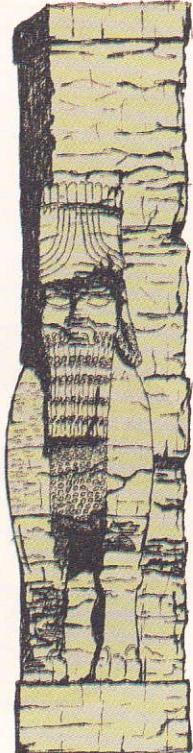

۳ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

ملّت‌ها ، سرود ملی ، ایستادنند ، میهن‌دوستی ، آداب و رسوم

فرهنگ ، روابط ، کشورهای

هفته‌ی گذشته در تهران سمینار بزرگ ایران‌شناسی برگزار شد. دانشمندان زیادی از ..... مختلف جهان در این سمینار شرکت کرده بودند. در ابتدای سمینار، ..... ایران نواخته شد و همه به احترام ..... سپس سخنرانها بحث‌های خود را شروع کردند. یکی از سخنرانها درباره‌ی احساسات ملی و ..... ایرانیان صحبت کرد. یکی از حقوق‌دانها درباره‌ی تاریخ ..... سیاسی ایران با کشور ایتالیا بحث کرد. یکی دیگر از دانشمندان ایران‌شناس درباره‌ی ..... و تمدن باستانی کشور ایران سخنرانی کرد و برخی از ..... ایرانیان را در برخورد با سایر اقوام و ..... بازگو کرد. در مجموع، سمینار خوب و ارزنده‌ای بود و من اطلاعات گوناگونی درباره‌ی سرزمین بزرگ و پهناورم ایران کسب کردم.

درس دوم

سیاست و حکومت

۱- دولت

در جوامع کنونی، دولت مسئول برنامه‌ریزی و اداره‌ی کشور است.

در اغلب کشورهای جهان، مخصوصاً در کشورهایی که مردم سالاری (= دموکراسی) حاکم است، دولت به دنبال برگزاری انتخابات آزاد است و با رأی مردم مشروعيت می‌یابد (= قانونی شدن). در چنین نظامهایی، معمولاً دولت زیر نظر نمایندگان مردم در مجلس شورا فعالیت می‌کند.

در نظامهای استبدادی (= دیکتاتوری)، یک حاکم که معمولاً با اتکا به ارتش یا پلیس به قدرت رسیده است، دولت را در دست می‌گیرد یا رئیس دولت را انتخاب می‌کند.

۲- رئیس دولت

در اغلب کشورهای جهان رئیس جمهور یا نخست وزیر رئیس دولت است. معمولاً رئیس دولت برای یک دورهٔ محدود مثلاً چهار سال یا پنج سال، انتخاب می‌شود. گاهی اوقات، در نظام استبدادی، رئیس دولت مادام‌العمر (= تا پایان عمر) قدرت را در دست می‌گیرد.

رئیس دولت، امور کشور را به کمک اعضای هیئت دولت یا وزیران اداره می‌کند. هر وزیر مسئولیت اداره‌ی یک وزارت خانه را بر عهده دارد. مهم‌ترین وزارت‌خانه‌های کشورهای مختلف جهان عبارتند از: وزارت امور خارجه، وزارت کشور، وزارت اقتصاد، وزارت دفاع،

۳- قانون

وظیفه‌ی قانون‌گذاری در اغلب کشورهای جهان بر عهده‌ی مجلس شورا است. مردم نماینده‌های خود را هر چهار سال یک بار به مجلس شورا می‌فرستند تا با تصویب و وضع قوانین (= قوانین) مناسب به دولت کمک کنند و بدین ترتیب کشور بهتر اداره شود. وظیفه‌ی نظارت (= رسیدگی) بر اجرای (= انجام شدن) قوانین بر عهده‌ی قوه‌ی قضاییه است. قوه‌ی قضاییه با بهره‌گیری از قاضی‌ها و حقوق‌دان‌های خود مراقب اجرای دقیق قوانین و برقراری عدالت در میان مردم است.

۴- حزب‌های سیاسی

امروزه علاقه‌مندان به سیاست و کشورداری تلاش می‌کنند با تشکیل حزب سیاسی اداره‌ی کشور را به دست بگیرند. حزب‌ها با تبلیغات گوناگون، شعارهای سیاسی و رفتارهای آزادی‌خواهانه می‌کوشند محبوبیت بیشتری به دست بیاورند تا با تکیه به رأی مردم، نامزد (= کاندید) خود را رئیس‌جمهور یا نماینده‌ی مجلس کنند. گاهی اوقات یک حزب به تنها ی نمی‌تواند رأی مردم را به دست بیاورد، بنابر این با حزب‌های دیگر ائتلاف می‌کند (= سازش کردن) تا توجه مردم را جلب کند. در انتخابات حزبی که رأی می‌آورد (= انتخاب شدن) به قدرت می‌رسد و حکومت را در دست می‌گیرد؛ در این صورت حزب منتخب می‌تواند در انتخاب وزیر سهیم باشد. اما حزب‌هایی که رأی نیاورند، به جناح (= دسته) اقلیت یا حتی مخالف تبدیل می‌شوند.

تمرین

۱ هر یک از جمله‌ها را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

الف

ت

پ

ب

۱. مردم در انتخابات شرکت می‌کنند.
۲. علی روی دیوار پوستر تبلیغاتی می‌چسباند.
۳. نامزد ریاست جمهوری برای مردم سخنرانی می‌کند.
۴. اداره‌ی دادگاه بر عهده‌ی قاضی است.

??

جای خالی جمله‌ها را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

قدرت ، شعار ، نامزد ، حزب ، تصویب ، نظام ، وزیر ، قانون‌گذاری

۱. در انتخابات حزبی که رأی می‌آورد به ..... می‌رسد.
۲. یکی از وظیفه‌های مهم نمایندگان مجلس ..... قوانین مناسب برای اداره‌ی کشور است.
۳. مجلس شورا وظیفه ..... را بر عهده دارد.
۴. حزب‌های سیاسی می‌کوشند با تکیه به رأی مردم ..... خود را به ریاست جمهوری یا نمایندگی مجلس برسانند.
۵. در ..... های مردم‌سalar، نمایندگان مجلس فعالیت‌های دولت را بررسی می‌کنند.
۶. ..... آموزش و پرورش مسئول وزارت‌خانه‌ی آموزش و پژوهش است.
۷. حزب‌ها از ..... های سیاسی گوناگونی بهره‌برداری می‌کنند.

۸. سیاست‌مداران در سایه‌ی فعالیت‌های ..... خود می‌کوشند قدرت بیشتری به دست آورند.

???

۹ کدام یک از جمله‌ها درست و کدام نادرست است؟

۱. هر وزیر مسئولیت اداره‌ی یک مجلس را بر عهده دارد.
۲. وظیفه‌ی ناظارت بر اجرای قوانین بر عهده‌ی قوه‌ی قضاییه است.
۳. معمولاً حزب‌هایی که رأی نمی‌آورند به اقلیت یا حتی مخالف تبدیل می‌شوند.
۴. گاهی اوقات یک حزب با حزب‌های دیگر ائتلاف می‌کند.
۵. در اغلب کشورهای جهان رئیس جمهور یا نخست وزیر نماینده‌ی مردم در مجلس است.
۶. در نظام‌های استبدادی، حاکم با اتکا به رأی مردم به قدرت می‌رسد.

???

۱۰ عبارت طرف راست را به کلمه‌ی مربوط به آن در طرف چپ وصل کنید.

الف - وزارت‌خانه	۱. به رئیس هیئت دولت گفته می‌شود.
ب - انتخابات	۲. به عمل رسیدگی و اداره‌ی کشور گفته می‌شود.
پ - استبدادی	۳. به مجموعه‌ی اداره‌ها و سازمان‌های زیر نظر وزیر گفته می‌شود.
ت - کشورداری	۴. به روش نظام‌هایی گفته می‌شود که با رأی مردم مشروعت می‌یابند.
ث - رئیس‌جمهور	۵. نظامی است که حاکم با اتکا به ارتش یا پلیس به قدرت می‌رسد.
ج - مردم‌سالاری	۶. جریانی است که طی آن افرادی برای اداره‌ی امور کشور برگزیده می‌شوند.

???

۱۱ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

انتخابات ، رأی ، به دست آورده‌اند ، ناظارت ، وزارت ، حق

در ایران، انتخابات توسط ..... کشور برگزار می‌شود و تمام افراد ۱۶ سال به بالا ..... خود شرکت در ..... را دارند. مردم در روز انتخابات پای صندوق‌های رأی می‌روند و ..... خود را در صندوق می‌اندازند. پس از پایان رأی‌گیری، رأی‌ها توسط مأموران وزارت کشور و با ..... نمایندگان نامزدها شمارش می‌شود. پس از اتمام شمارش رأی‌ها، سرانجام نام شخص یا اشخاصی که بیشترین رأی را ..... اعلام می‌شود.

درس سوم

سیاست و حکومت

۱- انواع حکومت

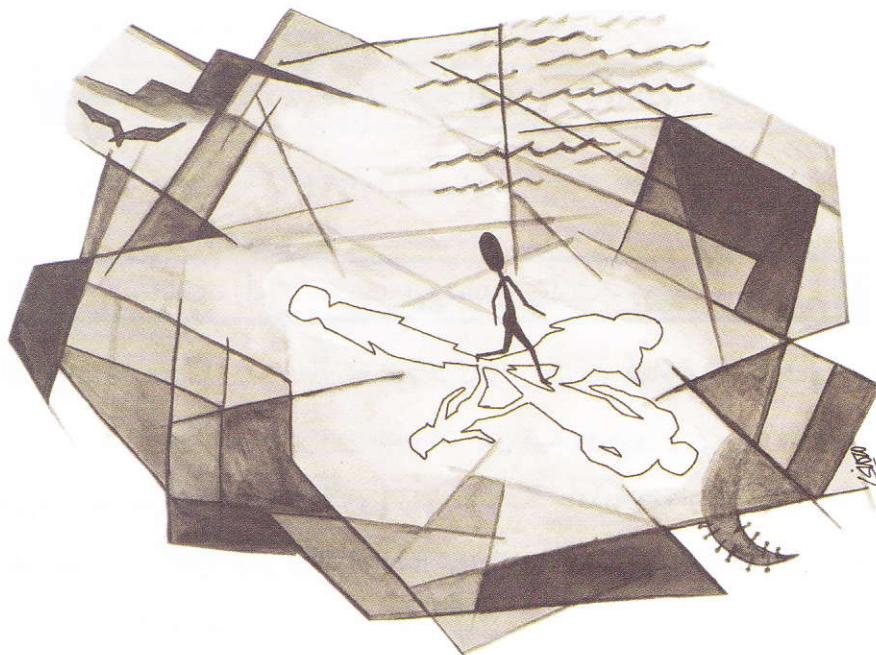

فدرال: این نوع حکومت از دولتهای خودگردان ایالتی و یک دولت مرکزی تشکیل شده است. دولت مرکزی منتخب مردم است.

جمهوری: نوعی حکومت است که رئیس آن از سوی مردم یا نمایندگان مردم انتخاب می‌شود.

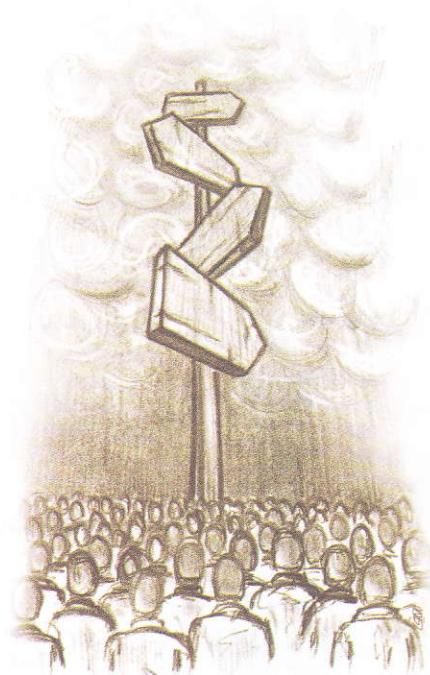
سلطنتی: نظام حکومتی است که پادشاه یا ملکه اداره امور کشور را به طور نمادین یا واقعی بر عهده دارد.

دولت موقّت: دولتی است که بر اثر یک تحول مهم سیاسی پیش از برگزاری انتخابات و مجلس قانونگذار تشکیل می‌شود.

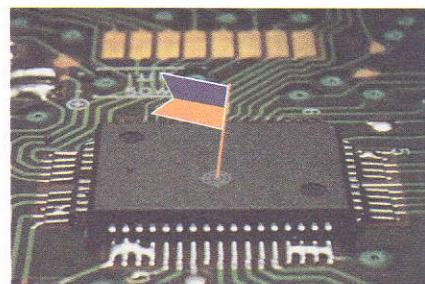
۲- گرایش‌های سیاسی

احزاب و گروه‌های سیاسی گرایش‌های سیاسی متفاوتی دارند. بعضی از احزاب از نظر سیاسی افراطی یا تندرو محسوب می‌شوند. احزاب افراطی مایلند خیلی سریع و حتی با شدت عمل، وضع موجود را به نفع خود تغییر دهند. در مقابل، احزاب محافظه کار دوست دارند وضع موجود را حفظ کنند و از ایجاد تغییر بزرگ و جدی در وضعیت سیاسی جامعه پرهیز می‌کنند. اما احزاب میانه‌رو، تغییر آهسته و تدریجی در وضع موجود جامعه را می‌پسندند. هر یک از این گرایش‌ها در میان مردم طرفداران یا هوادارانی دارد. معمولاً رهبران احزاب، هنگام سخنرانی، راه‌پیمایی، تظاهرات یا برقراری میتینگ هواداران خود را جمع می‌کنند.

۳- روابط سیاسی

کشورهای جهان روابط خود را با یکدیگر از طریق سفارت خانه-هایشان تنظیم می‌کنند. سفارت خانه اداره‌ای است که سفیر در آن جا کار می‌کند. کاردار نیز مأموری سیاسی است که در سفارت خانه در کنار سفیر کار می‌کند. در صورتی که روابط بین کشورها خوب و گسترده باشد، رایزن‌های مختلفی مانند رایزن فرهنگی، رایزن بازرگانی، رایزن مطبوعاتی و ... در سفارت خانه کار می‌کنند. اما اگر میان دو کشور اختلافی به وجود بیاید، ممکن است سطح ارتباط سیاسی را در حد فعالیت کاردار تنزل دهد. در بعضی مواقع، ممکن است کشوری سفارت خانه‌ی خود را موقتاً تعطیل کند.

تمرین

۱ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. اداره‌ی امورکشورهای سلطنتی / جمهوری به طور نمادین یا واقعی بر عهده‌ی پادشاه یا ملکه است.
۲. حکومت استبدادی / فدرال از دولت‌های خودگردان ایالتی و یک دولت مرکزی تشکیل شده است.
۳. دولت مؤقت / سلطنتی بر اثر یک تحول مهم سیاسی پیش از برگزاری انتخابات تشکیل می‌شود.
۴. ریس حکومت جمهوری / سلطنتی از سوی مردم یا نمایندگان مردم انتخاب می‌شود.

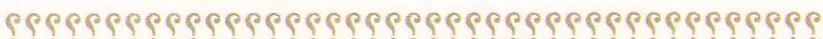
۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

افراطی ، میتینگ ، راهپیمایی ، سخنرانی ، وضع موجود

۱. آقای نادری ..... ریس جمهور را از رادیو گوش می‌کند.
۲. هفته‌ی گذشته، دانشجویان در پارک بزرگ شهر ..... بر پا کردند.
۳. کارگران کارخانه به دلیل کاهش حقوق و مزايا در خیابان ..... کردند.
۴. همیشه برخی از احزاب از ..... جامعه راضی نیستند.
۵. احزاب ..... مایلند خیلی سریع وضع موجود را به نفع خود تغییر دهند.

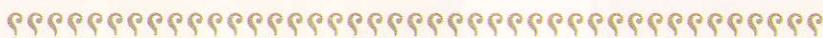
۱ کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. احزاب و گروههای سیاسی گرایش‌های سیاسی متفاوت دارند.
۲. احزاب محافظه‌کار مایلند وضع موجود را حفظ کنند.
۳. احزاب تندره همان احزاب میانه‌رو هستند.
۴. هر یک از گرایش‌های سیاسی در میان مردم هوادارانی دارند.
۵. احزاب میانه‌رو، طرفدار تغییر سریع در وضع موجود جامعه هستند.

۲ جمله‌ی سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف-سفیر	۱. اداره‌ای است که سفير در آن جا کار می‌کند.
ب-هوادار	۲. مأموری سیاسی است که در کنار سفير کار می‌کند.
پ-سفارت‌خانه	۳. اداره‌ی امور سفارت‌خانه بر عهده‌ی اوست.
ت-تظاهرات	۴. نام دیگری برای طرفداران یک حزب است.
ث-کاردار	۵. حرکت جمعی مردم برای بیان خواسته‌هایشان

۳ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

فراخواندند ، ارتباط سیاسی ، سفارت‌خانه‌های

گسترده ، سفیرهای ، اختلاف ، تنزل دادند

چندی پیش، دو کشور همسایه که روابط بین آنها خوب و ..... بود،
با هم ..... پیدا کردند. بلافضله، هر دو کشور ..... خود را به
کشورشان ..... و سطح ..... را در حد فعالیت کاردار ..... .
متأسفانه، به دلیل گسترش اختلاف، آنها تصمیم گرفتند ..... خود را نیز
موقتاً تعطیل کنند.

درس چهارم

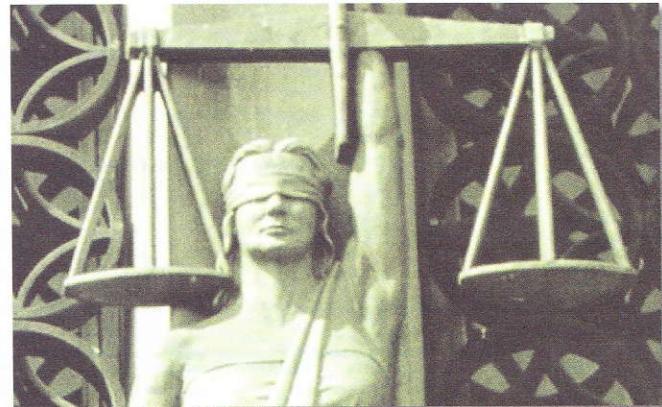
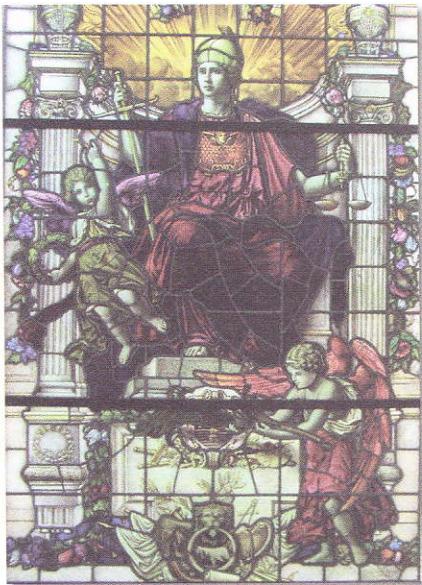
قانون و جرائم اجتماعی

۱- جرم و مجرم

به کسی که مرتکب عملی خلاف یا غیرقانونی می‌شود، گناهکار یا مجرم (= خلافکار) گفته می‌شود.

پلیس گناهکار یا مجرم را دستگیر می‌کند و به عنوان متهم به دادگاه تحویل می‌دهد.

قاضی متهم را در دادگاه محاکمه می‌کند.

وکیل از متهم دفاع می‌کند.

اگر متهم در دادگاه محکوم بشود، باید مجازات شود. ولی اگر تبرئه شود، باید آزاد شود.

معمولًاً مجازات مجرمان زندان، جریمه، کار اجباری و تبعید به شهرهای دور و بد آب و هواست.

مجازات مجرمانی که مرتکب قتل عمد شده‌اند، اشدّ مجازات است.

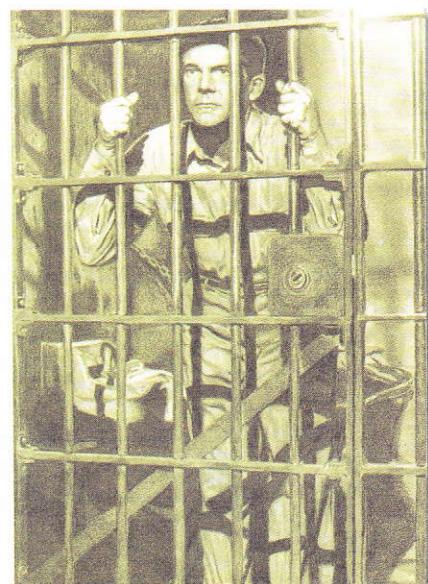

۲- قتل و قاتل

اسم	تعريف	صفت
قتل	کشتن کسی بنا بر نقشه‌ی قبلی	قاتل، جانی، آدم‌کش
کیف‌زنی	کیف کسی را دزدیدن	کیف‌زن، کیف‌قاپ
دزدی، سرقت	بردن مال و اموال کسی	دزد، سارق
آدم‌ربایی	دزدیدن کسی و آزاد کردن او در مقابل پول	آدم‌ربا
خرابکاری	خراب کردن و آسیب رساندن به چیزها و مکان‌ها	خرابکار
قاچاق	جایه‌جا کردن غیرقانونی چیزی ممنوع	قاچاقچی
احتکار	پنهان و انبار کردن کالاهای مورد نیاز مردم به قصد گران کردن قیمت آن	احتکار

۳- دزدی مسلح‌حانه

ارومیه- خبرنگار ایران: سارقان مسلح بانک‌های ارومیه که قبل از جنایتی دست زده بودند، دستگیر شدند. این گروه مسلح که در پی قتل راننده‌ی تاکسی تلفنی تحت تعقیب قرار گرفته بودند، هنگام سرقت از بانک در یک اقدام پلیسی دستگیر شدند. روز سه‌شنبه به پلیس ۱۱۰ اطلاع داده شد که سه سارق نقاددار مسلح به بانک میدان مولوی حمله کرده‌اند. با به صدا درآمدن آذیر بانک، سارقان به رئیس بانک تیراندازی کردند و پا به فرار گذاشتند. با عملیات تعقیب و گیریز، مأموران پلیس توانستند دو نفر از سارقان را در یک اتومبیل مسروقه (= دزدیده شده) به دام اندازند و نفر سوم را که در چاه خانه‌ای پنهان شده بود، دستگیر کردند.

۱ جمله‌ی طرف راست را به جمله‌ی مربوط به آن در طرف چپ وصل کنید.

الف- دو نفر از سارقان را دستگیر کنند.	۱. چون متهم‌ها گناهکار شناخته شدند
ب- آژیر بانک به صدا درآمد.	۲. مأموران پلیس توانستند
پ- دادگاه او را به اشدّ مجازات محکوم کرد.	۳. همین که سارقان مسلح وارد بانک شدند
ت- قاضی او را تبرئه کرد.	۴. چون متهم مرتکب قتل عمد شده بود
ث- دادگاه آن‌ها را مجازات کرد.	۵. چون متهم بی‌گناه شناخته شد

۲ کلمه‌ی طرف راست را به عبارت مربوط به آن در طرف چپ وصل کنید.

الف- کیف کسی را دزدیدن	۱. احتکار
ب- جابه‌جا کردن غیرقانونی کالایی ممنوع	۲. سرقت
پ- پنهان و انبار کردن کالاهای مورد نیاز مردم به قصد گران کردن قیمت آن	۳. کیفزنی
ت- کشتن کسی بنا بر نقشه‌ی قبلی	۴. آدمربایی
ث- بردن مال و اموال کسی	۵. خرابکاری
ج- دزدیدن کسی و آزاد کردن او در مقابل پول	۶. فاچاق
چ- خراب کردن و آسیب‌رساندن به چیزها و مکان‌ها	۷. قتل

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل‌های مناسب پر کنید.

تبیید شد ، دفاع می‌کند ، مجازات شود ، محاکمه کرد ، تبرئه شود

۱. اگر متهم در دادگاه محکوم شود، باید ..... .

۲. اگر متهم در دادگاه بی‌گناه شناخته شود، باید ..... .
 ۳. مجرم به یکی از شهرهای دور و بد آب و هوا ..... .
 ۴. قاضی در دادگاه متهم را ..... .
 ۵. وکیل در دادگاه از متهم ..... .

؟؟

۴ در جدول زیر صفت مربوط به هر اسم را بنویسید.

صفت	اسم
.....	کیف‌زنی
.....	قاچاق
.....	احتکار
.....	آدم‌ربایی
.....	خرابکاری

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۵ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

دستگیر، نیروهای پلیس، قاچاقچی‌های

درگیر شده بودند، مسلحانه، تحت تعقیب

گروه ..... حرفاء که از مرزهای افغانستان مواد مخدر

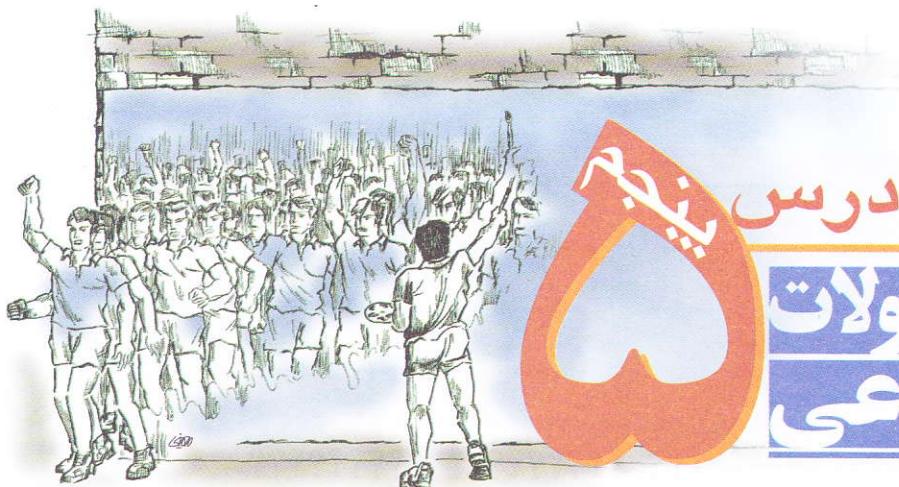
به کشور می‌آوردن، در برخورد با ..... نابود شدند. چهار

نفر از اعضای این گروه که مدت‌ها بود ..... بودند، ضمن

یک درگیری ..... با پلیس مجرح و ..... شدند

و پنج نفر دیگر به هلاکت رسیدند. سه ماه پیش نیز اعضای این گروه

با پلیس .....، اما موفق به فرار شدند.

تغییر و تحولات اجتماعی

۱- ارتباط اجتماعی

افراد و گروه‌های جامعه به ارتباط با یکدیگر نیازمندند. آن‌ها به کمک زبان با هم ارتباط برقرار می‌کنند و از طریق مشارکت یا رقابت مهم‌ترین مسائل خود را حل می‌کنند. مشکلات زندگی اجتماعی را با همکاری یکدیگر برطرف می‌کنند و اگر اختلاف نظر دارند، می‌کوشند با هم مدارا کنند. بدین ترتیب، افراد جامعه پشتونه‌ی هم محسوب می‌شوند، دوستی و وفاق موجب وحدت اجتماعی می‌شود و همگی در کنار یکدیگر از زندگی مسالمت آمیز (= همراه با آشتی و سازگاری) برخوردار می‌شوند.

۲- جدایی اجتماعی

ممکن است منافع و اعتقادات بعضی از افراد جامعه با منافع و اعتقادات بعضی دیگر ناسازگار باشد. اگر این افراد نتوانند با هم مدارا کنند، ناسازگاری‌شان به پرخاش‌گری و سیزه‌جویی منجر می‌شود. پرخاش‌گری خطری برای وحدت اجتماعی و آغاز تفرقه یا جدایی

اجتماعی محسوب می‌شود. در این صورت، فضای جامعه ملتهب می‌شود. در صورتی که این وضع ادامه پیدا کند، بلاهای اجتماعی گوناگونی مانند چنگ داخلی، تجاوز خارجی یا انحطاط اجتماعی جامعه را تهدید می‌کند.

۳- تغییرات اجتماعی

هر جامعه‌ای در طول حیات خود بارها تغییر می‌کند. این تغییرات به منظور پیشرفت و جبران بعضی از عقب‌افتدگی‌های است. گاهی اوقات، جامعه دستخوش انقلاب می‌شود و تغییر به صورت ناگهانی به وقوع می‌پیوندد. در این صورت، ارکان جامعه از هم می‌پاشد و به نظم دوباره‌ای نیازمند می‌شود. اما گاهی جامعه به تدریج تغییر می‌کند. این حرکت تدریجی اصلاح نامیده می‌شود. معمولاً جامعه‌شناسان می‌کو- شند با پیش‌بینی آینده برای تغییرات تدریجی هدفدار برنامه‌ریزی کنند تا نظم اجتماعی از هم نپاشد.

۱ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. دوستی / دشمنی موجب وحدت اجتماعی می‌شود.
۲. افراد جامعه به کمک زبان / رقابت با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند.
۳. هر جامعه‌ای در طول حیات خود بارها عقب می‌افتد / تغییر می‌کند.
۴. پرخاش‌گری / مدارا خطری برای وحدت اجتماعی است.
۵. گاهی اوقات، جامعه دستخوش / اصلاح انقلاب می‌شود.

۲ کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. جامعه شناسان برای ایجاد تغییرات اجتماعی تدریجی هدفدار برنامه‌ریزی می‌کنند.
۲. بلاحای اجتماعی گوناگونی مانند سیل، زلزله و توفان جامعه را تهدید می‌کند.
۳. یکی از راههای ثبیت وحدت اجتماعی، دوستی و وفاق اجتماعی است.
۴. ایجاد تغییر تدریجی در جامعه را اصلاح می‌نامیم.
۵. منافع و اعتقادات همه‌ی افراد جامعه یکسان است.

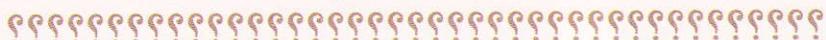
۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

تجاوز خارجی ، مسالمت‌آمیز ، تفرقه ، پیشرفت ، ارتباط برقرار می‌کنند

۱. پیدایش ..... یکی از عوامل نفوذ دشمن در میان مردم است.
۲. زبان ابزاری است که انسان‌ها به کمک آن با هم .....

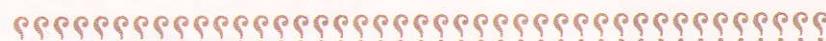
۳. امروزه به خاطر نظارت سازمان ملل متعدد خطر ..... به حداقل رسیده است.
۴. ..... فرهنگی و اجتماعی هر جامعه‌ای به برنامه‌ریزی هدفدار و دقیق بستگی دارد.
۵. برخی از سیاستمداران معتقدند که بسیاری از اختلافات سیاسی را می‌توان به کمک روش‌های ..... برطرف ساخت.

▶ ۵

۴ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف- رقابت	۱. تغییر تدریجی یک جامعه
ب- مشارکت	۲. تغییر ناگهانی در یک جامعه
پ- وفاق	۳. پراکندگی و چند دستگی در یک جامعه
ت- اصلاح	۴. تلاش برای پیشی گرفتن در کاری
ث- تفرقه	۵. شرکت کردن در انجام کاری
ج- انقلاب	۶. دوستی و سازگاری با یکدیگر

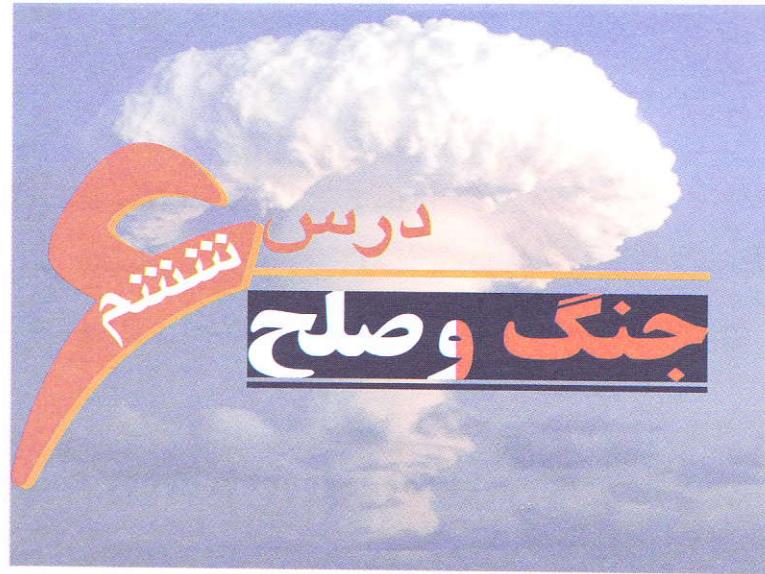
۵ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

اصلاحی ، ناسازگار ، انحطاط ، وحدت ، وفاق

برنامه‌ریزی ، ملتهب ، پرخاش ، نظم

هنگامی که ..... اجتماعی سست می‌شود، خطرهای ..... زیادی جامعه را تهدید می‌کند، در این وضعیت جامعه ..... می‌شود، ..... اجتماعی از بین می‌رود، بین افراد ..... به وجود می‌آید و آدمها با هم ..... می‌شوند. به تدریج ..... اجتماعی از هم می‌پاشد و هر کس می‌تواند به هر کاری ..... دست بزند ..... برای چنین جامعه‌ای دشوار است. حرکت ..... در آن به سختی مشاهده می‌شود و احتمال ..... جامعه زیاد است.

۱- جنگ

معمولًاً جنگ به علت اختلاف میان دولت‌ها و تجاوز به قلمروی (= خاک) کشور دیگر آغاز می‌شود. در چنین موقعی، ارتش کشور متباور به کشور دیگر حمله می‌کند تا بخشی از خاک یا حتی بعضی از شهرهای آن را اشغال کند. هنگام جنگ، سربازان کشور متباور به تدریج در خاک کشور تحت اشغال پیش‌روی می‌کنند (=عقب-نشینی کردن). در زمان جنگ، دشمن شهرها را بمباران می‌کند و به مردم و ساختمان‌های شهر خسارت‌های زیادی می‌رساند. وقتی که مردم خبر وضعیت خطر را می‌شنوند به پناهگاه‌ها می‌روند و تا اعلام وضعیت عادی از آن جا خارج نمی‌شوند. در این حال، سربازان کشور تحت اشغال با دشمن می‌جنگند و از شهرها و مردم دفاع می‌کنند.

۲- منطقه‌ی عملیات جنگی

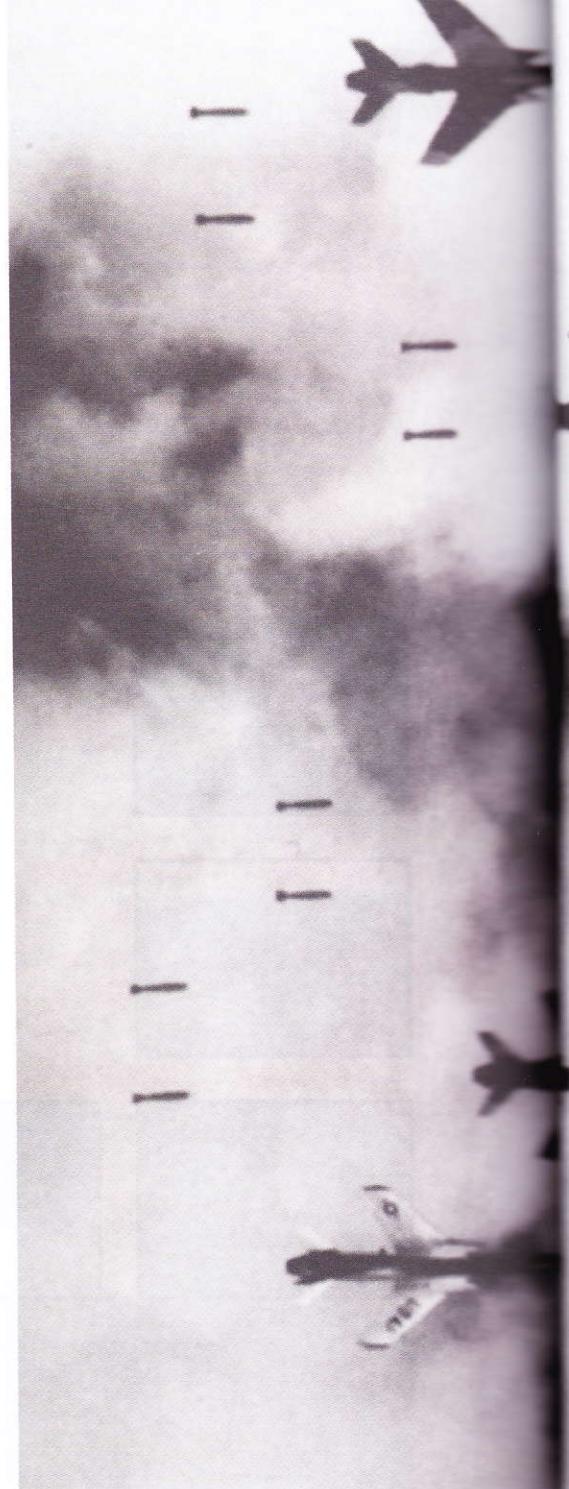
منطقه‌ای که در آن جنگ جریان دارد، منطقه‌ی عملیات جنگی نامیده می‌شود. در عملیات جنگی معمولًاً نیروی هوایی و نیروی زمینی شرکت دارند. اگر منطقه‌ی عملیات نزدیک اقیانوس یا دریا باشد، نیروی دریایی نیز در جنگ شرکت می‌کند. موشک‌های دوربرد،

۱ هواپیماهای شکاری و بمباافکن مهم‌ترین ادوات (=ابزارها) نیروی
۲ هوایی محسوب می‌شود. توپخانه، تانک و زره‌پوش نیز به نیروی زمینی
۳ تعلق دارد. ناوهای جنگی و زیردریایی‌ها نیز متعلق به نیروی دریایی
۴ هستند. متأسفانه در جنگ‌های امروزی از مهماتی مانند بمب، مسلسل
۵ و مین زیاد استفاده می‌شود. بنابراین، سربازان و مردم بی‌شماری کشته
۶ یا مجروح می‌شوند. البته برخی از سربازان هم اسیر و به اردوگاه‌های
۷ نظامی منتقل می‌شوند.

۳- صلح

هیچ جنگی تا ابد ادامه نمی‌یابد. ممکن است جنگ با پیروزی یا
شکست یکی از دو کشور خاتمه یابد (= تمام شدن). گاهی نیز ممکن
است دو طرف تصمیم بگیرند برای دست‌یابی به صلح با هم مذاکره
کنند. بنابراین، آن‌ها آتش‌بس اعلام می‌کنند. برای حفظ صلح، نیروهای
حافظ صلح از طرف سازمان ملل متعدد به منطقه‌ی جنگی اعزام
می‌شوند (= فرستادن). سیاست‌مداران نیز درباره‌ی چگونگی برقراری
صلح، میزان خسارات و پرداخت غرامت گفتگو می‌کنند و تعهد می‌کنند
 (= قول دادن) دیگر به خاک همدیگر تجاوز نکنند.

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

الف

ب

ج

۱. سربازان در منطقه‌ی جنگی با دشمن می‌جنگند.
۲. دشمن با هواپیما شهرها را بمباران می‌کند.
۳. سربازی با مسلسل به طرف دشمن شلیک کرد.
۴. سامان سرباز نیروی دریایی است.
۵. آقای امیدوار خلبان هواپیمای بمباافکن است.
۶. سربازان با تانک به طرف دشمن حمله می‌کنند.

ث

ت

پ

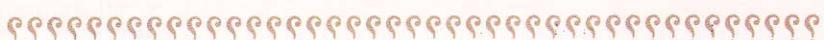
۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

تحت اشغال ، قلمروی ، وضعیت عادی ، مهمات ، عملیات جنگی ، تجاوز

۱. متأسفانه در جنگ‌های امروزی از ..... پیشرفت‌هه زیاد استفاده می‌شود.
۲. ارتش هر کشور در ..... شرکت می‌کنند.
۳. هر یک از کشورها ..... مشخصی دارند که کشور دیگر نباید به آن ..... کند.
۴. هنگام جنگ، بخشی از خاک کشور ..... دشمن درمی‌آید.
۵. مردم تا اعلام ..... در پناهگاه‌ها باقی می‌مانند.

۳ کدام یک از جمله‌ها درست و کدام نادرست است؟

۱. مردم هنگام وضعیت خطر به پناهگاه می‌روند.
۲. ممکن است جنگ با پیروزی یا شکست یکی از دو کشور خاتمه یابد.
۳. در جنگ‌های امروزی از بمب، مسلسل و مین زیاد استفاده نمی‌شود.
۴. سربازان اسیر را به اردوگاه‌های نظامی می‌برند.
۵. در جنگ به ساختمان‌های شهر خسارت وارد نمی‌شود.

۴ جمله‌ی سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف- ارتش	۱. قطع مؤقتی عملیات جنگی میان دو کشور است.
ب- غرامت	۲. منطقه‌ای که در آن جنگ جریان دارد.
پ- آتشبس	۳. مجموع سازمان نظامی یک کشور.
ت- سرباز	۴. کسی است که در ارتش خدمت می‌کند.
ث- منطقه‌ی جنگی	۵. مالی که به عنوان خسارت دریافت یا پرداخت می‌شود.

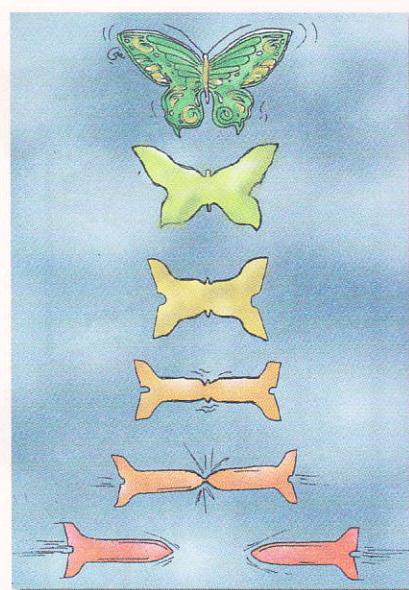

۵ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

مذاکره کنند ، حمله کرد ، اختلاف ، پیش روی کرد

دفاع کردند ، متجاوز ، ارتش ، تحت اشغال ، اعلام کردند

- سرانجام، پس از سال‌ها ..... میان دو کشور،
- یکی از کشورها به کشور دیگر ..... . کشور
- بخشی از خاک کشور دیگر را تحت اشغال خود درآورد و به سرعت
- در خاک آن کشور ..... . سربازان کشور ..... با دشمن
- جنگیدند و از شهرها و مردم ..... . بالاخره، پس از دو سال
- جنگ سخت، دو کشور آتش بس ..... و پذیرفتند برای
- دست یابی به صلح با هم ..... .

درس هفتم

اقتصاد و بازرگانی

۱- اقتصاد جهانی

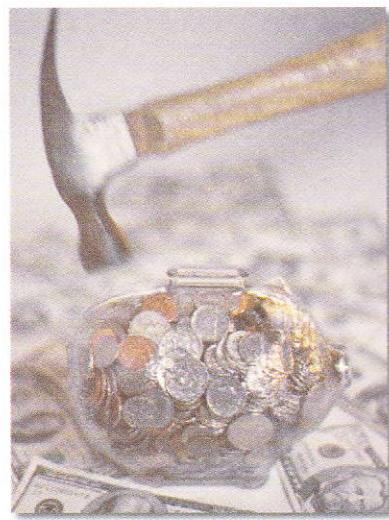

هدف از تشکیل سازمان تجارت جهانی حذف کلیه موانع قانونی و محدودیت‌های گمرکی است که معمولاً کشورها بر سر راه مبادلات بازرگانی بین‌المللی ایجاد می‌کنند. غالباً کشورها به کمک این موانع از تولیدات داخلی خود حمایت می‌کنند. اما کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی موظفند با شرکت‌ها و بنگاه‌های خارجی همچون شرکت‌های داخلی رفتار کنند؛ مخصوصاً به منظور تقویت شرکت‌ها و کارخانه‌های داخلی هیچ یارانه‌ای (= سوبسید) به آن‌ها اختصاص ندهند.

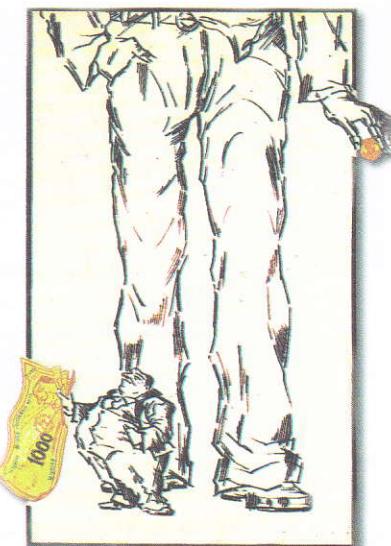
۲- بحران اقتصادی

افزایش تولید شرکت‌های خودروسازی موجب اشباع (= پرشدن) بازار در سال جاری شده است و بسیاری از اقتصاددانان معتقدند سال آینده بازار اتومبیل با رکود داخلی و نیز سقوط (= پایین آمدن) قیمت‌ها مواجه می‌شود. حتی بعضی‌ها ورشکستگی برخی از شرکت‌ها را پیش‌بینی کرده‌اند. زیرا رکود بازار اتومبیل موجب پایین آمدن ارزش سهام شرکت‌های خودروسازی در بازار بورس خواهد شد و بسیاری از سهامداران می‌کوشند سهام خود را با عجله بفروشند تا بیش از حد ضرر نکنند. در نتیجه، شرکت‌ها و کارخانه‌های خودروسازی با بحران مالی شدیدی روبرو می‌شوند. سرانجام، بعضی از تولیدکنندگان ناچار به اخراج کارگران خود می‌شوند یا ممکن است واحدهای تولیدی خود را به مناقصه (= مزایده) بگذارند.

۳- عدالت اجتماعی

برقراری عدالت اجتماعی و از بین بردن فاصله‌ی طبقاتی میان ثروتمندان و فقرا از هدف‌های اغلب نظام‌های سیاسی و اجتماعی است. از این رو، دولتها به منظور گسترش رفاه و تأمین اجتماعی می‌کوشند خدمات بیمه را در اختیار همه‌ی اقشار، مخصوصاً افراد کم درآمد قرار دهند و نیز آن‌ها را از انواع یارانه‌های اقتصادی برخوردار سازند. همچنین دریافت مالیات از افراد پر درآمد و مصرف آن در جهت ارائه خدمات اجتماعی سبب توزیع عادلانه‌تر ثروت در سطح جامعه می‌شود.

تمرین

۱ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. گاهی شرکت‌های بازرگانی با رکود قیمت‌ها رو به ورشکستگی / یارانه می‌روند.
۲. گاهی اوقات افزایش تولید موجب مناقصه / اشباع بازار می‌شود.
۳. حذف محدودیت‌های گمرکی / تولیدات داخلی موجب آسان‌تر شدن مبادلات بازرگانی بین‌المللی می‌شود.
۴. دریافت مالیات از افراد کم‌درآمد / پردرآمد موجب توزیع عادلانه‌تر ثروت در سطح جامعه می‌شود.
۵. رکود بازار بحران / ارزش سهام بعضی از شرکت‌ها را کاهش داده است.

۲ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف - سهام	۱. بالاترین مرحله‌ی یک جریان ناگوار
ب - سوبسید	۲. بخشی از ارزش یک کارخانه یا شرکت
پ - بحران	۳. پولی که دولت بر اساس قانون از اشخاص یا شرکت‌ها دریافت می‌کند
ت - مالیات	۴. دعوت افراد برای خریدن کالا یا خدماتی از راه ارزان‌ترین قیمت
ث - مناقصه	۵. کمک مالی دولت در پایین نگه داشتن قیمت کالاهای مختلف برای مردم

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پو کنید.

رفاه ، بیمه ، سهامداران ، سقوط ، ثروت

۱. آقای جلالی یکی از ..... شرکت خودروسازی است.
۲. گسترش ..... به برقراری عدالت اجتماعی کمک زیادی می‌کند.
۳. در صورتی که ..... به درستی توزیع نشود فاصله‌ی طبقاتی میان افراد جامعه زیاد می‌شود.

۴. مهم‌ترین وظیفه‌ی دولت‌ها گسترش ..... و تأمین اجتماعی برای افراد کم‌درآمد جامعه است.
۵. ..... قیمت‌ها می‌تواند بسیاری از شرکت‌های داخلی و خارجی را ورشکست کند.

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۳ عبارت سمت راست را به عبارت سمت چپ وصل کنید تا یک جمله درست شود.

- الف- موجب کاهش ارزش سهام شرکت‌های خودرو-
سازی در بازار بورس شد.
- ب- موجب از بین رفتن فاصله‌ی طبقاتی می‌شود.
- پ- غالباً پیش‌بینی‌های اقتصادی او درست است.
- ت- واحدهای تولیدی خود را به مناقصه گذاشت.
۱. آقای امیری که اقتصاددان است
۲. آقای اکبری به محض ورشکستگی
۳. رکود بازار اتومبیل کشور
۴. برقراری عدالت اجتماعی

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۴ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

مشکلی ، بازار بورس ، افزایش قیمت
معامله کنند ، سهام ، کشورها ، داخلی

روزانه ۳۰۰ میلیارد ریال سهام در بازار بورس کشور معامله می‌شود. امسال ۱۴ هزار میلیارد ریال ..... به منظور برنامه‌ی خصوصی‌سازی عرضه شده است و در صورتی که ..... به وجود نیاید تمام این سهام جذب می‌شود. ..... ایران با بازار بورس کشورهای دیگر تفاوت زیادی ندارد و فقط از لحاظ حجم ..... با سایر ..... تفاوت دارد. بدین منظور باید بازار سرمایه‌ی معاملات گسترش پیدا کند تا مردم بتوانند بیشتر در بورس ..... در حال حاضر بیشترین مشکل مربوط به ..... سهام است که با رفع این مشکل بازار بسیار پر رونقی فراهم می‌شود.

درس هشتم

آلودگی و محیط زیست

۱- مشکلات مربوط به محیط زیست

بسیاری از مردم، به دلیل فعالیت‌های مخرب (= زیان‌بار) کنونی، نگران محیط زیست (= هوا، آب و زمین‌های اطراف ما) هستند. این فعالیت‌ها موجب آلودگی و تخریب (= از بین رفتن) هوا، آب و خاک می‌شود. برخی از مهم‌ترین مشکلات مربوط به محیط زیست عبارتند از:

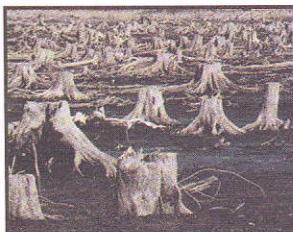
- سوراخ شدن لایه‌ی ازن: لایه‌ای از گازها در جو (= اتمسفر) مانع رسیدن پرتوهای خطرناک و مضر نور خورشید به زمین می‌شوند. به این لایه، لایه‌ی ازن می‌گوییم. بر اساس تحقیقات انجام شده، بعضی از قسمت‌های این لایه سوراخ شده است. در نتیجه، پرتوهای زیان‌بار نور خورشید می‌توانند از این سوراخ‌ها به داخل زمین نفوذ کنند.

- اثر گل خانه‌ای: گرمای خورشید بر اثر آلودگی جو زمین در سطح زمین باقی می‌ماند. در نتیجه با افزایش عمومی گرمای زمین مواجه می‌شویم.

- باران‌های اسیدی: بارانی است که حاوی ترکیبات شیمیایی بسیار خطرناک است. این ترکیبات بیشتر محصول دود کارخانه‌هاست.

۲- پرخی از راههای آلودگی محیط زیست

قطع درختان جنگلی

زباله‌های صنعتی

آفتکش‌ها

دود کارخانه

آتش‌سوزی

زباله‌ها و آشغال‌ها

کودهای شیمیایی

دود وسائل نقلیه

۳- حفاظت از محیط زیست

راههای مختلفی برای حفاظت (= نگهداری) از محیط زیست

وجود دارد:

● آشغال‌ها و زباله‌ها را در محیط اطراف نیندازیم. بر عکس، این زباله‌ها را می‌توان تفکیک کرد (= از هم جدا کرد) و از طریق بازیافت (= استفاده مجدد) دوباره از آن‌ها استفاده کرد.

● ترویج پیاده‌روی یا استفاده از دوچرخه و وسائل نقلیه‌ی عمومی مثل اتوبوس و مترو به جای وسائل نقلیه‌ی شخصی

● جلوگیری از اتلاف (= تلف شدن از بین رفتن) منابع انرژی طبیعی مانند نفت، زغال سنگ، برق

● استفاده از منابع انرژی طبیعی مانند باد و نور خورشید پاک نگه داشتن آب‌ها

● حفظ جنگل‌های طبیعی

● درختکاری و جنگل‌کاری مصنوعی

تمرین

۱ هر یک از جمله‌ها را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

الف

۱. باد و نور خورشید از منابع مهم انرژی طبیعی محسوب می‌شوند.
۲. اتوبوس و مترو از وسایل نقلیه‌ی عمومی هستند.
۳. جنگل‌های طبیعی و مصنوعی هوای زمین را سالم نگه می‌دارند.
۴. دود ماشین‌ها و کارخانه‌ها موجب آلودگی هوا می‌شود.
۵. آتش‌سوزی در جنگل موجب تخریب فضای سبز می‌شود.
۶. در بیابان‌های اطراف شهر کوهی از زباله دیده می‌شود.

ب

ج

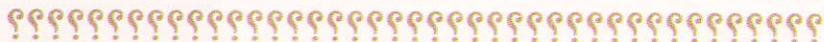
ث

ت

پ

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

مخرب ، محیط زیست ، جو ، اتلاف ، تخریب ، بازیافت

۱. جلوگیری از ..... منابع انرژی طبیعی یکی از راههای حفظ محیط زیست است.
۲. آفت‌کش‌ها و کودهای شیمیایی از عوامل ..... آب و خاک به شمار می‌روند.
۳. بسیاری از مواد دور انداختنی از طریق ..... دوباره قابل استفاده‌اند.
۴. همه‌ی انسان‌های باشعور نگران ..... محیط زیست هستند.
۵. طبیعت، هوا و آب ..... انسان و حیوانات را ساخته است.
۶. لایه‌ای از گازها در ..... مانع رسیدن پرتوهای مضر نور خورشید به زمین می‌شوند.

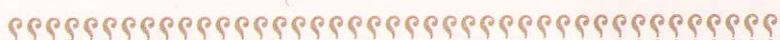
۱ کدام یک از کارهای زیر برای حفظ محیط زیست مناسب و کدام یک نامناسب است؟

- ۴. جلوگیری از سوراخ شدن لایه‌ی ازن
- ۵. افزایش دود کارخانه‌ها
- ۶. دور اندختن زباله‌ها و آشغال‌ها به محیط اطراف
- ۱. بازیافت کاغذ، شیشه و فلزات
- ۲. استفاده‌ی صحیح از منابع انرژی طبیعی
- ۳. اتلاف آب و انرژی

۲ کدام یک از جمله‌های زیر درست و کدام یک نادرست است؟

- ۱. باران‌های اسیدی حاوی ترکیبات شیمیایی بسیار خطرناک‌اند.
- ۲. گرمای کره‌ی زمین بر اثر افزایش دی‌اکسید کربن و سایر گازها کاهش می‌یابد.
- ۳. بر اساس تحقیقات انجام شده، بعضی از قسمت‌های لایه‌ی ازن سوراخ نشده است.
- ۴. اثر گلخانه‌ای موجب افزایش عمومی گرمای زمین می‌شود.
- ۵. کودهای شیمیایی موجب حفظ محیط زیست می‌شوند.
- ۶. جنگل‌های طبیعی و مصنوعی هوای زمین را پاک و سالم نگه می‌دارند.
- ۷. زباله‌های صنعتی و دود ماشین‌ها و کارخانه‌ها موجب تمیزی هوا می‌شوند.

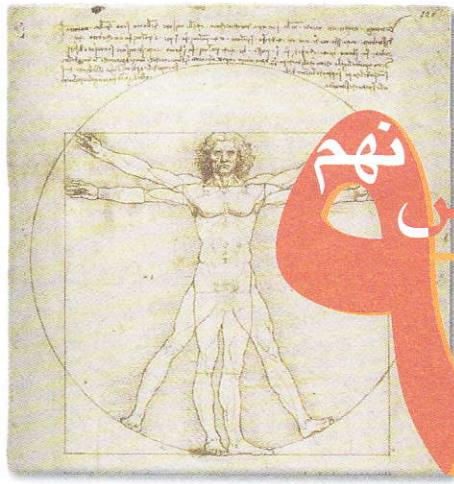

۳ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

محیط زیست ، مشکلات ، افزایش ، گلخانه‌ای

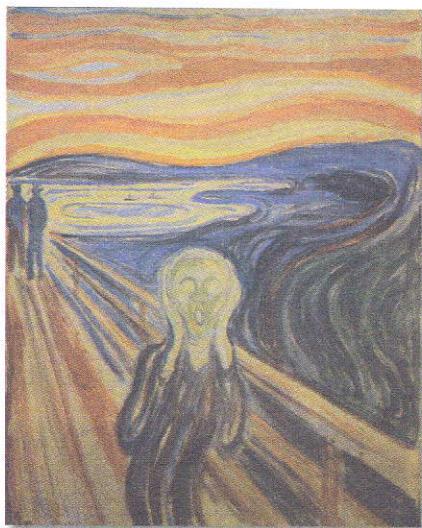
انرژی طبیعی ، صنعتی ، جنگل‌ها ، جو ، مصنوعی

در حال حاضر، ..... دمای زمین مشکلات زیادی را به بار آورده است. خوشبختانه همه‌ی کشورها می‌توانند با اقدامات سنجیده و مناسب بخشی از این ..... را حل کنند. مثلاً کشورهای مختلف می‌توانند با استفاده از منابع ..... مثل انرژی باد، موج یا خورشید در کاهش یا توقف تولید گازهای ..... قدم بزرگی بردارند. بخشی از دی‌اکسید کربن موجود در ..... از طریق دود کارخانه‌ها، زباله‌های ..... و آتش‌سوزی در ..... تولید می‌شود. چنانچه دولت‌ها در هر کشوری بر فعالیت کارخانه‌ها نظارت کنند و مراقب جنگل‌های طبیعی و ..... باشند، بیش از این با افزایش دمای زمین مواجه نمی‌شویم. البته مردم هم می‌توانند در حفظ ..... خود مشارکت جدی و فعال داشته باشند.

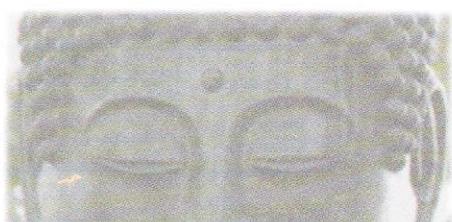

تغذیه و بهداشت

۱- بهداشت روانی

رعایت بهداشت روانی نقش مهمی در حفظ سلامتی انسان دارد. تنش‌های روحی، هیجان‌های شدید و افسردگی تسلط انسان را بر ذهن و مغز خود کم می‌کند، در نتیجه کم خوابی یا بی‌خوابی زیاد می‌شود. میزان دقت انسان کم می‌شود و توانایی ارتباط سالم انسان با محیط از بین می‌رود. انسان همان‌طور که به تقویت جسم نیاز دارد باید روح و زبان خود را نیز تقویت کند. روان‌شناسان معتقدند به منظور تقویت روح می‌توان به آداب و مناسک دینی، طرد افکار منفی، مشارکت در کارهای اجتماعی، شادی کردن، ورزش و محبت به دیگران روی آورد.

به منظور حفظ بهداشت روان لازم است بسیاری از شکست‌ها و ناکامی‌های گذشته را فراموش کرد، خاطرات تلخ را از یاد برد و برای آینده نقشه کشید. برای این منظور باید قدرت خلاقیت و نیز آگاهی‌های خود را افزایش داد. کسانی که نمی‌توانند بهداشت روح و روان خود را حفظ کنند، بهتر است برای مشاوره به یک روان‌شناس بالینی مراجعه کنند.

۲- بهداشت و سلامتی

برای سالم ماندن و سالم زیستن باید دشمنان سلامت انسان را بشناسیم. پیشرفت در بهداشت عمومی مانند واکسیناسیون، تأمین آب سالم و گسترش خدمات پزشکی موجب کنترل بیماری‌های همه‌گیر شده است. اما اینک دشمنانی مانند سکته‌های قلبی و مغزی، سرطان، ایدز و تصادفات رانندگی شایع شده‌اند.

الگوی تغذیه در سراسر دنیا نشان می‌دهد که سوء تغذیه‌ی

ناشی از فقر و بیماری‌های ناشی از پرخوری یا چاقی خطر بزرگی برای سلامتی آدمها به حساب می‌آیند. عادت‌های غلطی مانند مصرف دخانیات و الکل نیز از دشمنان سلامتی شمرده می‌شوند. در واقع، سالانه حدود ۵۶ میلیون نفر به دلیل همین بیماری‌های غیرواگیردار (=واگیردار) می‌میرند.

۳- ۵۵ توصیه برای سلامتی

۱- سیگار نکشید.

۲- ورزش و فعالیت‌های جسمانی رمز سلامت است.

۳- مراقب وزن خود باشید. اگر چاق هستید و اضافه وزن دارید با ورزش و برنامه‌ی غذایی مناسب آن را کاهش دهید.
۴- از مصرف نمک و چربی‌ها بکاهید.

۵- از مصرف غذاهای سرخ کرده بکاهید و به جای آن از غذاهای آب پز یا بخارپز استفاده کنید.

۶- به جای روغن جامد از روغن مایع استفاده کنید.

۷- مصرف میوه‌ها و سبزیجات را افزایش دهید.

۸- از لبیات کم چربی استفاده کنید.

۹- فشارخونتان را مرتب بررسی کنید.

۱۰- مصرف قند و شکر خود را کاهش دهید.

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

الف

۱. آقای نادری اضافه وزن دارد.

۲. ناصر هر روز ورزش می‌کند.

۳. مصرف دخانیات و الکل از دشمنان سلامتی انسان هستند.

۴. پزشک فشارخون خانم امیری را بررسی می‌کند.

۵. امروزه متخصصان تغذیه مصرف روغن مایع را توصیه می‌کنند.

۶. پرخوری یکی از عوامل مهم در ایجاد بیماری و چاقی است.

ب

ج

ث

ت

پ

۲ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. گاهی برای حفظ بهداشت روح و روان می‌توان با یک روان‌شناس بالینی / متخصص قلب و عروق مشورت کرد.

۲. کم‌خوابی یا بی‌خوابی / تقویت روح و روان موجب کاهش تسلط انسان بر ذهن و مغز می‌شود.

۳. کنار گذاشتن افکار منفی / خدمات پزشکی به تقویت روح و حفظ سلامت روانی کمک می‌کند.

۴. بهتر است برای حفظ سلامتی مصرف سبزیجات / قند و شکر را افزایش دهید.

۵. افسردگی / محبت تسلط انسان را بر ذهن و مغز کم می‌کند.

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

جسم ، آینده ، خاطرات ، برنامه‌ی غذایی ، مشاوره‌های ، الگوی تغذیه

۱. انسان هم به تقویت ..... ، هم به تقویت روح و روان نیاز دارد.
۲. شما می‌توانید با ورزش و رعایت ..... مناسب وزن اضافی خود را کاهش دهید.
۳. یادآوری ..... تلخ گذشته می‌تواند موجب افسردگی و تنش‌های روحی شود.
۴. آقای محمدی با بهره‌گیری از ..... روان‌شناس افسردگی خود را معالجه کرد.
۵. یکی از راه‌های سلامتی روح و روان امیدواری به ..... است.
۶. ..... در سراسر دنیا یکسان و برابر نیست.

??

۳ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف - سوء تغذیه
ب - بهداشت عمومی
پ - بیماری واگیردار
ت - واکسیناسیون
ث - مشاوره‌ی پزشکی

۱. تزریق کردن مایع واکسن به بدن انسان
۲. بیماری که از یکی به دیگری منتقل می‌شود
۳. گفت و گو و بهره‌گیری از توصیه‌های پزشک
۴. بدی یا کمی غذایی که خورده می‌شود
۵. حفظ بهداشت و سلامتی در میان تمام مردم

??

۴ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

شایع شده است ، چاقی ، غذاهای خانگی ، به دست می‌آید

بیماران ، بخارپز ، پرهیز کنید ، سوء تغذیه

- امروزه ۴۲ تا ۴۳ درصد سهم کالری روزانه‌ی انسان از مصرف چربی‌ها ..... از این رو ..... در میان مردم افزایش یافته است. کلسترول خون بسیاری از ..... زیاد است و بیماری‌های قلبی و عروقی ..... متأسفانه اغلب بیماران دچار ..... هستند، زیرا چربی در بدن آن‌ها تجزیه نمی‌شود. در این حالت، فرد باید زیاد بخورد تا راحت باشد. برای رهایی از این وضع، استفاده از ..... بهتر است. توصیه می‌شود از مصرف شیرینی‌ها، غذاهای سرخ شده، خامه و بیسکویت ..... ، غذا را یا ..... یا کباب کنید تا میزان مصرف چربی کم‌تر شود.

درس دهم

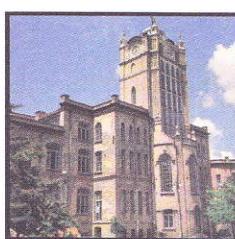
قاره‌ها

۱- قاره‌ها

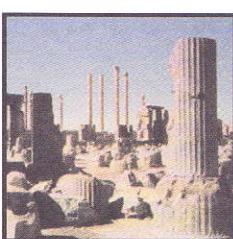
کره‌ی زمین پنج قاره دارد. قاره‌ی آسیا، اروپا، آمریکا و اقیانوسیه. بزرگ‌ترین قاره آسیا و کوچک‌ترین قاره اروپا است. قاره‌های آسیا و اروپا و آمریکای شمالی در نیم‌کره‌ی شمالی زمین قراردارند. قاره‌ی اقیانوسیه، نیمی از قاره‌ی آفریقا و بیشتر قاره‌ی آمریکای جنوبی در نیم‌کره‌ی جنوبی قراردارند. در هر قاره چندین کشور واقع است. هر کشور دارای چند شهر و یک پایتخت است. مردم هر کشور تبعه‌ی آن کشور محسوب می‌شوند و با زبان یا زبان‌هایی رسمی سخن می‌گویند.

۲- ایران

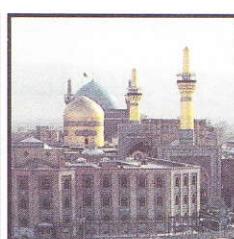
ایران کشوری آسیایی است. ایران در جنوب غربی آسیا واقع شده است. زبان فارسی زبان رسمی مردم ایران است. مهم‌ترین شهرهای ایران عبارتند از: تهران، تبریز، اصفهان، شیراز و مشهد.

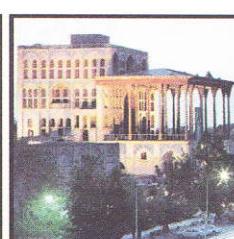
تبریز

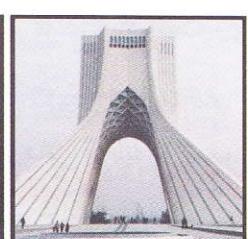
شیراز

مشهد

اصفهان

تهران

۳- کشورهای جهان

نام این کشورها و پایتخت‌ها را بدانید:

۱ اندونزی: جاکارتا

۲ استرالیا: کانبرا

۳ لهستان: ورشو

۴ بلغارستان: صوفیه

۵ آفریقای جنوبی: کیپ‌تاون

۶ مغولستان: اولان بااتور

۷ آلمان: برلن

۸ مصر: قاهره

۹ زلاند نو: ولینگتون

۱۰ آرژانتین: بوئنوس آیرس

۱۱ برزیل: برازیل

۱۲ اسپانیا: مادرید

۱۳ هند: دهلی نو

۱۴ چین: پکن

۱۵ مجارستان: بوداپست

۱۶ یونان: آتن

۱۷ الجزایر: الجزیره

۱۸ ایالات متحده امریکا: واشنگتن

۱۹ قرقیزستان: بیشکک

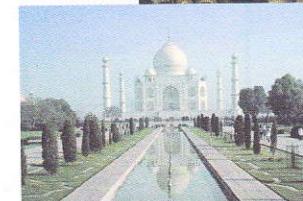
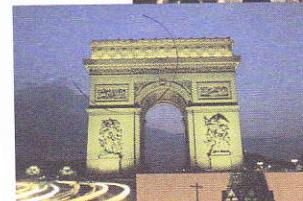
۲۰ انگلستان: لندن

۲۱ هلند: آمستردام

۲۲ مراکش: رباط

۲۳ تاجیکستان: دوشنبه

۲۴ روسیه: مسکو

۴- زبان‌ها

نام زبان این کشورها را بدانید:

۱ ترکیه: ترکی

۲ مجارستان: مجاری

۳ پاکستان: اردو

۴ اسپانیا: اسپانیایی

۵ فرانسه: فرانسوی

۶ ایتالیا: ایتالیایی

۷ برزیل: پرتغالی

۸ مصر: عربی

۹ انگلستان: انگلیسی

۱۰ هند: هندی

۱۱ آلمان: آلمانی

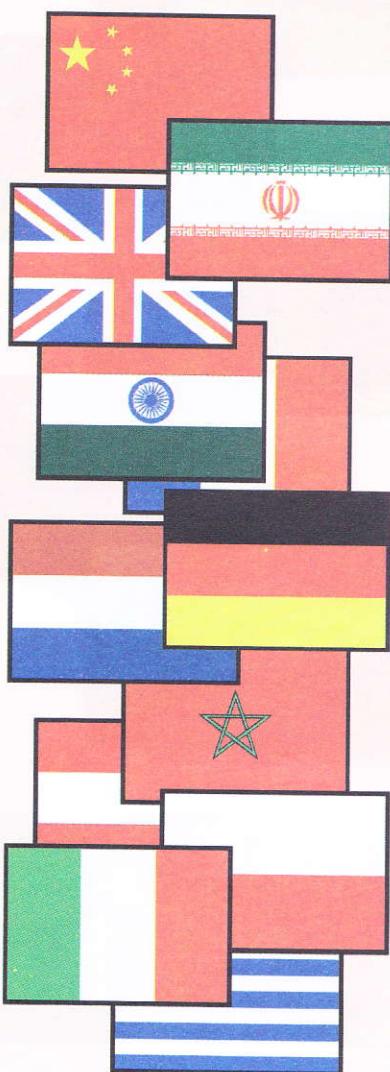
۱۲ روسیه: روسی

۱۳ تاجیکستان: فارسی

۱۴ چین: چینی

تمرین

۱ نام هر کشور را با یک خط به قاره‌ای که در آن قرار گرفته است، وصل کنید.

۱۰. بربادیل	● آسیا	۱. تایلند
۱۱. استرالیا		۲. مغولستان
۱۲. مکزیک	● آفریقا	۳. ترکمنستان
۱۳. ژاپن		۴. نیوزیلند
۱۴. هند	● آمریکا	۵. تانزانیا
۱۵. مصر		۶. پرتغال
۱۶. کانادا	● اروپا	۷. شیلی
۱۷. فرانسه		۸. اسپانیا
۱۸. سودان	● اقیانوسیه	۹. نیکاراگوئه

۲ نام پایتخت هر کشور را به نام آن کشور وصل کنید.

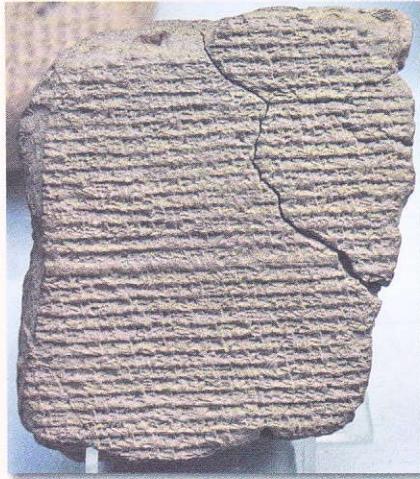
● دهلی نو	۱. آلمان
● ورشو	۲. هند
● برلن	۳. انگلستان
● بوداپست	۴. یونان
● قاهره	۵. هلند
● لندن	۶. مجارستان
● آتن	۷. لهستان
● آمستردام	۸. مصر

۱ نام زبان هر کشور را به نام آن کشور وصل کنید.

▶

الف - پرتقالی	۱. پاکستان
ب - عربی	۲. ترکیه
پ - انگلیسی	۳. روسیه
ت - اردو	۴. ایران
ث - فارسی	۵. اسپانیا
ج - مجاری	۶. انگلستان
چ - اسپانیایی	۷. بربیل
ح - ترکی	۸. مصر
خ - روسی	۹. مجارستان

۲ جاهای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

رسمی ، کشور ، قاره ، پایتحت

▶

۱. هر کشور دارای چند شهر و یک ..... است.
۲. در هر قاره چندین ..... واقع است.
۳. بزرگترین و کوچکترین ..... به ترتیب آسیا و اروپاست.
۴. مردم هر کشور با زبان یا زبان‌هایی ..... سخن می‌گویند.

درس بیازد

مذهب

۱- دین

میلیاردها نفر در سراسر جهان به ادیان (= دین‌ها) مختلف اعتقاد دارند. بیش از دو میلیارد نفر در سراسر آمریکا، اروپا و بخش‌هایی از آفریقا، آسیا و استرالیا پیرو دین عیسی مسیح هستند و بیش از یک میلیارد نفر در آسیا، آفریقا و اروپا از معتقدان دین اسلام به شمار می‌روند.

مبنای بیشتر ادیان جهان پرستش خدا به عنوان آفریننده‌ی جهان و شکرگزاری است. دین‌داری راهی برای حفظ معنویت و پرهیز از دروغ و گناه است. بنابراین هدف ادیان جهان ساختن دنیایی بهتر و رستگاری مردم در دنیا و آخرت (= جهان پس از مرگ) است.

۲- بعضی از ادیان

همه‌ی ادیان جهان به نام پیامبر یا فرستاده‌ای شناخته می‌شوند. موسی، عیسی و محمد پیامبران دین‌های یهود، مسیحیت و اسلام هستند. به پیروان این ادیان یهودی، مسیحی و مسلمان گفته می‌شود. بیشتر ادیان دارای کتابی هستند که نزد پیروانشان مقدس است. تورات، انجیل و قرآن نام کتاب هر یک از این دین‌هاست. عبادتگاه (= محل عبادت و پرستیدن خدا) این سه دین، کنیسه، کلیسا و مسجد نامیده می‌شود.

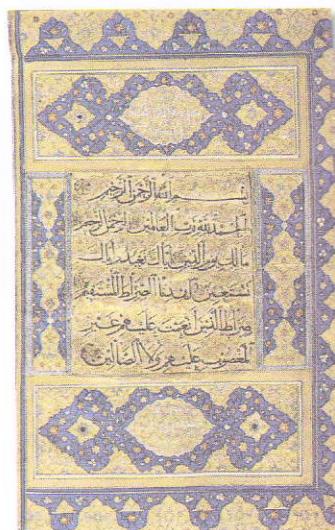

۲- مبانی دین اسلام

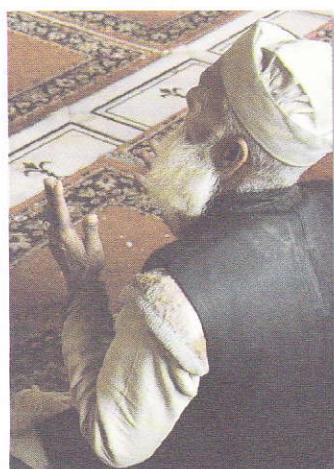
مسلمانان معتقدند خدا یکی است و آن الله است. این عقیده،

▶ ۱۱ توحید نام دارد. به عقیده‌ی آنان خدا فرستاده‌هایی دارد که مردم را به راه راست هدایت می‌کنند. پیامبران فرستاده‌های خدا هستند و آخرين فرستاده‌ی او محمد پیامبر اسلام است. نام این اصل دینی نبوت است.

همچنین مسلمانان به زندگی انسان در آخرت عقیده دارند (= ایمان داشتن). یعنی زندگی جاودی انسان پس از مرگ آغاز می‌شود. این اصل معاد نامیده می‌شود.

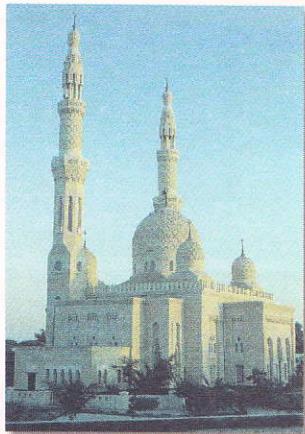

همهی مسلمانان روزانه پنج بار نماز می‌خوانند. این نمازها عبارتند از صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشاء. همهی مسلمانان در ماه رمضان روزه می‌گیرند. یعنی از اذان صبح تا اذان مغرب چیزی نمی‌خورند.

همهی مسلمانان معتقدند در صورت توانایی باید دست کم یک بار به زیارت خانه‌ی خدا به نام کعبه بروند و حاجی شوند. به این سفر، حج گفته می‌شود. همچنین مسلمانان بخشی از مال و ثروت خود را به نیازمندان می‌دهند که به آن زکات گفته می‌شود.

تمرین

۱ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. به پیروان دین یهود مسیحی / یهودی گفته می‌شود.
۲. به عبادتگاه دین اسلام کنیسه / مسجد گفته می‌شود.
۳. عیسی / محمد پیامبر دین اسلام است.
۴. قرآن / تورات کتاب مقدس دین اسلام است.
۵. مسیحی / مسلمان پیرو دین اسلام است.

۲ عبارت ستون راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در ستون چپ وصل کنید.

الف - معاد	۱. نام دیگری از خدا در دین اسلام
ب - روزه	۲. اصل اعتقاد به یکی بودن خدا
پ - الله	۳. اصل اعتقاد به محمد به عنوان آخرین فرستاده‌ی خدا
ت - زکات	۴. اصل اعتقاد به جهان پس از مرگ
ث - نبوت	۵. بخشی از مال و ثروت است که مسلمانان به نیازمندان می‌دهند
ج - توحید	۶. نخوردن و نیاشامیدن از اذان صبح تا اذان مغرب

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

دین‌داری ، رستگاری ، آفریننده ، شکرگزاری ، پرستش ، عبادتگاه

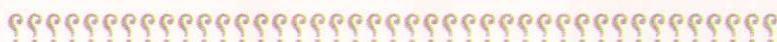
۱. به محل عبادت و پرستیدن خدا ..... گفته می‌شود.
۲. هدف ادیان جهان ..... مردم در دنیا و آخرت است.

۳. خدا .....ی جهان هستی است.

۴. ..... خدا به شکل های گوناگون در همه ادیان جهان دیده می شود.

۵. ..... راهی برای حفظ معنویت و پرهیز از دروغ و گناه است.

۶. در بیشتر ادیان جهان ..... خدا صورت می پذیرد.

۳ هر یک از جمله ها را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

ب

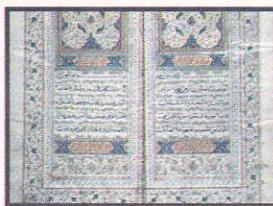
الف

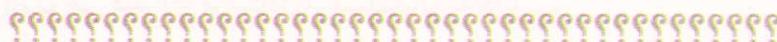
ث

ت

ب

۴ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پو کنید.

معتقدانش ، ادیان ، اعتقادات ، آخرت ، پیروان ، دین ، مذهبی ، مذهب

از دیرباز تاکنون، اعتقادات ..... بسیار نیرومند و اثربخش بوده‌اند. ..... می‌تواند

از انسان فردی رئوف و مهربان و پرهیزگار بسازد. از سویی می‌تواند در دل ..... ترس و هراس از

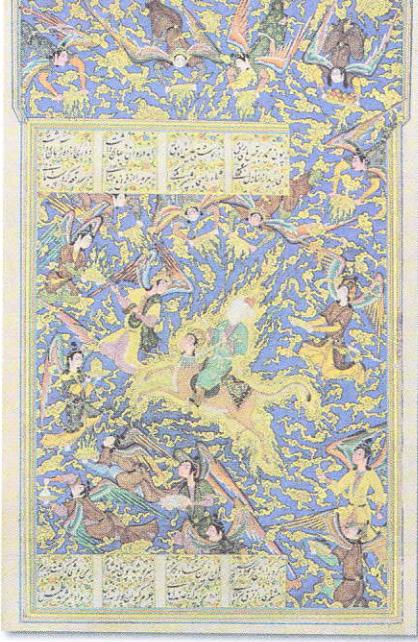
دروغ و گناه ایجاد کند. رهبران ..... جهان می‌کوشند با بهره‌گیری از قدرت ..... ، صلح و

آرامش و عدالت را در دنیا برقرار سازند و انسان‌ها را به ساختن دنیایی بهتر دعوت نمایند.

هر یک از ادیان با توجه به تاریخ و ویژگی‌های دینی‌اش منحصر به فرد است. ..... ادیان

مختلف، بنابر دیدگاه‌ها و ..... دینی خاصشان به آینده و جهان ..... می‌نگرند. با این حال،

تمام پیروان ادیان جهان می‌کوشند با هم در ساختن دنیا و حل بخشی از مشکلات دنیایی سهیم باشند.

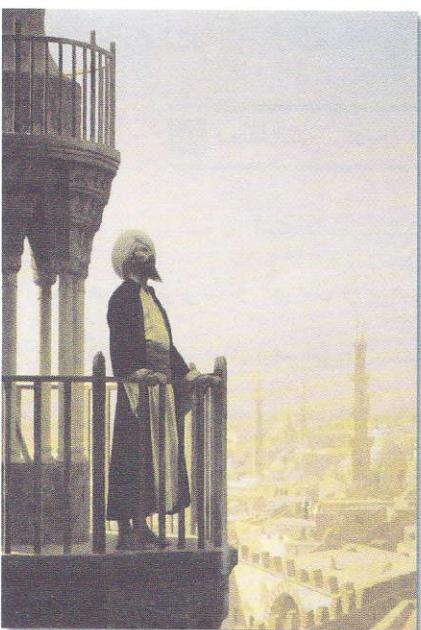
درس نوازدهم

مذهب

۱ - اسلام

مسلمانان روزی نه بار در نمازهای پنج گانه شهادتین را بر زبان می‌آورند و به این ترتیب یگانگی خدا و پیامبری حضرت محمد(ص) را گواهی می‌کنند. شرایط پذیرش دین اسلام بسیار ساده است؛ در صورتی که یک غیرمسلمان شهادتین را بر زبان آورد، او به این دین گرویده است (= ملحق شدن، واردشدن). وقتی کسی مسلمان می‌شود از کفر و شرک دوری می‌جوید، یعنی حقیقت را در وجود خداوند واحد (= یکتا، یگانه) می‌یابد و برای او شریکی قائل نیست.

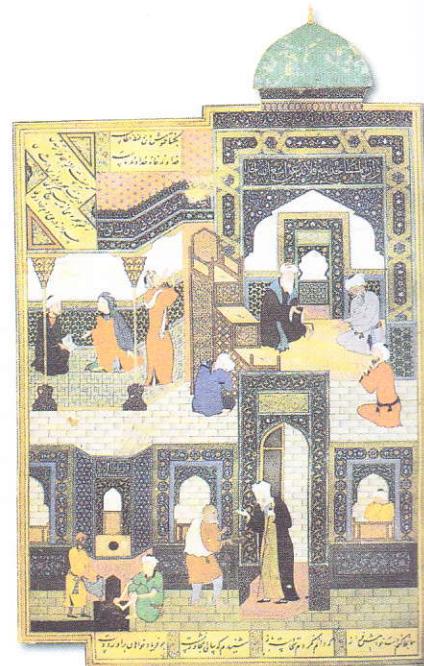
مسلمانان به وحی اعتقاد دارند، یعنی آن‌ها بر این باورند که خدا پیامش را بر پیامبر نازل می‌کند (= فرستادن). مسلمانان به دلیل بهره‌گیری از نعمت‌ها و برکت‌های خدا، او را شکر می‌کنند (= تشکر کردن)؛ از این رو بر هر مسلمان واجب است روزی پنج بار نماز بخواند و در ماه رمضان روزه بگیرد.

۲ - نماز

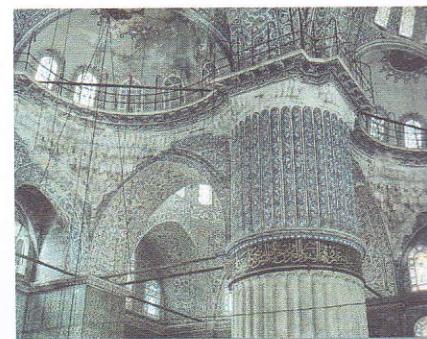
نماز از اركان دین اسلام است. مسلمانان در پنج نوبت نماز می‌خوانند: صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشاء. وقت نماز با خواندن اذان معلوم می‌شود. مسلمانان پیش از خواندن نماز لباس پاک می‌پوشند و سپس وضو می‌گیرند، یعنی دست و صورت خود را می‌شویند. سپس برای خواندن نماز نیت می‌کنند.

نماز بخش‌های مختلفی دارد: حمد و سوره، رکوع، سجود، تشهید و سلام. حمد نام سوره‌ای از قرآن است که در آن خداوند ستایش شده و از او به یگانگی یاد شده است. رکوع عبارت است از خم شدن در برابر خدا و سجود گذاشتن پیشانی بر خاک است. در رکوع و سجود خداوند به پاکی یاد می‌شود. در تشهید به یگانگی خدا و پیامبری حضرت محمد(ص) گواهی داده می‌شود. هنگام سلام بر پیامبر و پندگان (=بنده‌ها) خوب خدا سلام داده می‌شود.

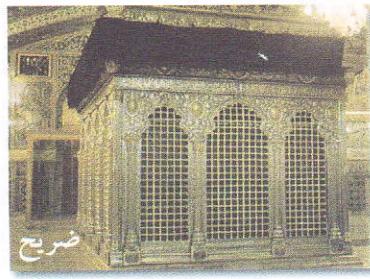
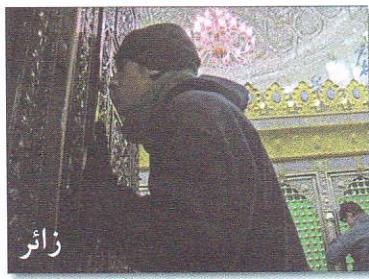
۳- مسجد

▶ ۱۲ مسجد محل عبادت مسلمانان است. مسجد معمولاً یک گبید و یک یا دو مناره (= گلدهسته) دارد. مناره برج بلندی است که مؤذن (= کسی که اذان می‌گوید) از بالای آن اذان می‌گوید. معمولاً جلوی ساختمان مسجد صحنی (= حیاط) قراردارد و در وسط آن حوض آبی برای وضو گرفتن ساخته شده است. مهم‌ترین جای مسجد محراب است که پیش‌نماز در آن جا می‌ایستد و نماز می‌خواند. در همه‌ی مساجدها یک منبر وجود دارد که پیش‌نماز یا روحانی روی آن می‌رود و برای مردم وعظ می‌کند (= نصیحت کردن، سخنرانی کردن).

۴- زیارتگاه

زیارتگاه محل دفن یکی از امام‌ها یا فرزندان آنهاست.

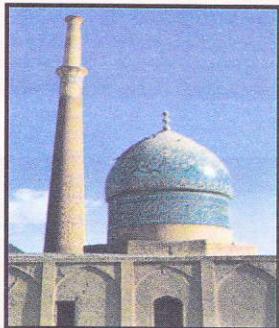

تمرین

???

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

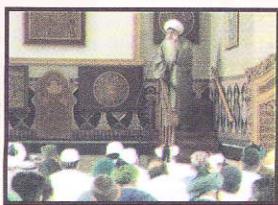
الف

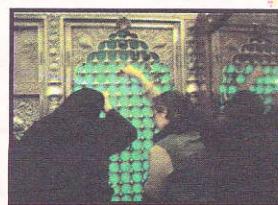
ث

ت

پ

ب

???

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

رکوع ، سجود ، سلام ، تشهید ، حمد و سوره

۱. هنگام ..... بر پیامبر و بندگان خوب خدا سلام داده می‌شود.
۲. هنگام ..... پیشانی خود را بر خاک می‌گذاریم.
- ۳..... نام دو تا از سوره‌های قرآن است.
۴. هنگام ..... در برابر خدا خم می‌شویم.
۵. با گفتن ..... یگانگی خدا و پیامبرش را گواهی می‌کنیم.

دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. در صورتی که یک غیرمسلمان / مسلمان شهادتین را بر زبان آورد، او به اسلام گرویده است.
۲. وقتی اذان / شهادتین گفته می‌شود، می‌توان نماز خواند.
۳. در همه‌ی مسجدها یک مناره / منبر وجود دارد که روحانی روی آن می‌رود و برای مردم وعظ می‌کند.
۴. حوض مسجد در وسط صحن / محراب قرار دارد.
۵. مسلمانان به علت بهره‌گیری از نعمت‌ها و برکت‌های خدا، او را گواهی می‌کنند / شکر می‌کنند.

جمله‌ی سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن درست چپ وصل کنید.

الف - وحی	۱. محلی است که روحانی در آن جا می‌ایستد و نماز می‌خواند
ب - شرق	۲. گواهی دادن به یگانگی خدا و پیامبری حضرت محمد(ص)
پ - محراب	۳. هر یک از بخش‌های قرآن است
ت - شهادتین	۴. به پیامی که خدا بر پیامبر نازل می‌کند گفته می‌شود
ث - سوره	۵. قراردادن شریک برای خداوند واحد

جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

خدایی، اذان، گواهی می‌کنم، پیامبر، نماز، مناره، یگانگی، مؤذن

در ایران هنگام نماز، مؤذن بالای ..... می‌رود، از آن جا
..... می‌گوید و مردم را به خواندن ..... دعوت
می‌کند. .... هنگام اذان جمله‌های زیر را به زبان عربی
می‌گوید: خدا بزرگ‌ترین است؛ من به ..... خدا گواهی
می‌دهم؛ من ..... که محمد(ص) ..... خداست،
من گواهی می‌کنم که علی(ع) از بندگان خداست؛ به سوی نماز بستایید؛
به سوی رستگاری بستایید؛ خدا بزرگ‌ترین است و جز او .....
وجود ندارد.

درس سیزدهم

تحصیلات

۱- دوره‌های مختلف تحصیل

در ایران، بچه‌ها از شش سالگی وارد دبستان (= مدرسه) می‌شوند و دوره‌ی تحصیلات آن‌ها تا پایان هجده سالگی طول می‌کشد. دوره‌های مختلف تحصیلی دانش‌آموزان (= شاگردان) عبارت است از: دوره‌ی پیش‌دبستانی: این دوره یک ساله است و از پنج تا شش سالگی طول می‌کشد.

دوره‌ی ابتدایی (= دبستان): این دوره از شش سالگی تا یازده سالگی طول می‌کشد و شامل پنج پایه‌ی تحصیلی است. دانش‌آموزان در پایان سال پنجم مدرک تحصیلات ابتدایی دریافت می‌کنند.

دوره‌ی راهنمایی: این دوره ازدوازده تا چهارده سالگی طول می‌کشد و شامل سه پایه‌ی تحصیلی است. فارغ‌التحصیلان این دوره مدرک راهنمایی می‌گیرند.

دوره‌ی متوسطه: این دوره از پانزده تا هفده سالگی طول می‌کشد و شامل سه پایه‌ی تحصیلی است. دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه یا در دیبرستان تحصیل می‌کنند یا در هنرستان. فارغ‌التحصیلان این دوره مدرک دیپلم متوسطه یا مدرک دیپلم فنی و حرفه‌ای دریافت می‌کنند.

دوره‌ی پیش‌دانشگاهی: طول این دوره یک سال است. دانش‌آموزانی که مایل به ادامه‌ی تحصیل در دانشگاه هستند، وارد این دوره می‌شوند و پس از قبولی، در امتحان کنکور شرکت می‌کنند تا در صورت پذیرش در رشته و دانشگاه مورد نظر، تحصیلات دانشگاهی خود را آغاز کنند. به کسی که در دانشگاه درس می‌خواند، دانشجو گفته می‌شود.

۲- بُرخی اصطلاحات رایج و مهم

سال تحصیلی: مدت زمانی است که طی آن دانشآموزان یا دانشجویان یک پایه‌ی تحصیلی را پشت سر می‌گذارند. طول یک سال تحصیلی در ایران نه ماه است و از ابتدای پاییز شروع می‌شود و تا پایان بهار ادامه می‌یابد.

ترم: به فصل‌های تحصیلی که در یک سال تحصیلی وجود دارد، ترم گفته می‌شود.

واحد: ارزش هر درس را واحد مشخص می‌کند. دانشآموزان دوره‌ی متوسطه و دانشجویان در هر ترم تعدادی واحد درسی را می‌خوانند.

هم‌کلاسی: افرادی هستند که با هم در یک کلاس درس می‌خوانند.

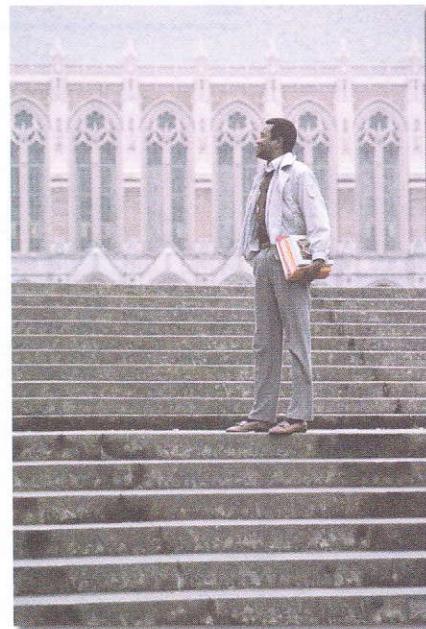
معلم: عنوانی عمومی است برای کسی که به دانش آموزان درس می‌دهد. معمولاً به معلم‌های دوره‌ی دبستان آموزگار می‌گویند و به معلم‌های دوره‌ی دبیرستان دیر گفته می‌شود. معلم‌های هنرستان‌های فنی نیز مربی نامیده می‌شوند.

استاد: به کسی که در دانشگاه به دانشجویان درس می‌دهد، استاد گفته می‌شود.

۳- تحصیل در دانشگاه

هر دانشگاه از دانشکده‌های مختلفی تشکیل شده است. دانشجویان بر حسب رشته‌ی تحصیلی شان در یکی از این دانشکده‌ها تحصیل می‌کنند. در ایران، اغلب دانشجویان غیربومی (=کسی که در شهری غیر از شهر محل زندگی اش درس می‌خواند) دانشگاه‌ها در خوابگاه زندگی می‌کنند.

دانشجویان پس از به پایان رساندن دوره‌ی تحصیلی خود موفق به کسب مدرک‌های گوناگون می‌شوند. مدرک‌های دانشگاهی به ترتیب عبارت است از: کارданی (= فوق دیپلم)، کارشناسی (= لیسانس)، کارشناسی ارشد (= فوق لیسانس) و دکتری (PHD). استادان دانشگاه هم درجه‌های علمی گوناگونی دارند. استادان دانشگاه به ترتیب برخورداری از درجه‌های دانشگاهی عبارتند از: مربی، استادیار، دانشیار و استاد.

تمرین

۱ کدام جمله درست و کدام جمله نادرست است؟

۱. دانشآموزان هنرستانی پس از پایان دوره‌ی تحصیل مدرک دیپلم دریافت می‌کنند.
۲. در ایران بچه‌ها از شش سالگی وارد دبستان می‌شوند.
۳. طول دوره‌ی راهنمایی تحصیلی سه سال است.
۴. دانشآموزان دبیرستان پس از پایان دوره‌ی تحصیل مدرک راهنمایی می‌گیرند.
۵. دوره‌ی ابتدایی از شش تا یازده سالگی طول می‌کشد.
۶. دانشآموزان فارغ‌التحصیل دبیرستان نمی‌توانند وارد دوره‌ی پیش‌دانشگاهی شوند.

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

واحد ، تحصیل می‌کنند ، استاد ، قبولی ، درجه

۱. دانشآموزان پس از ..... در دوره‌های مختلف تحصیلی فارغ‌التحصیل می‌شوند.
۲. دانشجویان در هر ترم تعدادی ..... درسی می‌خوانند.
۳. ..... های دانشگاهها درجه‌های علمی گوناگونی دارند.
۴. پایین ترین ..... ی علمی دانشگاه مربی و بالاترین آن استادی است.
۵. دانشجویان بر حسب رشته‌ی تحصیلی شان در یکی از دانشکده‌ها .....

۳ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

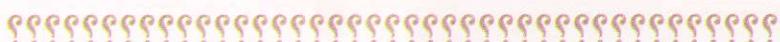
۱. دانشآموزان دوره‌ی پیش‌دانشگاهی پس از قبولی در کنکور / دبیرستان می‌توانند وارد دانشگاه شوند.

۲. به فصل‌های یک سال تحصیلی ترم / واحد گفته می‌شود.

۳. دبیر / آموزگار در دبیرستان درس می‌دهد.

۴. دانشجویان غیربومی دانشگاه‌ها در دانشکده / خوابگاه زندگی می‌کنند.

۵. افرادی که در یک کلاس با هم درس می‌خوانند، دانشجو / هم‌کلاسی هستند.

۴ جمله‌های طرف راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در طرف چپ وصل کنید.

- الف- آموزگار
  - ب- همکلاسی
  - پ- سال تحصیلی
  - ت- کارشناسی ارشد
  - ث- ترم
  - ج- دانشیاری
- ۱. یکی از مدرک‌های دانشگاهی است.
  - ۲. یکی از درجه‌های دانشگاهی است.
  - ۳. در دوره‌ی دبستان به دانش‌آموزان درس می‌دهد.
  - ۴. نه ماهی است که طی آن دانش‌آموز یا دانشجو درس می‌خواند.
  - ۵. افرادی هستند که با هم در یک کلاس درس می‌خوانند.
  - ۶. فصل‌های تحصیلی است که در یک سال تحصیلی وجود دارد.

۵ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

درسنایی ، تحصیلات ، دانشگاه ، مدرک ، متوسطه ، دبستان

در سال‌های آخر مدرسه، بیشتر بچه‌ها به داشتن شغل و درآمد

مناسب فکر می‌کنند. حتی بعضی از دانش‌آموزان گمان می‌کنند که

..... مدرسه بی فایده بوده است و در زندگی به آن‌ها کمکی

نمی‌کنند. به اعتقاد بعضی از بچه‌ها فقط ۵ سال تحصیل در .....

مفید است زیرا در این دوره خواندن و نوشتن آموخته می‌شود. از این رو،

بسیاری از بچه‌ها به ..... دوره‌ی راهنمایی و مخصوصاً

درس‌های مقطع ..... بی‌اعتمادند.

بر عکس، بعضی از دانش‌آموزان معتقدند برای یافتن شغل بهتر حتماً

..... باید به تحصیل در ..... پردازند، زیرا با کسب

تحصیلی بالاتر امکان دست‌یابی به شغل‌های بهتر بیشتر می‌شود.

درس چهاردهم

تحصیلات

۱- هم‌ضيقات درسی

دانشآموزان دوره‌ی ابتدایی در طی پنج سال تحصیلی علاوه بر آموزش خواندن و نوشتمن، درس‌های علوم، ریاضی، فارسی، ورزش، نقاشی، تعلیمات مدنی، تاریخ، جغرافیا، انشا و تعلیمات دینی را می‌خوانند. در دوره‌ی راهنمایی، درس‌های حرفه و فن و تعلیمات اجتماعی به این درس‌ها اضافه می‌شوند.

در دوره‌ی متوسطه درس‌ها جنبه‌ی تخصصی پیدا می‌کنند. دانشآموزان در رشته‌های مختلف، درس‌های گوناگونی می‌خوانند. دانشآموزان رشته‌ی علوم انسانی درس‌هایی مانند آمار، تاریخ، جغرافیا، فارسی، دستور زبان، فلسفه و منطق، اقتصاد، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی می‌خوانند. دانشآموزان رشته‌های علوم با درس‌هایی نظیر فیزیک، شیمی، زمین‌شناسی، زیست‌شناسی، جبر، هندسه و مکانیک آشنا می‌شوند.

درس‌ها در دانشگاه بر حسب رشته‌ی انتخابی دانشجویان تخصصی تر می‌شود. برخی از درس‌ها همراه با واحدهای عملی و آزمایشگاهی است و معمولاً دانشجویان در زمینه‌های مربوط به موضوع درسی خود تحقیق و پژوهش می‌کنند.

۲- دانشگاه و دانشکدها

دانشگاه، مرکز تحصیلات عالی است. هر دانشگاه چند دانشکده دارد. دانشجویان دانشگاه در دانشکده‌ها درس می‌خوانند. در هر دانشکده یک یا چند رشته‌ی تحصیلی دایر است و دانشجویان می‌توانند زیر نظر استادان هر رشته تحصیل کنند.

بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین دانشگاه ایران، دانشگاه تهران است. دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳ شمسی (۱۹۳۴ میلادی) تأسیس شد و از آن سال به بعد دانشکده‌های گوناگونی هم در آن دایر شد. برخی از دانشکده‌های دانشگاه تهران عبارتند از دانشکده‌ی پزشکی، دندان-پزشکی، ادبیات و علوم انسانی، کشاورزی، دام پزشکی، زبان‌های خارجی، پرستاری و مامایی، اقتصاد و بازرگانی، هنر، روان‌شناسی و علوم تربیتی.

۳- خانواده‌ی آقای امیری

افراد خانواده‌ی امیری همگی تحصیل کرده‌اند (= دارای سواد و آموزش علمی در حد تحصیلات دانشگاهی). آقای امیری فارغ‌التحصیل رشته‌ی راه و ساختمان از دانشکده‌ی فنی و مهندسی دانشگاه تهران است و در حال حاضر برای شرکت متروی تهران کار می‌کند. همسر او در رشته‌ی حقوق دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران درس خوانده است. خانم امیری عضو هیئت علمی دانشکده‌ی حقوق دانشگاه تهران است و به تدریس حقوق بین‌الملل علاقه‌مند است. فرزندان آن‌ها نیز تحصیلات دانشگاهی دارند. پسرشان فارغ‌التحصیل رشته‌ی اقتصاد و پژوهش‌گر مسائل اقتصادی در یکی از سازمان‌های دولتی است. دختر آن‌ها نیز دانشجوی سال دوم رشته‌ی روان‌شناسی است.

۱ هر یک از جمله‌های ستون راست را به جمله‌ی مربوط به آن در ستون چپ وصل کنید.

- الف- به تحصیل در رشته‌ی ادبیات پرداختم.
ب- به تحصیل در رشته‌ی تاریخ پرداختم.
پ- به تحصیل در رشته‌ی علوم سیاسی پرداختم.
ت- به تحصیل در رشته‌ی فلسفه پرداختم.
ث- به تحصیل در رشته‌ی جامعه‌شناسی پرداختم.
ج- به تحصیل در رشته‌ی پزشکی پرداختم.
چ- به تحصیل در رشته‌ی زمین‌شناسی پرداختم.
ح- به تحصیل در رشته‌ی حقوق پرداختم.

۱. چون به مسائل اجتماعی علاقه داشتم
۲. چون به شعر و نقد ادبی علاقه داشتم
۳. چون به مطالعه در زمینه‌ی بهداشت و بدن انسان علاقه داشتم
۴. چون به شغل وکالت علاقه داشتم
۵. چون به شناختن جوامع و زندگی مردم در زمان‌های گذشته علاقه داشتم
۶. چون به سیاست و روابط بین‌الملل علاقه داشتم
۷. چون به مطالعه درباره‌ی خلقت و رابطه‌ی انسان با جهان علاقه داشتم
۸. چون به مطالعه‌ی تغییر و تحولات زمین می‌پرداختم

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

تحصیل کرده ، تحصیلات عالی ، تحقیق ، علوم انسانی ، پیش‌دانشگاهی ، تخصصی

۱. دانشجویان در زمینه‌های مختلف ..... و پژوهش می‌کنند.
۲. در دوره‌ی متوسطه درس‌ها جنبه‌ی ..... پیدا می‌کنند.
۳. فلسفه و منطق و آمار از موضوعات درسی رشته‌ی ..... است.
۴. دانشگاه، مرکز ..... است.
۵. افراد ..... دارای سواد و آموزش علمی در حد تحصیلات دانشگاهی‌اند.
۶. دوره‌ی ..... مقدمه‌ی ورود به دانشگاه است.

۳ با یک خط مشخص کنید چه رشته‌ای در چه دانشکده‌ای ارائه می‌شود.

الف - دانشکده‌ی پزشکی	۱. حقوق
ب - دانشکده‌ی فنی و مهندسی	۲. فلسفه
پ - دانشکده‌ی زبان‌های خارجی	۳. پزشکی
ت - دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی	۴. سینما
ث - دانشکده‌ی علوم سیاسی	۵. اقتصاد
ج - دانشکده‌ی هنر	۶. راه و ساختمان
چ - دانشکده‌ی اقتصاد و بازارگانی	۷. زبان فرانسه

۴ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. خانم امیری عضو هیئت علمی / پژوهش دانشگاه تهران است.
۲. زمین‌شناسی / آمار یکی از موضوعات درسی رشته‌ی علوم انسانی است.
۳. تحصیلات دانشگاهی جزء تحصیلات عالی / متوسطه محسوب می‌شوند.
۴. اگر دوست دارید قاضی شوید، حتماً باید به تحصیل در رشته‌ی تاریخ / حقوق پردازید.
۵. دانشجویان رشته‌ی ادبیات / فلسفه درباره‌ی نویسنده‌گان و شاعران آگاهی‌های زیادی کسب می‌کنند.
۶. اگر دوست دارید درباره‌ی تغییر مواد اطلاعاتی به دست بیاورید، اقتصاد / شیمی بخوانید.
۷. اگر دوست دارید درباره‌ی اعداد و ارتباط آن‌ها با همدیگر اطلاعاتی داشته باشید، جبر / مکانیک بخوانید.

۵ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

هندسه ، دبیرستان ، فارغ‌التحصیل ، تحصیلات ، دانش‌یار

رشته‌ی ، هم‌کلاسی ، جغرافیا ، ریاضی

وقتی در ..... درس می‌خواندم، یک ..... داشتم که به ریاضیات خیلی علاقه داشت. اغلب درس‌های او ضعیف بود، نه تاریخ ادبیات می‌فهمید، نه جامعه شناسی و نه ..... اما او نابغه‌ی جبر و ..... بود و مسائل ..... را با سرعت کامپیوتر حل می‌کرد. سال‌ها بود از او خبری نداشتم. چند روز پیش عکس او را در روزنامه دیدم. او موفق شده بود دوره‌ی ۸ ساله‌ی ..... دانشگاهی را در مدت ۴ سال تمام کند و با درجه‌ی عالی دکتری در ..... ریاضیات محض ..... شود. او واقعاً نابغه بود، ولی ما او را مسخره می‌کردیم. حالا او در یکی از بهترین دانشگاه‌ها ..... رشته‌ی ریاضی شده است.

درس یازدهم

بیماری‌ها و تخصصاتی

پزشکی

۱- برخی از بیماری‌های جدی و خطرناک

آقای نادری بر اثر مصرف بسیار زیاد سیگار به سلطان ریه مبتلا شد.

مادر بزرگ دوستم، چند سال پیش، بر اثر عارضه‌ی سکته‌ی قلبی

در گذشت.

هفتنه‌ی گذشته، پدر آقای امینی دچار سکته‌ی مغزی شد و فوراً

او را در بیمارستان بستری کردند.

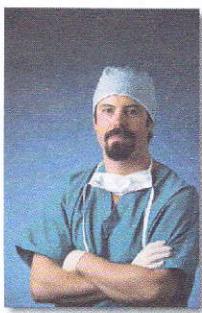
آقای حسینی دچار فراموشی شده است. او هیچ‌یک از دوستانش

را نمی‌شناسد.

فرزنده دوستم دائماً دستخوش حمله‌های صرع می‌شود. او نمی‌تواند

به تنها‌یی به جایی برود.

۲- تخصصاتی‌های پزشکی

متخصص گوش، حلق و بینی: پزشکی که بیماری‌های مربوط به گوش و حلق و بینی مانند گوش‌درد، سینوزیت و لارنژیت را تشخیص می‌دهد و درمان می‌کند.

متخصص مغز و اعصاب: پزشکی که بیماری‌های مربوط به مغز و اعصاب مانند افسردگی، صرع و غش را تشخیص می‌دهد و درمان می‌کند.

متخصص استخوان و مفاصل: پزشکی که بیماری‌های مربوط به استخوان و مفاصل مانند آرتروز و کمر درد را تشخیص می‌دهد و

درمان می کند.

متخصص کلیه و مجاري ادرار: پزشكى که بيماري های مربوط به کلیه و مجاري ادرار مانند سنگ کلیه و سوزش ادرار را تشخيص می دهد و درمان می کند.

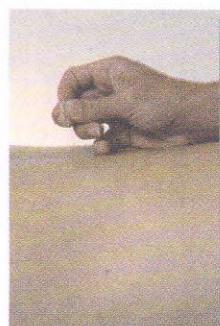
جراح: پزشكى که با استفاده از ابزار آلات مخصوص در اتاق جراحی بخشی از عضو بيمار را می شکافد تا آن را اصلاح کند.
فيزيوتراپ: متخصصی که به کمک ابزار و وسائل و حرکت های فيزيکی بيماران را درمان می کند.

راديولوژیست: متخصصی که به کمک دستگاه های مخصوص و اشعه ایکس از اعضای بدن تصویر برداری می کند تا پزشك به کمک تصاویر به تشخيص و درمان بيماري بپردازد.

۳- روش های جدید در درمان

تا به حال، پزشكان برای درمان بيماري ها فقط داروهای شیمیایی را می شناختند. ولی امروزه، راه های درمانی تازه ای کشف شده است. مثلاً برخی از پزشكان گیاهان دارویی را به بيمارانشان تجویز می کنند. به علاوه، روزه های طبی (= پرهیز از خوردن غذا) و آب درمانی (= درمان به وسیله ای آب) بیشتر از گذشته مورد توجه پزشكان قرار گرفته است. از سوی دیگر، بسیاری از پزشكان به مبارزه با مصرف مواد پخته و سرخ شده برخاسته اند. به همین علت، برخی به خام گیاه خواری (= خوردن گیاهان خام) روی آورده و به تدریج غذاهای خام را جایگزین غذاهای پخته کرده اند. همچنین، طب سوزنی (= درمان بيماري ها به وسیله فرو بردن سوزن در نقطه های معینی از بدن بيمار) در میان پزشكان طرفداران بی شماری دارد. موسیقی درمانی (= درمان بعضی از بيماري ها با شنیدن موسیقی) و هميopianie نيز به عنوان روشی طبیعی در درمان بيماري ها محسوب می شوند و پیروان زيادي دارند.

تمرین

۱ هر یک از افراد زیر نزد چه متخصصی باید بروند؟

۱. پای علی شکسته است. پزشک به علی گفته است او باید از استخوان پایش عکس بیندازد. بنابراین او باید نزد ..... برود.
۲. چند روز است که کلیه‌های نسرین درد می‌کند و سوزش ادرار هم دارد. او باید نزد ..... برود.
۳. حسین چمدان سنگینی را بلند کرد و دچار کمردرد شد. او باید نزد ..... برود.
۴. صدای پروین به شدت گرفته است و گلویش هم درد می‌کند. او باید نزد ..... برود.
۵. مدت‌هاست که سر آقای جوادی درد می‌کند. امروز صبح او غش کرد. بنابراین باید نزد ..... برود.

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

موسیقی درمانی ، طب سوزنی ، جراح ، فیزیوتراپیست ، رادیولوژیست

۱. چشم آقای اکبری را ..... معروف و با تجربه‌ای عمل کرده است.
۲. جوانی را که پایش شکسته بود، پیش ..... برداشت از پایش عکس بیندازد.
۳. ..... روش درمانی سنتی چینی است که در میان بعضی از پزشکان، طرفدارانی پیدا کرده است.
۴. خانم درخشنان پس از عمل جراحی باید تا ۱۰ روز، روزی یک بار نزد ..... برود.
۵. ..... از روش‌های درمانی جدید است که ضمن آن از شنیدن موسیقی استفاده می‌شود.

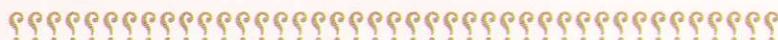
کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. در روش آب درمانی بیمار باید آب مصرف کند.
۲. در روزهای طبی، شخص هر چه که بخواهد می‌تواند بخورد و بیاشامد.
۳. پزشکان هنوز فقط داروهای شیمیایی را می‌شناسند.
۴. گیاهان دارویی گیاهانی هستند که در پزشکی ارزش درمانی دارند.
۵. رژیم خام گیاه خواری شامل غذاهای پخته و سرخ شده می‌شود.

عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف - فراموشی	۱. بیماری ناشی از رشد غیر طبیعی بافت‌های بدن
ب - سکته مغزی یا قلبی	۲. بیماری ناشی از اختلال در مغز همراه با حمله‌های عصبی
پ - صرع	۳. ناتوانی به یاد آوردن اتفاقات و رویدادهای مختلف
ت - سرطان	۴. توقف ناگهانی موقت یا دائمی فعالیت مغز یا قلب

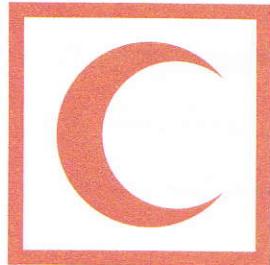

جای خالی متن زیر را با کلمه مناسب پر کنید.

معاینه کرد ، پزشک ، قلبم ، مشکلی ، بستری شوید

قلب و عروق ، استخوان درد ، سرماخوردگی

چند روزی بود که سردرد شدیدی داشتم و ..... تنده می‌زد. البته کمی هم گرفتگی بینی، ..... و تب داشتم و سُرفه‌های سختی می‌کردم. بعداز ظهر، همراه همسرم نزد یک پزشک رفتیم. او پس از شنیدن حرف‌هایم، معاینه‌ام کرد و گفت: «شما باید به سرعت در بیمارستان.....» من و همسرم با کمال تعجب از آن پزشک خدا حافظی کردیم و به یک متخصص ..... مراجعه کردیم. او دقیقاً من را ..... و اطمینان داد که قلبم هیچ ..... ندارد و فقط دچار یک ..... سخت شده‌ام و نیاز به استراحت کافی دارم.

درس هشتم آسیب‌دیدگی‌ها و کمک‌های اولیه

۱- برخی از آسیب‌دیدگی‌ها

گاهی ما بر اثر حادثه یا اتفاقی آسیب می‌یابیم (= صدمه دیدن).
برخی از آسیب‌دیدگی‌های مهم که ممکن است در خانه یا بیرون از خانه روی دهد عبارتند از:

- **برق‌گرفتگی:** وقتی علی کولر خانه را تعمیر می‌کرد، برق او را گرفت.
- **گرمایشگی:** دمای زیاد هوا محمد را گرمایشگی کرد.
- **سرمازدگی:** انگشت‌های دست امید در سرمای کوهستان سرمازده شد.
- **سوختگی:** دستِ منوچهر هنگام درست کردن غذا سوخت.
- **غرق شدگی:** افسین هنگام شنا در آب دریا غرق شد.
- **خفگی:** نزدیک بود نیما میان دود ناشی از آتش‌سوزی خفه شود.
- **در رفتگی:** ایرج هنگام دویدن زمین خورد و قوزک پایش در رفت.

۲- سقوط از روی ساختمان

هفته‌ی گذشته، کارگری از طبقه‌ی سوم ساختمان بلندی سقوط کرد. او بر اثر سقوط به شدت آسیب دید. این کارگر جوان که مشغول تمیز کردن شیشه‌ها بود، ناگهان پایش سر می‌خورد و به پایین می‌افتد. یکی از اهالی ساختمان بلافصله به اورژانس تلفن می‌کند. پس از چند دقیقه، نیروهای امدادی (= کمک‌رسان) به محل حادثه می‌رسند. آن‌ها پس از اقدامات اولیه، مصدوم را روی برانکار می‌گذارند و با آمبولانس به بیمارستان منتقل می‌کنند.

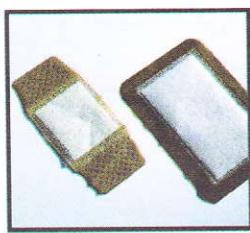
۳- جعبه‌ی کمک‌های اولیه

خطرهای زیادی افراد خانواده را تهدید می‌کند. سوختگی با روغن یا آب جوش، بریدگی با چاقو یا شیشه، دردهای موضعی، تب کردن، مسمومیت غذایی و ... اتفاق‌هایی هستند که ممکن است هر لحظه یا هر روز پیش بیایند (= اتفاق افتادن). بهتر است در خانه یک جعبه‌ی کمک‌های اولیه داشته باشید تا در صورت وقوع پیشامد (= حادثه) از آن استفاده کنید.

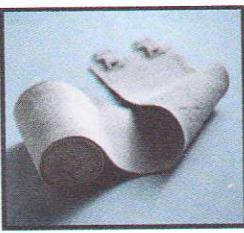

جعبه‌ی کمک‌های اولیه شامل وسایل زیر است:

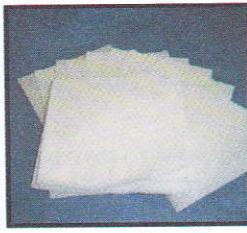
لوازم پانسمان:

چسب پانسمان

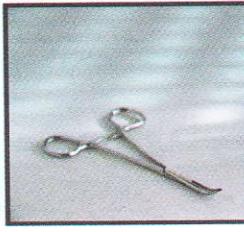
باند

گاز

دستکش

قیچی

الکل / بتادین

دارو:

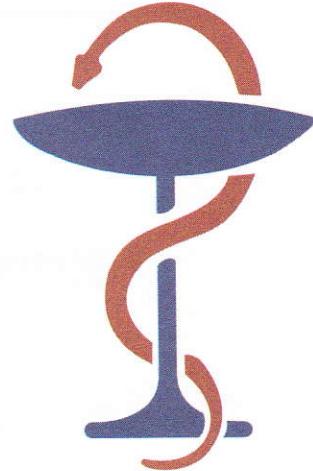
مسکن: دارویی که با خوردن آن درد کاهش می‌یابد.

تببر: داروی پایین‌آورنده‌ی تب.

آنتی‌بیوتیک: دارویی که به کمک آن بعضی از بیماری‌های عفونی و میکروبی برطرف می‌شود.

مسهل: دارویی که موجب شلن مدفوع و دفع آن می‌شود.

ضد اسهال: دارویی که موجب قطع اسهال و مدفوع آبکی می‌شود.

تمرین

کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. جعبه‌ی کمک‌های اولیه شامل انبردست، سیم و چکش است.
۲. برای نجات مصدومان می‌توانیم از مأموران اورژانس کمک بگیریم.
۳. اگر کسی شنا بلد نباشد، در استخر یا دریا غرق می‌شود.
۴. آسیب‌دیدگی‌ها فقط بیرون از خانه اتفاق می‌افتد.
۵. وسایل تیز مانند چاقو یا شیشه می‌توانند بدن انسان را بسوزانند.

جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

سقوط ، تب بر ، اورژانس ، مصدوم ، پیشامدی ، گاز و باند

۱. آقای احمدی برای کمک به فرد آسیب‌دیده بلاfacله به ..... تلفن می‌کند.
۲. ..... محسن از بالای ساختمان غیر متظره بود.
۳. همیشه باید برای وقوع هر ..... آمادگی داشته باشیم.
۴. نیروهای اورژانس فرد ..... را به بیمارستان بردند.
۵. علی دست ناهید را با ..... پانسمان کرد.
۶. هنگام بالارفتن دمای بدن می‌توان از داروهای ..... استفاده کرد.

دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. آقای نادری پرسش را بر اثر غرق‌شدگی / سوتگی در آب از دست داد.

۱. مچ پای نسرین در رفته است / گرما زده شده است.
۲. هنگامی که پروین لامپ اتاق را عوض می کرد، دستش را گرما زد / برق گرفت.
۳. پروانه در هوای گرم تابستان چندین بار سرمازده شد / گرمایش شد.
۴. پسر همسایه بر اثر تنفس دود ماشین در پارکینگ خانه داشت غرق می شد / خفه می شد.
۵. پای نادر با آب جوش گرمایش شد / سوخت.

۴ جمله‌ی سمت راست را با یک خط به جمله‌ی مربوط به آن درسمت چپ وصل کنید.

الف - که زمین خورد و مچ پایش در رفت.	۱. مجید داشت لامپ را عوض می کرد
ب - که دستش با روغن سوخت.	۲. زهرا داشت پنجه‌ها را تمیز می کرد
پ - که دوستانش دیدند او دارد غرق می شود.	۳. اکبر داشت با سرعت می دوید
ت - که برق او را گرفت.	۴. لاله داشت سیب زمینی سرخ می کرد
ث - که پایش سر خورد و افتاد.	۵. زهرا در استخر شنا می کرد

۵ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

پیشامد ، نیروهای اورژانس ، پرید ، افتاد ، حادثه ، مصدوم ، سرخورد

دیروز پسر کوچکی کنار استخر پارک رفت. ناگهان پایش ..... و داخل استخر ..... بلاfaciale پس از وقوع ..... دوستش از مردم کمک خواست. شخصی با عجله داخل استخر ..... و پسریچه را بیرون کشید. چند دقیقه بعد، ..... به محل ..... رسیدند و پس از رسیدگی به وضع ..... او را به بیمارستان منتقل کردند.

هنر و کارهای هنری

۱- هنر چیست؟

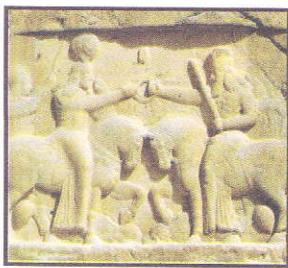

هنر نوعی توانایی یا خلاقیت است. هنرمند به کمک توانایی ذهن و مهارت دستهای خود چیزی را می‌آفریند (= خلق می‌کند). طبیعت منبع الهام هنرمند است. او آفرینش هنری خود را برابری رنگ‌ها، شکل‌ها و صدایها قرار می‌دهد. نقاشی بازآفرینی تصاویر و طبیعت است. موسیقی بازآفرینی صدایها به نحوی خوشایند است. معماری نیز آفرینش هنری بناها و محل زندگی و کار انسان است. سرانجام، نمایش یا تئاتر آفرینش دوباره‌ی زندگی و نحوه‌ی زندگی آدم-هast.

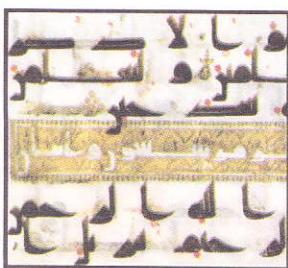
۲- کارهای هنری

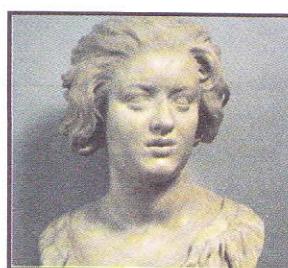
عکاسی

حجاری

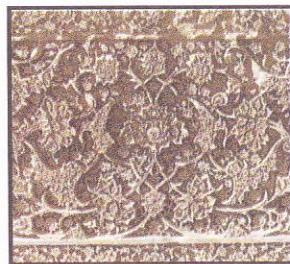
خوش‌نویسی

مجسمه‌سازی

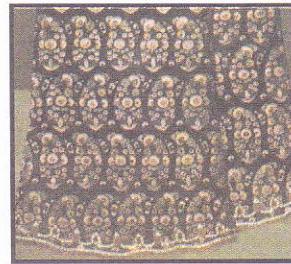
نمینیا تور

گچبری

جواهرسازی

طراحی پارچه

۲- هنرهای نمایشی

نمایش از قدیمی‌ترین هنرهاست. بازیگران

نمایش باید متن نمایشنامه را به خوبی حفظ کنند تا هنگام اجرا آن را با صدای بلند و آهنگ مناسب بیان کنند. در نمایش، آرایش بازیگران و طراحی لباس آنها اهمیت زیادی دارد؛ زیرا به این ترتیب، هم بازیگران نقش خود را بهتر اجرا می‌کنند، هم تماشاچی‌ها نمایش را واقعی‌تر می‌پندارند (= تصور می‌کنند). همچنین نورپردازی و صحنه‌آرایی در نمایش مهم است، زیرا به درک حوادث روی صحنه کمک زیادی می‌کند.

نمایش انواع مختلفی دارد و هر یک از آن‌ها عوامل

و اجراهای مخصوص به خود را می‌طلبند. خیمه‌شب-

بازی، سیاه‌بازی، تئاتر عروسکی و تعزیه (= نمایش

مذهبی) از انواع مهم نمایش در ایران است.

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

۱. مریم به کلاس آموزش نقاشی می‌رود.

۲. فرهاد در رشته عکاسی تحصیل می‌کند.

۳. دانشجوها به دیدن یک نمایشگاه نقاشی رفته‌اند.

۴. بازیگران در حال اجرای صحنه‌ای از نمایش هستند.

۵. مصریان باستان با هنر معماری آشنایی داشته‌اند.

الف

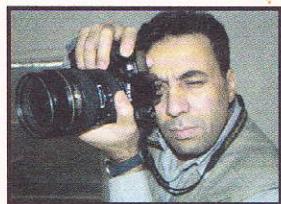
ث

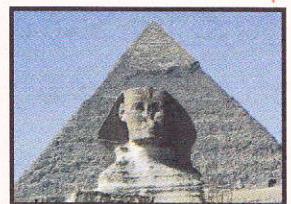
ت

پ

ب

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

آفرینش هنری ، آرایش ، اجرای ، صحنه‌آرایی ، نورپردازی

۱. دیروز با دوستم برای تماشای ..... جدیدی از بینوایان به تئاتر شهر رفتیم.
۲. کارگردان به کمک نورهای رنگارنگ زیباترین ..... را در اجرای نمایش به کارگرفته بود.
۳. هنرمندان با خلق هر اثری دست به نوعی ..... می‌زنند.
۴. در نمایش ..... بازیگران و طراحی لباس اهمیت زیادی دارد.
۵. کارگردان به کمک ..... دقیق به درک حوادث روی صحنه کمک می‌کند.

دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۱. بهزاد نقاش بزرگ ایرانی است. تابلوهای نقاشی / موسیقی زیبایی از او به جا مانده است.
۲. محمود فرشچیان مینیاتوریست بزرگ ایرانی است. او گچبری‌های / مینیاتورهای ظریفی خلق کرده است.
۳. میکل آنژ مجسمه‌ساز بزرگ ایتالیایی است. آثار مجسمه‌سازی / نمایشی او واقعاً بی‌نظیر است.
۴. جلیل رسولی خوش‌نویس معروف ایرانی است. او هنر معماری / خوش‌نویسی را با هنر نقاشی به هم آمیخته است.
۵. کاوه گلستان عکاس معروف ایرانی است. او زندگی خود را غرق هنر عکاسی / نمایش کرده بود.
۶. بناهای زیبا و منحصر به فردی در دوره‌ی صفویه ساخته شد. بی‌شک اوج معماری / موسیقی ایرانی به این دوره بازمی‌گردد.

جمله‌ی سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

- الف - تئاتر عروسکی   ۱. به محل اجرای بازیگران در نمایش گفته می‌شود.
- ب - سیاه بازی   ۲. نوعی نمایش بر اساس رویدادها و اتفاقات دینی است.
- پ - صحنه   ۳. به اجرای نمایش با شخصیت‌های عروسکی گفته می‌شود.
- ت - تعزیه   ۴. نوعی نمایش ستی و خنده‌دار است که در آن غلامی سیاه‌پوست تماشاچی‌ها را می‌خنداند.

جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

نقاشی ، نمایشگاه‌های ، خلاقیت ، آثارشان ، هنر

مجسمه‌ساز ، هنرمندان ، هنری

خلق یک اثر هنری نوعی توانایی یا ..... است. این اثر ..... می‌تواند مجسمه‌ای باشد که به دست توانای یک ..... ساخته شده است یا تابلوی ..... باشد که به دست خلاق یک نقاش خلق شده است. هنرمندان دو دسته‌اند: برخی از آن‌ها برای کسب لذت و یادگیری بیشتر به سراغ کارهای هنری می‌روند. ولی برخی ..... حرفة‌ای هستند و با انجام کارهای هنری و فروش آن‌ها در ..... هنری امارات معاش می‌کنند و از سویی جدیدترین ..... را به مردم و دوستداران ارائه می‌کنند.

درس هجدهم

صنایع دستی

صنایع دستی بخشی از میراث فرهنگی (= آثار به جای مانده از دوران گذشته) جوامع تاریخی است. اما در گذشته محصولات صنایع دستی بخشی از لوازم زندگی مردم محسوب می‌شد. مثلاً گلیم، حاجیم یا گبه زیرانداز مردم بود و کاسه‌های سفالی ظرف غذاي آنها. مردم لباس‌هایشان را در پارچه‌های ترمه می‌بیچیدند؛ چاقوهایشان را از کارگاه‌های چاقوسازی می‌گرفتند، به پشتی تکیه می‌دادند و شمع خانه‌شان را در شمعدان می‌گذاشتند.

در حال حاضر، با گسترش صنایع نوین و فن‌آوری (= تکنولوژی) جدید، پیشه‌وران رشته‌های گوناگون صنایع دستی از پیشرفت بازمانده‌اند. دیگر کسی از پارچه‌های کلفت نمدی استفاده نمی‌کند. قالی‌های ماشینی جای قالی‌های دست‌بافت را گرفته است و گل‌دوزی با چرخ‌ها و ماشین‌های خیاطی جدید، جایی برای پارچه‌های ترمه‌دوزی شده یا خامه‌دوزی شده باقی نگذاشته است.

صنایع دستی ایران

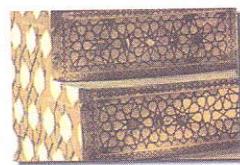
● **خاتم‌کاری** (= هنر تزیین اشیای چوبی با قطعه‌های استخوان یا عاج)

● **قلمزنی** (= هنر کردن نقش‌های گوناگون روی فلز)

● **تذهیب** (= کشیدن نقش‌های گوناگون در حاشیه یا میان سطرهای یک کتاب)

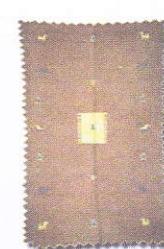
● **منبّت کاری** (= هنر کندن نقش‌های گوناگون روی چوب)

● **قالی بافی** (= هنر بافتن قالی)

● **گلیم بافی** (= هنر بافتن گلیم)

● **جاجیم بافی** (= هنر بافتن جاجیم)

● **گل دوزی** (= هنر دوختن نقش‌های گوناگون روی پارچه)

● **خامه دوزی** (= هنر گل دوزی با ابریشم خام روی پارچه)

● **ترمه بافی** (= هنر بافتن پارچه‌ی ترمه)

● **سفال گری** (= هنر ساختن ظرف‌هایی مانند کوزه یا گلدان با خاک)

● **شیشه گری** (= هنر ساختن اشیای گوناگون با شیشه)

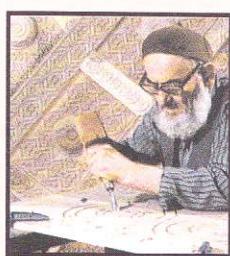
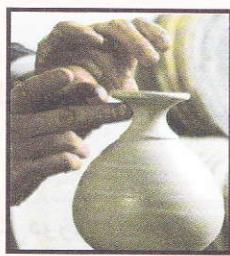
● **آینه کاری** (= هنر تزیین جایی به کمک قطعه‌های کوچک آینه)

● **معرق کاری** (= هنر تزیین جایی به کمک قطعه‌های ریز کاشی)

تمرین

۱ هر کدام از افراد زیر چه کاری انجام می‌دهند؟

۱ ..... ۲ ..... ۳ ..... ۴ ..... ۵ .....

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۱ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

جاجیم ، خامه ، قالی ، ترمه ، گبه ، گلیم

- ۱ ..... زیرانداز نسبتاً ضخیم کرک‌دار است.
- ۲ ..... زیرانداز بدون کرک است.
- ۳ ..... پارچه‌ی زیرانداز نقش دار است.
- ۴ ..... زیرانداز ضخیم‌تر از قالی با کرک‌های بلند است.
- ۵ ..... نوعی پارچه است که روی آن می‌توان گل‌دوزی کرد.
- ۶ ..... همان ابریشم خام است که روی پارچه دوخته می‌شود.

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

۲ کدام یک از جمله‌های زیر درست و کدام نادرست است؟

۱. به هنر تزیین جایی به کمک قطعه‌های کوچک آینه، معرق‌کاری گفته می‌شود.

۲. به کشیدن نقش‌های گوناگون در حاشیه یا میان سطرهای یک کتاب، تذهیب گفته می‌شود.

۳. صنایع دستی بخشی از میراث فرهنگی جوامع تاریخی است.

۴. به هنر کندن نقش‌های گوناگون روی چوب، خاتم‌کاری گفته می‌شود.

۵. در گذشته، محصولات صنایع دستی بخشی از لوازم زندگی مردم بوده است.

کلمه‌ی سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی سمت چپ وصل کنید و نشان دهید که برای ساختن هر یک از این صنایع دستی به چه ماده‌ی اولیه‌ای نیاز داریم.

الف- خاتم‌کاری

۱. ابریشم خام

ب- سراجی

۲. چوب

پ- معرق‌کاری

۳. خاک

ت- منبت‌کاری

۴. استخوان یا عاج

ث- خامه‌دوزی

۵. چرم

ج- سفال‌گری

۶. کاشی

جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

گبه ، سفالی ، منبت کاری ، خاتم کاری ، قلمزنی ، گل دوزی

پیشه وران ، گلیم‌های ، خامه دوزی شده ، زیرانداز

می‌خواستم برای دوستم هدیه‌ای بگیرم. به فروشگاه صنایع دستی رفتم. در آنجا اشیای گوناگونی بود.

در بخشی از فروشگاه ظرف‌های ..... زیبایی گذاشته بودند. رو به روی آن‌ها انواع قاب و سینی فلزی

دیدم که روی آن‌ها را ..... کرده بودند. روبالشی‌های ..... با نخ ابریشم و سفره‌های

..... شده با گل‌های سرخ و زرد و بنفش بسیار زیبا بودند. در انتهای فروشگاه انواع ..... ایرانی را می‌فروختند.

های کلفت و ..... نازک با رنگ‌های متنوع دیده می‌شد. کنار

قالی‌ها چند صندلی بزرگ دیدم که روی دسته‌های آن به نحو زیبایی ..... شده بود. تولیدات

ایرانی به قدری متنوع و زیبا بودند که نمی‌دانستم کدام یک از آن‌ها را بخرم. سرانجام صندوق

کوچک ..... شده‌ای خریدم که روی آن را با قطعه‌های ریز و کوچک استخوان و چوب تزیین

کرده بودند.

درس نوزدهم

تنقلات ایرانی

تنقلات خوردنی‌هایی هستند که در طول روز، مخصوصاً در فاصله‌ی میان غذاهای اصلی استفاده می‌شوند. تنقلات ایرانی بسیار متنوع است. آجیل از مهم‌ترین تنقلات است و شامل انواع دانه‌های خوراکی مانند پسته، فندوق، بادام زمینی، تخمه و گردو می‌شود. تخمه طرفداران زیادی دارد. تخمه دانه‌ی گیاهانی مانند کدو، آفتابگردان و هندوانه است که در آب نمک سرخ می‌شود. برگه یعنی میوه‌های خشک شده‌ای مانند هلو، آلو و انجیر نیز از تنقلات سنتی ایرانی است. دانه‌های تفت داده شده (= سرخ کردن بدون روغن روی حرارت) مانند گندم، برنج و کنجد از تنقلات مورد علاقه‌ی بچه‌های ایرانی است.

۱- تنقلات ایرانی

۲- شیرینی‌های ایرانی

زولبیا و بامیه: شیرینی است که با آرد، نشاسته، تخم مرغ و روغن درست می‌شود.

باقلووا: شیرینی مخصوص بعضی از شهرهای ایران است که از چند لایه‌ی آرد، پسته و بادام درست می‌شود.

باسلق: نوعی شیرینی سنتی است که با نشاسته و شکر درست می‌شود.

قطاب: نوعی شیرینی است که با آرد، نشاسته، تخم مرغ، گلاب و قند درست می‌شود.

پشمک: نوعی شیرینی است که با روغن و شکر درست می‌شود.

سوهان: نوعی شیرینی است که با آرد، جوانه‌ی گندم، روغن، شکر و زعفران درست می‌شود.

نقل: نوعی شیرینی است که از شکر آب شده با انواع مواد معطر درست می‌شود.

گز: نوعی شیرینی است که از شیره‌ی درختچه‌ای به همین نام درست می‌شود.

۳- پیش خذای ایرانی

شله زرد: نوعی آش است که با برنج، شکر، گلاب و زعفران درست می‌شود.

شیربرنج: نوعی آش است که با شیر، برنج، شکر و گلاب درست می‌شود.

سمنو: خوراکی شیرینی که با جوانه‌ی گندم و آرد درست می‌شود.

یخ در بهشت: نوعی دسر ایرانی است که با نشاسته، شکر، آب، گلاب و مغز پسته درست می‌شود.

۴- نوشیدنی‌های ایرانی

چای پرطرفدارترین نوشیدنی ایرانی است. ایرانی‌ها در طول روز بارها چای می‌نوشند. دوغ یکی دیگر از نوشیدنی‌های ایرانی است. دوغ ترکیبی از ماست، آب و نمک است و معمولاً پس از غذا نوشیده می‌شود.

عرق‌های گیاهی از نوشیدنی‌های سنتی مردم ایران هستند که از تقطیر جوشانده‌ی گیاهان به دست می‌آیند. مهم‌ترین عرق‌ها عبارتند از گلاب، عرق نعناع، عرق بهار نارنج و عرق بیدمشک. شربت‌های ایرانی عبارتند از شربت آبلیمو، شربت آلبالو و شربت سکنجیان. شربت سکنجیان از جوشانده‌ی گیاه نعناع با سرکه و شکر به دست می‌آید.

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

الف

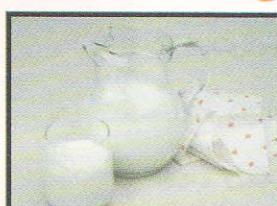

۱. چای نوشیدنی مورد علاقه‌ی آقای جعفری است.
۲. آجیل از مهم‌ترین تنقلات ایرانی است.
۳. خانم نادری برای عصرانه باقلوا درست کرده است.
۴. نسرين یک پارچ دوغ خنک سر میز گذاشته است.
۵. علی مقداری برگه‌ی هلو خریده است.

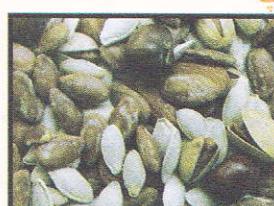
ث

ت

ب

ب

۲ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مناسب در سمت چپ وصل کنید.

الف-آجیل

۱. خوردنی‌هایی هستند که در طول روز استفاده می‌شوند.

ب-عرق‌های گیاهی

۲. به برش‌های میوه‌های خشک شده گفته می‌شود.

پ-تنقلات

۳. از انواع دانه‌های خوراکی گوناگون تشکیل شده است.

ت-باقلوا

۴. نوعی شیرینی چند لایه از آرد، پسته و بادام است.

ث-برگه

۵. از نوشیدنی‌های سنتی مردم ایران است.

۳ کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. سکنجین نوعی غذای ایرانی است که با گیاه نعناع، سرکه و شکر درست می‌شود.
۲. عرق بیدمشک از تقطیر جوشانده‌ی گیاه نعناع به دست می‌آید.

۳. آجیل شامل برگه و دانه‌های تفت داده شده است.

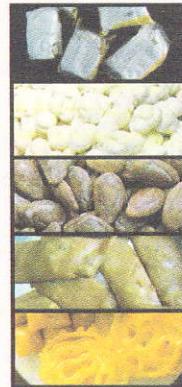
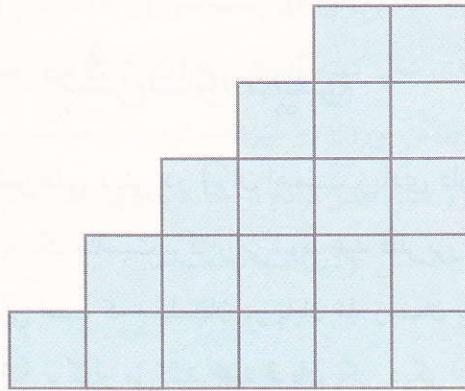
۴. دوغ ترکیبی از ماست، آب و نمک است.

۵. بیخ در بهشت نوعی شربت ایرانی است.

۶. نقل یکی از نوشیدنی‌های مورد علاقه‌ی بچه‌های ایرانی است.

۴ جدول را کامل کنید.

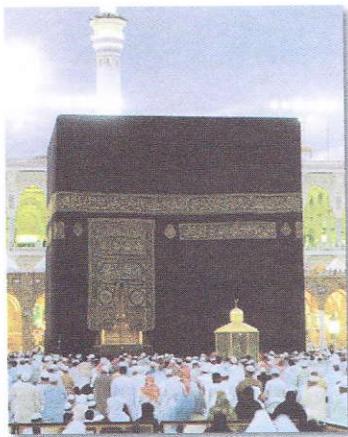
۵ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

تخمه ، قطاب ، شربت‌های ، کنجد ، بهارنارنج ، شله زرد ، دوغ

ایرانی‌ها با شروع فصل گرما و تابستان انواع ..... خنک و گوارا را تهیه می‌کنند و می‌آشامند.
همچنین مردم ایران در تابستان هنگام پذیرایی از مهمان شربت تعارف می‌کنند. ایرانی‌ها معمولاً مایلند سنگک
کنجددار بخورند. بنابراین، نانواهای سنگکی هنگام پخت نان روی خمیر کمی ..... می‌پاشند. یکی
از نوشیدنی‌های مورد علاقه‌ی ایرانی‌ها ..... است. قبل از مردم در خانه دوغ درست می‌کردند، ولی
امروز این محصول صنعتی شده است و در مغازه‌ها و سوپرها به راحتی یافت می‌شود. ایرانی‌ها چای را فقط
با قند نمی‌نوشند، بلکه گاهی این نوشیدنی پر طرفدار را با برخی شیرینی‌های سنتی مثل ..... و نقل
صرف می‌کنند. عرق‌های گیاهی از نوشیدنی‌های سنتی مردم ایران است. ایرانی‌ها از عرق‌های گیاهی هم برای
تهیی شربت، غذا و شیرینی و هم برای درمان برخی از بیماری‌ها استفاده می‌کنند. مثلاً مردم ایران برای رفع
سردرد و اضطراب عرق ..... میل می‌کنند. اغلب جوانان و نوجوانان ایرانی هنگام تماشای تلویزیون
عادت به خورن تنقلات دارند. ..... یکی از پر طرفدارترین تنقلات میان این دسته از مردم است.
یکی از پیش غذاهای معروف ایرانی ..... است. مردم ایران معمولاً این آش شیرین و معطر را عصرها
میل می‌کنند.

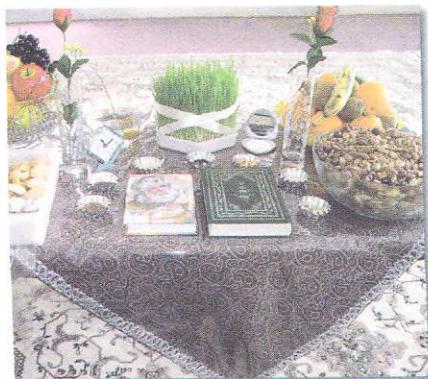
جشن‌ها

۱- جشن‌های دینی

جشن‌های دینی در ایران اهمیت زیادی دارد. هر کدام از این جشن‌ها به یک مناسبت برگزار می‌شود. **عید فطر** بزرگ‌ترین و مهم‌ترین جشن دینی است که مسلمانان در پایان ماه رمضان به مناسبت سی روز روزه گرفتن برگزار می‌کنند. **عید قربان** یکی دیگر از عیدهای مسلمانان است. روز عید قربان، حاجی‌ها در شهر مکه زیارت خانه‌ی خدا را تمام می‌کنند. جشن مبعث به مناسبت نخستین روز پیامبری حضرت محمد(ص) است. **عید غدیر** و **جشن نیمه شعبان** (= روز تولد امام دوازدهم شیعیان) از جشن‌های دینی ایرانیان است. حضرت محمد(ص) در روز غدیر حضرت علی(ع) را به عنوان امام اول شیعیان و جانشین خود معرفی کرد. **جشن نیمه شعبان** به مناسبت ولادت (= به دنیا آمدن) امام دوازدهم شیعیان است. ایرانی‌ها روز **میلاد** (= تولد) حضرت محمد(ص) و حضرت علی(ع) را جشن می‌گیرند. آن‌ها هر سال کوچه‌ها و خیابان‌ها را به مناسبت این جشن‌ها چراغانی می‌کنند و به مردم شیرینی تعارف می‌کنند.

۲- جشن نوروز

نوروز نخستین روز سال هجری شمسی و اولین روز فصل بهار است. نوروز مهم‌ترین جشن ملی ایرانیان است. همه‌ی ایرانیان در برگزاری این جشن شرکت می‌کنند. این جشن چند روز طول می‌کشد. در طول این چند روز همه به **عید دیدنی** (= دید و بازدید یکدیگر) می‌روند و بزرگ‌ترها به کوچک‌ترها عیدی می‌دهند. عیدی معمولاً یک اسکناس تمیز، نو و تانخورده است. ایرانی‌ها هنگام تحویل سال نو

= زمان پایان سال کهنه و شروع سال جدید) سفره‌ای به نام سفره‌ی هفت‌سین می‌چینند. در این سفره سیر، سرکه، سمنو، سبب، سجد، سُماق و سبزه و چیزهای گوناگون دیگری وجود دارد. پیش از نوروز مراسمی هست که مهم‌ترین آن‌ها خانه‌تکانی (= مراسم تمیز کردن خانه و اسباب و اثاثیه‌ی منزل)، سبزه سبزکردن (= سبزکردن دانه‌های گندم، ارزن، ماش یا عدس) و چهارشنبه‌سوری (= مراسم آتش‌بازی در آخرین سه‌شنبه‌ی سال کهنه) است.

پس از پایان جشن نوروز در سیزدهم فروردین مراسم سیزده‌بدر برگزار می‌شود. روز سیزده‌بدر مردم از خانه یا شهر خارج می‌شوند تا گرفتار نحوست (= نحس بودن) سیزده نشوند.

۳- جشن ازدواج

وقتی پسری قصد ازدواج با دختری دارد، از او و خانواده‌اش خواستگاری می‌کند. در صورت پاسخ مثبت، چند روز بعد، در روز بعله‌بران (= روز تعیین شرایط ازدواج و مراسم عروسی) مهریه و جهیزیه‌ی (= اسباب و وسایلی که همراه عروس به خانه‌ی داماد می‌فرستند) دختر و تاریخ جشن عقد و عروسی تعیین می‌شود. سپس دختر و پسر حلقه‌ی نامزدی در انگشت می‌کنند و نامزد هم می‌شوند. پس از مدتی معین دختر و پسر سر سفره‌ی عقد می‌نشینند و عاقد (= کسی که زنی را برای مردی عقد می‌کند) با خواندن خطبه‌ی عقد (= دعایی که عاقد هنگام عقد می‌خواند) آن‌ها را زن و شوهر رسمی اعلام می‌کند. سپس نوبت به جشن عروسی می‌رسد. بعضی از خانواده‌ها شب پیش از عروسی مراسم حنابندان (= گذاشتن حنا به دست و پای عروس) و روز بعد مراسم پاتختی (= فامیل به خانه‌ی عروس می‌آیند و برای او هدیه می‌آورند) بر پا می‌کنند. پس از جشن عروسی هم فامیل به ترتیب عروس و داماد را همراه خانواده‌شان پاگشا می‌کنند (= به خانه‌ی خود دعوت می‌کنند).

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

۱. مردم خیابان را چراغانی کرده‌اند.

۲. عروس و داماد پای سفره‌ی عقد نشسته‌اند.

۳. شهناز سفره‌ی هفت‌سین زیبایی چیده است.

۴. بچه‌ها از روی آتش می‌پرند.

۵. زهره و مادرش روز سیزده بدر به پارک رفته‌اند.

الف

ث

ت

پ

ب

۲ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن در سمت چپ وصل کنید.

الف- سبزه سبز کردن

۱. مراسم تمیز کردن خانه و اسباب و اثاثیه‌ی منزل

ب- نوروز

۲. مراسم آتش‌بازی در آخرین سه‌شنبه‌ی سال کهنه

پ- چهارشنبه‌سوری

۳. سبز کردن دانه‌های گندم، ارزن، ماش یا عدس

ت- خانه‌تکانی

۴. زمان پایان سال کهنه و شروع سال نو

ث- تحویل سال

۵. نخستین روز سال هجری شمسی

۳ جای خالی جمله‌ها را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

میلاد ، جشن ، عید دیدنی ، سیزده‌بدر ، نامزدی

۱. ایرانی‌ها پس از تحویل سال به ..... می‌روند.
۲. امشب من به جشن ..... دوستم می‌روم.
۳. خانم درخشان هر سال در روز ..... حضرت محمد(ص) مهمانی می‌دهد.
۴. ..... پارسال به پارک خارج از شهر رفتیم.
۵. ..... عروسی دوستم روز بعث برگزار شد.

۴ جمله‌های مربوط به یک دیگر را با یک خط به هم وصل کنید.

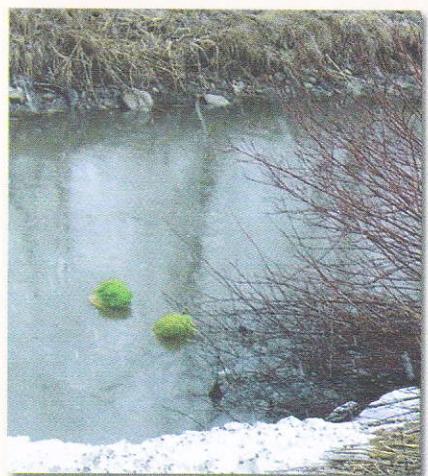
- الف- او می‌خواهد به بچه‌ها عیدی بدهد.
- ب- او منتظر تحویل سال است.
- پ- ولی خانواده‌اش موافقت نکردند.
- ت- فردا روز میلاد حضرت علی(ع) است.
- ث- ولی هنوز عاقد نیامده است.
۱. کوچه‌ها و خیابان‌های شهر را چراغانی کرده‌اند.
۲. شیرین پای سفره‌ی هفت‌سین نشسته است.
۳. عروس و داماد کنار سفره‌ی عقد نشسته‌اند.
۴. پدربرگ از بانک پول نو و تمیز می‌گیرد.
۵. علی از زهرا خواستگاری کرد.

۵ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

سبزه‌هایشان ، سیزدهم ، دشت ، خانه‌هایشان ، تفریح ، نحس

سیزده بدر روز ..... فروردین است. به نظر مردم، عدد سیزده ..... است. بنابراین، آن‌ها روز سیزده بدر ..... را برمی‌دارند و از خانه یا شهر بیرون می‌روند. مردم معمولاً در این روز به دشت و جاهای سرسبز و خوش منظره می‌روند. آن‌ها در ..... سفره می‌اندازند و ناهار می‌خورند. پس از غذا بزرگ‌ترها کمی استراحت می‌کنند و بچه‌ها مشغول بازی و ..... می‌شوند. عصر که شد، سبزه‌ها را همان‌جا می‌گذارند و به ..... برمی‌گردند.

۱- عزاهای دینی

معمولًاً در سال گرد وفات (= در گذشت) پیشوایان، امامان و پیامبر اسلام(ص) مراسم عزاداری (= در غم از دست دادن کسی به سر بردن) و روضه‌خوانی (= مجلسی که در آن از رنج و مصیت‌های پیشوایان دین می‌گویند و شنوندگان متأثر و ناراحت می‌شوند) برگزار می‌شود. گستردۀ ترین عزاداری ایرانیان عزاداری ماه محرم (= اولین ماه قمری)، مخصوصاً در شب تاسوعاً (= روز نهم محرم) و عاشورا (= روز دهم محرم) است. عاشورا روز شهادت (= کشته شدن) امام حسین(ع) و یارانش است. شیعیان از چند روز قبل با شرکت در مراسم عزاداری در مساجد (= مساجد)، حسینیه‌ها (= جایی برای برپایی مراسم عزاداری است) و تکیه‌ها (= حسینیه) به سوگواری (عزاداری) می‌پردازنند. در این مراسم، یک مداح (= کسی که نوحه می‌خواند) در سوگ (= عزای) امام حسین(ع) نوحه می‌خواند (= شعری آهنگی که در مراسم عزاداری می‌خوانند). سپس روحانی (= کسی که کارش اداره‌ی کارهای دینی است) بالای منبر می‌رود و روضه می‌خواند. مردم به روضه گوش می‌کنند و به یاد مظلومیت (= رنج دیدن) امام حسین(ع) گریه می‌کنند. آنگاه دسته‌ای تشکیل می‌شود. بعضی از افراد دسته سینه می‌زنند (= برای سوگواری با دست به سینه‌ی خود می‌زنند)، بعضی‌ها نیز زنجیر می‌زنند (= زنجیر به کتف خودشان می‌زنند). همزمان همگی با هم نوحه می‌خوانند و در حالی که چند نفر جلو و عقب دسته علم و کتل بلند کرده‌اند، راه می‌افتد.

۲- تعزیه

یکی از مراسم مذهبی مردم ایران تعزیه‌ی (= مراسم ویژه‌ای برای سوگواری امام حسین(ع) همراه با آواز و نمایش) شهادت امام حسین(ع) است. تعزیه از روز تاسوعاً شروع می‌شود. در مراسم تعزیه تعدادی بازیگر، حوادث و وقایع کربلا (= جایی که امام حسین(ع) در آنجا به شهادت رسید) را نمایش می‌دهند. در اجرای تعزیه چند نفر هم با لباس‌های مخصوص نمایش را اجرا می‌کنند. تعزیه نمایش سنتی ایرانیان است.

۳- درگذشت

ایرانی‌ها برای کسی که از دنیا رفته است، مراسم خاصی برگزار می‌کنند. اغلب دوستان، آشنایان و بستگان مرحوم (= مرد، عنوان احترام آمیز) در مراسم خاکسپاری (= به خاک سپردن) او شرکت می‌کنند و برای او نماز می‌خوانند. دوستان او به بازماندگان (= فرزندان و همسر شخص مرده) و بستگان درجه یک تسلیت (= همدردی با کسی که دچار اندوه شده است) می‌گویند. آنگاه در مراسم یادبودی (= مراسمی که به یاد کسی برگزار می‌شود) که شب هفتم و شب چهلم درگذشت (= از دنیا رفتن) او برگزار می‌شود، شرکت می‌کنند و برای شادی روح (= جان) او فاتحه می‌خوانند (= خواندن سوره‌ی اول قرآن).

تمرین

۱ هر یک از جمله‌های زیر را با یک خط به تصویر مربوط به آن وصل کنید.

۱. آقای امیری به مراسم خاکسپاری دوستش رفته است.

۲. روحانی بالای منبر روضه می‌خواند.

۳. عده‌ای در خیابان تعزیه اجرا می‌کنند.

۴. مداح در میان دسته نوحه می‌خواند.

۵. مردم در خیابان عزاداری می‌کنند.

الف

ث

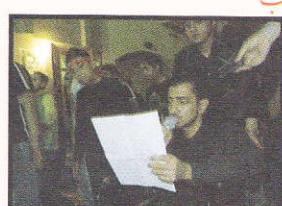
ت

پ

ب

۲ عبارت سمت راست را با یک خط به کلمه‌ی مربوط به آن وصل کنید.

الف- مداح

۱. فرزندان و همسر شخص مرده

ب- تسلیت

۲. جایی برای برپایی مراسم عزاداری

پ- نوحه

۳. شعری که در مراسم عزاداری می‌خوانند

ت- حسینیه

۴. همدردی با کسی که دچار اندوه است

ث- بازماندگان

۵. کسی که نوحه می‌خواند

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

بادبود ، سوگواری ، مرحوم ، شهادت ، سوگ

۱. مردم هر سال در روز ..... امام حسین و یارانش عزاداری می‌کنند.
۲. در شب‌های محرم چندین مجلس ..... برپا می‌شود.
۳. پدریزگ ..... من در اداره‌ی پست کارمی کرد.
۴. نسرین چند روزی است که در ..... پدرش نشسته است.
۵. من در مراسم ..... همکارم شرکت کردم.

۴ جمله‌های مربوط به یکدیگر را با یک خط به هم وصل کنید.

الف- شب هفتم دوست مرحوممان است.	۱. دیروز عموی نادر از دنیا رفت.
ب- می خواهند سینه و زنجیر بزنند.	۲. عصر باید به مسجد برویم.
پ- همه‌ی بستگان در مراسم خاکسپاری او شرکت کردند.	۳. روحانی می خواهد بالای منبر برود.
ت- او می خواهد روضه بخواند.	۴. دسته جلوی تکیه ایستاده است.

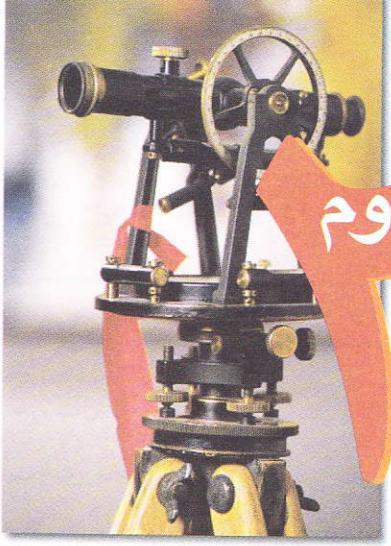

۵ جاهای خالی متن زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

بازماندگان ، مرحوم ، تسلیت ، عزاداری ، غم ، روح ، دنیا

ایرانی‌ها مردمی احساساتی هستند. آن‌ها در ..... و
شادی دوستان و فامیل شریک می‌شوند. وقتی کسی از .....
می‌رود، دوستان و آشنايان به دیدن ..... می‌روند و به آن‌ها
می‌گویند. همچنین در مراسم خاکسپاری شخص .....
شرکت می‌کنند و برای آمرزش ..... او دعا
می‌کنند. ایرانی‌ها برای احترام به خانواده‌ی مرحوم لباس سیاه به تن
می‌کنند، زیرا لباس سیاه نشانه‌ی ..... است.

درس بیست و دوم

واحدهای اندازهگیری

۱- واحدهای وزن

یک کیلوگرم ۱۰۰۰ گرم است. یک تن ۱۰۰۰ کیلوگرم است. خروار و من از واحدهای اندازهگیری وزن در زمانهای گذشته بوده است. یک خروار ۳۰۰ کیلوگرم و یک من ۳ کیلوگرم است. امروزه، به ندرت از این دو واحد استفاده می‌شود.

مشتری: ببخشید آقا، یک بسته دارچین می‌خواهم.

فروشنده: بفرمایید.

مشتری: این بسته چند گرم است؟

فروشنده: ۵ گرم.

مشتری: پس لطفاً یک بسته‌ی دیگر هم بدهید.

مشتری: ببخشید آقا، سیب کیلویی چند است؟

فروشنده: کیلویی ۵۰۰ تومان.

مشتری: لطفاً ۲ کیلو سیب بکشید.

فروشنده: بفرمایید، چیز دیگری نمی‌خواهید؟

مشتری: ممنون، چقدر باید پردازم؟

فروشنده: حساب شما می‌شود ۱۰۰۰ تومان.

۲- واحدهای سطح و حجم

مساحت مقدار فضایی است که یک جسم دو بعدی اشغال می‌کند. اجسام دو بعدی دارای طول و عرض هستند. مساحت اجسام را با واحدهای گوناگونی اندازهگیری می‌کنند. این واحدها عبارتند از کیلومترمربع، مترمربع، سانتیمترمربع و هکتار. یک هکتار ۱۰۰۰۰ مترمربع است.

حجم مقدار فضایی است که یک جسم سه بعدی اشغال می‌کند. اجسام سه بعدی دارای طول، عرض و ارتفاع هستند. حجم اجسام را با واحدهای گوناگونی اندازهگیری می‌کنند. این واحدها عبارتند از مترمکعب، سانتیمترمکعب (= سی سی) و لیتر.

۳- واحدهای اندازهگیری طول

یک کیلومتر ۱۰۰۰ متر است. یک متر ۱۰۰ سانتیمتر است. یک سانتی متر ۱۰ میلیمتر است.

- فاصله‌ی تهران تا اصفهان چند کیلومتر است؟
- ۳۲۰ کیلومتر.
- چند کیلومتر دیگر تا اصفهان باقی مانده است؟
- ۱۲۰ کیلومتر.
- خطکش بلندتری هم داری؟
مشتری: ببخشید آقا، این پارچه متري چند است؟ طول آن ۵۰ سانتي متر است.
- بله. اين يكى بلندتر است. طول آن ۳۰ سانتي متر.

۸- اندازه‌گيري تخمينی

گاهی اوقات، ما اندازه‌ی چیزها را دقیقاً همان گونه که هست بیان نمی‌کنیم، بلکه آن اندازه را تخمین می‌زنیم و به طور نسبی اندازه‌گيري می‌کنیم. به مثال‌های زیر توجه کنید:

- كتاب قطور يا كلفت (=كتابی که ورق‌های زیادی دارد) ≠ كتاب نازک
- استخر عمیق (=گود) ≠ استخر کم عمق
- خیابان پهن (=عرض) ≠ خیابان باریک (=کم عرض)
- قله بلند ≠ قله کم ارتفاع

فاصله‌ی مسافت‌ها را نیز می‌توان با به کار بردن برخی واژه‌ها به طور تخمینی اندازه‌گيري کرد. به گفتگوهای زیر توجه کنید:

- فاصله‌ی خانه‌تان تا مدرسه چقدر است?
- خیلی دور نیست.
- فاصله‌ی خانه‌تان تا خانه‌ی دوستان خیلی دور است?
- نه، دور نیست، در همین نزدیکی است. فقط باید ۵ دقیقه پیاده‌روی کنم.
- فاصله‌ی خانه‌تان تا محل کار طولانی است?
- نه، خیلی نزدیک است. فقط باید کمی پیاده‌روی کنم.
- فاصله‌ی خانه‌تان تا محل کار خیلی زیاد است?
- بله، بسیار زیاد است. پیاده نمی‌توانم بروم. تقریباً ۵ کیلومتر است.
- فاصله‌ی خانه‌تان تا نانوایی زیاد است?
- بله، راه بسیار زیادی است. تقریباً ۲ کیلومتر است.

تمرین

۱ هر یک از کلمه‌ها را در زیر ستون مربوط به واحدها مرتب کنید.

کیلوگرم ، لیتر ، سانتی مترمربع ، گرم ، سانتی متر ، هکتار ، تن ، سانتی مترمکعب
کیلومتر ، مترمکعب ، کیلومترمربع ، میلی متر

وزن	مساحت	حجم	طول

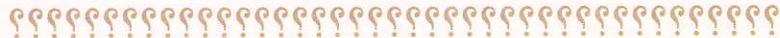
۲ هر یک از چیزهای ستون راست را با کدام واحد در ستون چپ اندازه می‌گیریم؟

- الف - کیلوگرم
- ب - لیتر
- پ - کیلومتر
- ت - مترمربع
- ث - سانتی متر
- ج - تن
- چ - گرم

- ۱. حجم آب داخل یک سطل
- ۲. مساحت یک خانه
- ۳. طول یک کتاب
- ۴. وزن یک پاکت سیب
- ۵. وزن یک کشتی باربری
- ۶. فاصله‌ی دو شهر
- ۷. مقدار مواد برای تهیه‌ی یک کیک

متضاد جمله‌های زیر را بنویسید.

۱. این استخر کم عمق است ≠
۲. این کتاب قطور است ≠
۳. این خیابان باریک است ≠
۴. این کوه بلند است ≠

جای خالی گفتوگوهای زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

- ببخشید آقا، این پارچه ..... چند است؟
- ۱۲۵۰ تومان.
- لطفاً چهار ..... بدھید.

- فاصله‌ی تهران تا مشهد چند ..... است؟
- ۹۵۰ کیلومتر.

- این پاکت شیر چند ..... است؟
- یک لیتر.

در متن زیر جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

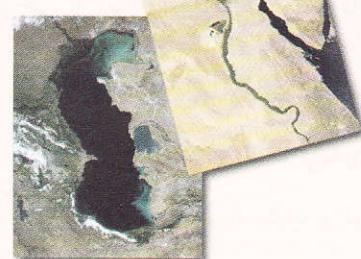
مساحت ، کیلومتر ، ارتفاع ، کیلومتر مربع ، طول ، کیلوگرم ، وزن ، متر

بلندترین قله‌ی جهان اورست است که در قاره‌ی آسیا واقع شده است. .... این قله ۸۸۴۱ است.

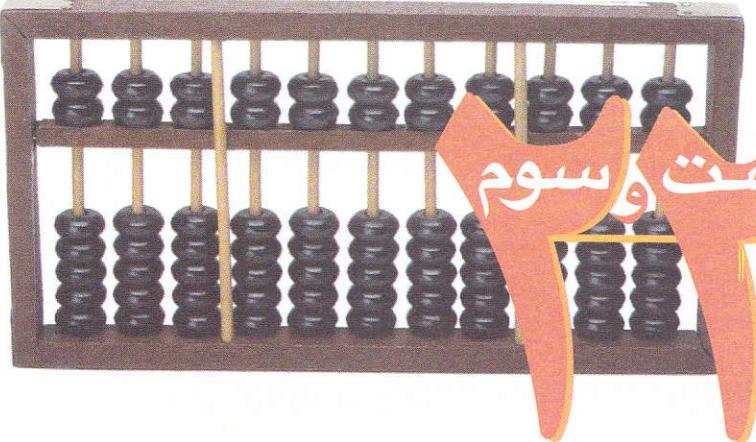

طولیل‌ترین رود جهان، نیل است و در قاره‌ی آفریقا جریان دارد. .... این رود ۶۶۷۱ است.

وسعی‌ترین دریاچه‌ی جهان خزر در شمال ایران است. .... این دریاچه ۴۲۴۲۰۰ است.

سنگین‌ترین حیوان جهان، نواعی بالن است. .... این حیوان حدود ۱۵۰/۰۰۰ است.

درس بیست و سوم

واحدهای شمارش و بسته‌بندی ۱

۱- ظرف‌ها

در زبان مردم واحدهایی برای شمارش وجود دارد. هر کدام از این واحدها به یک ظرف مشخص اشاره می‌کنند و شامل مقداری یا تعدادی چیز غیر قابل شمارش یا قابل شمارش هستند.

یک فنجان چای

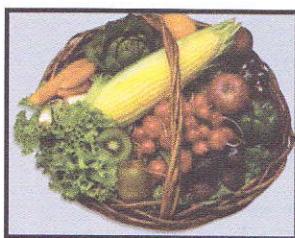
یک بطری نوشابه

یک قوطی آب میوه

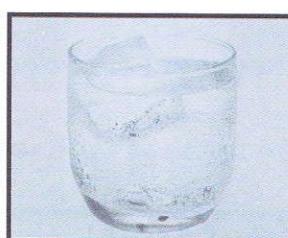
یک جعبه شکلات

یک سبد میوه

یک لولهٔ خمیردندان

یک لیوان آب

یک شیشه مربا

۲- واحدهای شمارش

معمولًاً میان عدد و اسم از واحدهای شمارش استفاده می‌کنیم. برخی از این واحدها در زبان فارسی عبارت است از:

دو نفر دانشجو

نفر: واحد شمارش آدم

سه دستگاه دوچرخه

دستگاه: واحد شمارش موتور، ماشین و دوچرخه

پنج رأس گوسفند

رأس: واحد شمارش چهارپایان

- ۱
● ۲
● ۳
● ۴
● ۵
● ۶
● ۷
● ۸
● ۹
● ۱۰
● ۱۱
● ۱۲
● ۱۳
● ۱۴
● ۱۵
● ۱۶
● ۱۷
● ۱۸
● ۱۹
● ۲۰
● ۲۱
● ۲۲
● ۲۳
● ۲۴
● ۲۵
● ۲۶
● ۲۷
● ۲۸
● ۲۹
● ۳۰

- **دو قلاده سگ**: واحد شمارش سگ و جانوران درنده
- **هفت دانه تخم مرغ**: واحد شمارش تخم مرغ
- **یک خوش انگور**: واحد شمارش انگور، گندم
- **دو قرص نان**: واحد شمارش نان
- **سه برش نان**: واحد شمارش قسمتی از یک قرص نان
- **پنج جلد کتاب**: واحد شمارش کتاب و مجله
- **ده نسخه روزنامه**: واحد شمارش روزنامه
- **دو جفت جوراب**: واحد شمارش چیزهای دوتایی
- **چهار نخ سیگار**: واحد شمارش سیگار
- **چهار فروند هواپیما**: واحد شمارش هواپیما، هلی کوپتر و کشتی

۳- صفت‌های مقدار

صفت‌های مقدار، نشان‌دهنده‌ی تعداد یا مقداری مبهم از اسم هستند. این صفت‌ها عبارتند از:

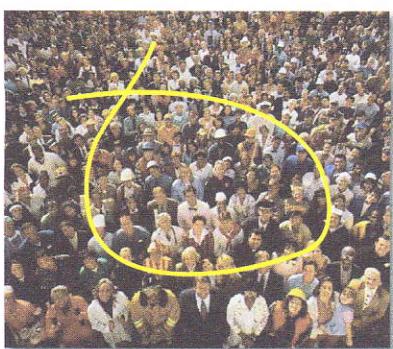
بعضی (از): تعدادی یا مقداری از اسم قابل شمارش را نشان می‌دهد و اسم بعد از آن همیشه جمع بسته می‌شود: بعضی (از) آدم‌ها، بعضی (از) کتاب‌ها

تعدادی: تعداد کم و قابل شمارش از اسم قابل شمارش را نشان می‌دهد: تعدادی کتاب، تعدادی بچه

مقداری: مقداری کم از اسم معمولاً غیر قابل شمارش را نشان می‌دهد: مقداری آب، مقداری میوه

مشتی: مقداری یا تعدادی کم و بی ارزش از اسم غیرقابل شمارش یا قابل شمارش را نشان می‌دهد: مشتی خاک، مشتی آدم

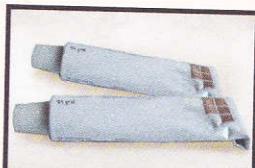
گروهی: تعدادی نامعین آدم را نشان می‌دهد. اگر همراه با از بیاید، اسم جمع بسته می‌شود: گروهی جوان، گروهی زن، گروهی از جوانان، گروهی از زنان

تمرین

با توجه به شکل، جاهای خالی را پر کنید.

۵. ..... خمیر دندان

۶. ..... چای

۷. ..... نوشابه

۸. ..... میوه

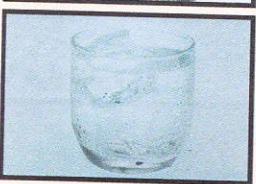
۱. ..... شکلات

۲. ..... آب میوه

۳. ..... آب

۴. ..... مر拔

جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

جمعه ، نفر ، خوشه ، نخ ، برش ، قلاده

۱. پنج ..... مرد کنار خیابان ایستاده‌اند.
۲. مرد پنج ..... سیگار از فروشنده خرید.
۳. پروین دو ..... انگور شست.
۴. پنج ..... شیر در قفس زندانی هستند.
۵. دو ..... شکلات روی میز است.
۶. مادر سه ..... نان روی میز گذاشت.

۳ دور عبارت صحیح مربوط به هر تصویر خط بکشید.

- ۴ - یک دانه کشتی
- یک فروند کشتی

- ۳ - دو خوش انگور
- دو نفر انگور

- ۲ - دو جلد کفش
- دو جفت کفش

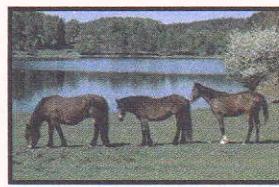
- ۱ - سه قرص نان
- سه برش نان

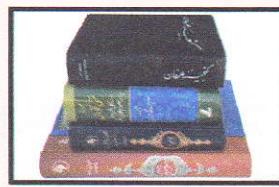
- ۸ - یک قلاده سگ
- یک فروند سگ

- ۷ - دو دستگاه خودرو
- دو دانه خودرو

- ۶ - سه قلاده اسب
- سه رأس اسب

- ۵ - چهار نخ کتاب
- چهار جلد کتاب

???

۴ دور کلمه‌ی صحیح خط بکشید.

۴. همیشه تعدادی / مقداری کتاب روی میز خواهتم است.

۱. پروین مشتی / بعضی برنج از داخل کیسه بر می‌دارد.

۵. گروهی از / مقداری کارگران کنار دیوار ایستاده‌اند.

۲. گروهی از / بعضی از آدمها عادت به ورزش و تفریح

ندارند.

۳. هنوز تعدادی / مقداری آب در پارچ هست.

???

۵ در متن زیر، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

با دو ..... از دوستانم قرار گذاشتند بودیم که روز جمعه همراه اعضای خانواده برای گردش و تفریح اطراف

شهر برویم و صبحانه و ناهار را در هوای آزاد بخوریم. روى هم یازده نفر بودیم. ساعت ۶ صبح، با سه .....

اتومبیل شخصی حرکت کردیم. در بین راه من ۲۵ ..... تخم مرغ و ۱۰ ..... نان خریدم. علی هم سه .....

شیر و دو ..... مربا خرید. اصغر ..... لیوان و قاشق و چنگال و چاقو با ..... چای و شکر آورده بود.

وقتی کنار رودخانه رسیدیم، من و بچه‌ها رفتیم تا ..... چوب خشک جمع کنیم. اصغر آتش روشن کرد و صبحانه

خوردیم. بعد از صبحانه، علی گفت: «نمی‌دانم چرا ما مثل ..... آدمها هر هفته بیرون شهر نمی‌آییم استراحت کنیم».

اصغر گفت: «چون خانم‌ها مهمانی در خانه را بیشتر دوست دارند».

همسر اصغر به او گفت: «بیخشید آقا، ولی ..... آقایان دوست دارند تا ساعت ۱۲ ظهر بخوابند. شما حاضرید

هر هفته ساعت ۶ از خواب بلند شوید؟»

همه خندیدند. ظهر ..... گوشت خریدیم و روی آتش کباب کردیم. بعد از ظهر از تپه‌های اطراف بالا رفتیم.

و نزدیک عصر شاد و خوشحال به خانه برگشتم.

درس بیست و چهارم

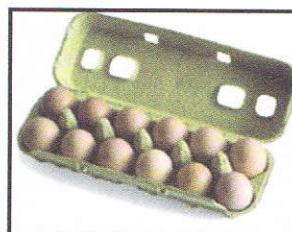
واحدهای شمارش و بسته‌بندی

۱- ظرف‌ها

هر کدام از واحدهای زیر به یک ظرف مشخص اشاره می‌کنند و محتوی چیزی قابل شمارش یا غیر قابل شمارش هستند.

یک کیسه برنج

یک شانه تخم مرغ

یک پاکت تخم مرغ

یک گلدان گل

یک سیخ کباب

یک بشکه نفت

۲- واحدهای شمارش

بعد از عدد و پیش از اسم برای معین کردن یک اسم از واحدهای شمارش استفاده می‌کنیم که در زبان فارسی عبارتند از:

چهار باب خانه

● باب: واحد شمارش خانه، آپارتمان و مغازه

دو تخته فرش

● تخته: واحد شمارش قالی و فرش

● **حلقه:** واحد شمارش لاستیک، فیلم عکاسی و چاه چهار حلقه لاستیک

● **قطعه:** واحد شمارش جواهر، عکس، زمین، مرغ
ده قطعه جواهر و ماهی

● **اصله:** واحد شمارش درخت شش اصله درخت گردو

● **فقره:** واحد شمارش چک و نامه دو فقره چک

● **قالب:** واحد شمارش کره و یخ چهار قالب کره

● **قبضه:** واحد شمارش اسلحه دو قبضه تفنگ

● **دست:** واحد شمارش مجموعه‌ی کاملی از یک

یک دست کت و شلوار، یک دست قاشق چیز مثل کت و شلوار، میز و صندلی، قاشق

● **جام:** واحد شمارش شیشه و آئینه دو جام آئینه

● **تار:** واحد شمارش مو پنج تار مو

● **کلاف:** واحد شمارش نخ و طناب چهار کلاف کاموا

● **لنگه:** واحد شمارش در دو لنگه در

● **طاقة (= توپ):** واحد شمارش پارچه دو طاقه پارچه

تمرین

با توجه به شکل، جاهای خالی را پر کنید.

۴. کباب

۵. آرد

۶. گل

۱. تخمه

۲. تخمرغ

۳. نفت

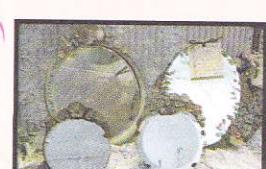
دور عبارت صحیح مربوط به هر تصویر خط بکشید.

۴

۱ چهار جام آئینه / چهار تخته آئینه

دو دست در / دو لنگه در

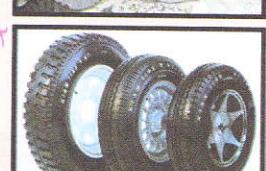

۵

۲ سه فقره لاستیک / سه حلقه لاستیک

دو اصله درخت / دو نفر درخت

۶

۳ چهار طاقه پارچه / چهار تخته پارچه

سه تار کاموا / سه کلاف کاموا

۸

دو فقره تفنگ / دو قبضه تفنگ

شش قطعه ماهی / شش حلقه ماهی

۹

جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

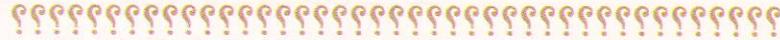
دست ، تارهای ، قبضه ، فقره ، سیخ ، تخته

۱. دیروز مادرم از بازار پنج ..... قاشق و چنگال خرید.
۲. پدرم سه ..... چک به فروشنده داد.
۳. ..... موی خواهرم بسیار نازک و ظریفند.
۴. فروشنده چند ..... فرش به مشتری نشان داد.
۵. هر یک از سربازان یک ..... تفنگ در دست دارند.
۶. پدر چهار ..... کباب خرید.

کدام جمله درست و کدام نادرست است؟

۱. آقای امیری چهار باب فرش خریده است.
۲. خانم فرزاد پنج کلاف کاموا برای بافتن کت لازم دارد.
۳. فروشنده دو طاقه پارچه روی میز گذاشت.
۴. هر سرباز یک فقره تفنگ در دست دارد.
۵. آقای نشاط هر سال سه لنگه درخت در باغ می کارد.

جاهاي خالي متن زير را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

ماه گذشته یک شرکت ساختمانی پانزده ..... آپارتمان و دوازده ..... زمین به حراج گذاشته بود. برادرم توانست یک ..... از آپارتمان‌های این شرکت را بخرد. او مجبور شد برای خریدن این خانه یک ..... اتومبیل و چند ..... طلای خود و همسرش را بفروشد. آپارتمان او بزرگ است و پنجره‌های زیادی دارد. فکر می‌کنم همسرش باید چند ..... برای دوختن پرده بخرد. به علاوه آن‌ها به یک یا دو ..... مبلمان هم احتیاج دارند.

۱۵ بیست و پنجم

فعال‌های مرکب

فعال‌های مرکب فعل‌هایی هستند که از پیوند یک اسم یا صفت با یک فعل ساده ساخته می‌شوند. در افعال مرکب اسم یا صفت اساساً مفهوم اصلی را در بردارند و بخش فعلی برای بیان زمان، شخص و شمار به کار می‌رود. کشیدن، زدن، گرفتن، داشتن، دادن، آمدن، بردن، خوردن، رفتن و دیدن مهم‌ترین افعالی هستند که در ساختن فعل مرکب نقش دارند. برخی از فعل‌های مرکب فارسی عبارتند از:

۱- با فعل کشیدن

- انتظار کشیدن: صبرکردن برای پیش آمدن اتفاقی. نیم ساعت انتظار کشیدم تا اتوبوس آمد.
- خجالت کشیدن: شرمنده شدن. علی چون خجالت می‌کشید، جلو نیامد.
- سیگار کشیدن: پک زدن به سیگار. آقای محمدی روزی یک بسته سیگار می‌کشد.
- طول کشیدن: زمان زیادی گذشتن. خیلی طول کشید تا اتوبوس برسد.
- دراز کشیدن: به حالت خوابیده قرار گرفتن. علی روی تخت دراز کشیده است.
- خمیازه کشیدن: باز کردن غیر ارادی دهان بر اثر خستگی یا خواب آلودگی. مجید از شدت خواب مدام خمیازه می‌کشد.
- نفس کشیدن: تنفس کردن. مرد دونده تندر تنفس می‌کشد.

۲- با فعل زدن

- حرف زدن: صحبت کردن. علی و رضا با هم حرف می‌زنند.
- شخم زدن: زیر و رو کردن خاک. کشاورز زمین را شخم می‌زند.
- کتک زدن: زدن ضربه به تن و بدن کسی. آقای امیری بچه را کتک می‌زند.
- گول زدن: فریب دادن. آن‌ها برای این که بتوانند چنگال را از بچه بگیرند، سعی می‌کنند او را گول بزنند.
- لبخند زدن: بی صدا خنده‌یدن. مادر با مهربانی به فرزندش لبخند می‌زند.
- قدم زدن: آرام آرام راه رفتن. آقای درخشان هر روز صبح در پارک قدم می‌زند.
- سر زدن: سراغ کسی رفتن و احوال او را پرسیدن. هفته‌ی گذشته مجید به پدرش سر زد.
- شانه زدن: با شانه مو را مرتب کردن. محسن موهاش را شانه می‌زند.
- زنگ زدن: به صدا درآوردن زنگ. سارا زنگ خانه را می‌زند.

● رنگ زدن: بر روی چیزی رنگ مالیدن. امیر دیوار را رنگ می‌زند.

۳- با فعل گرفتن

● آتش گرفتن: در آتش سوختن. دیروز ساختمان بلندی آتش گرفت.

● ایراد گرفتن: اشکال چیزی یا کسی را گفتن. مجید از لباسش ایراد گرفت.

● تصمیم گرفتن: برای انجام کاری اراده کردن. نسرین تصمیم گرفته است که یک ماشین بخرد.

● جشن گرفتن: به مناسبی مهمانی دادن. علی و پروین برای تولد پسرشان جشن می‌گیرند.

● یاد گرفتن: آموختن. سرانجام نادر رانندگی یاد گرفت.

● تحويل گرفتن: چیزی را از کسی گرفتن. احمد کتاب را از کتابدار تحويل گرفت.

● سبقت گرفتن: جلوzدن. راننده‌ها دوست دارند در جاده از یکدیگر سبقت بگیرند.

● اندازه گرفتن: اندازه‌ی چیزی را معلوم کردن. افشین با متر قدر برادرش را اندازه می‌گیرد.

۴- با فعل داشتن

● احتیاج داشتن: احساس نیاز کردن. پرستو یک کیف بزرگ احتیاج دارد.

● اشتها داشتن: داشتن میل به خوردن غذا. علی حالش خوب نیست، او اصلاً اشتها ندارد.

● طاقت داشتن: داشتن صبر و تحمل. خیلی گرسنه‌ام، دیگر طاقت ندارم صبر کنم.

● دوست داشتن: کسی یا چیزی را پسندیدن و خواستارش بودن. علی پروین را دوست دارد. آن‌ها هردو آش رشته دوست دارند.

● اطلاع داشتن: آگاهی داشتن. هنوز هیچ‌کس از نتیجه‌ی انتخابات اطلاع ندارد.

● قبول داشتن: پذیرفتن. آن‌ها رأی دادگاه را قبول ندارند.

۵- با فعل دادن

● اجازه دادن: موافقت کردن و حق دادن. مادر به بچه‌ها اجازه داد در حیاط بازی کنند.

● دلداری دادن: تلاش برای کاستن از ناراحتی کسی. آقای نادری به دوستش به خاطر از دست دادن مادرش دلداری می‌دهد.

● دست دادن: هنگام سلام یا خداحافظی دست یکدیگر را گرفتن و تکان دادن. سینا به دوستش دست می‌دهد.

● قول دادن: قبول انجام کاری. لاله قول داده است که امشب به من تلفن کند.

● نجات دادن: رهاندن کسی از خطر. آتش‌نشان کودک را از میان آتش نجات داد.

● نشان دادن: در مقابل نگاه دیگری قرار دادن. محمد کتاب جدیدش را به امیر نشان داد.

● یاد دادن: آموختن چیزی به کسی. آموزگار این مدرسه به بچه‌ها انگلیسی هم یاد می‌دهد.

● انجام دادن: تمام کردن کاری. بچه‌ها تکالیفشان را انجام دادند.

۱ با مراجعه به فرهنگ فارسی، معنای هر یک از فعل‌های مرکب زیر را بنویسید، سپس هر یک را در جمله‌ای به کار ببرید.

۱. قدم زدن:

۲. یاد گرفتن:

۳. حرف زدن:

۴. طاقت داشتن:

۲ جمله‌ی سمت راست را با یک خط به جمله‌ی سمت چپ وصل کنید تا یک جمله‌ی کامل درست شود.

الف- چون مرتب بچه‌هایش را کتک می‌زند.

۱. راننده به قدری بی‌حوصله بود

ب- او اصلاً طاقت شنیدن آن را ندارد.

۲. او خیلی پدر بی‌رحمی است

پ- که از همه سبقت می‌گرفت.

۳. دانش‌آموز تکلیفش را درست انجام نداده بود

ت- دوستانش به او دلداری می‌دهند.

۴. ای کاش این خبر بد را به او نگفته بودید

ث- بنابراین آموزگار از او ایراد گرفت.

۵. زهرا خیلی غمگین و ناراحت است

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

انجام ، اطلاع ، تحويل ، سر ، خمیازه

۱. دیروز به کتابخانه رفتم و کتابم را از کتابدار ..... گرفتم.

۲. نسرین از خستگی دائمًا ..... می‌کشد.

۳. مادر کارهایش را سریع ..... داد تا زودتر بچه‌ها را به پارک ببرد.

۴. قرار است هفته‌ی آینده به عمومیم ..... بزنم.

۵. امین از بیماری پدرش ..... ندارد.

۴ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل مرکب مناسب پر کنید.

اندازه گرفتم ، طول کشید ، نشان داد ، قدم زدم ، دوست ندارد

۱. راهنمای تور مکان‌های دیدنی شهر را به ما ..... .

۲. من همراه دوستم در پارک ..... .

۳. من طول اتاق را دو بار ..... .

۴. سیمین خورش بامجان ..... .

۵. دو ساعتی ..... تا به خانه برسند.

۵ جاهای خالی متن زیر را با فعل مناسب پر کنید.

نفس می‌کشم ، اندازه بگیرم ، خمیازه می‌کشم ، قدم بزنید ، انجام بدهم

قول بدھید ، سیگار می‌کشید ، دوست دارید ، رژیم بگیرید

بیمار: سلام آقای دکتر!

پزشک: سلام، بفرمایید. چه ناراحتی دارید؟

بیمار: چند وقتی است احساس خستگی می‌کنم، دائمًا ..... و خوابم می‌آید. حوصله ندارم کاری

..... تازگی‌ها به سختی ..... همین که کمی راه می‌روم، قلبم تندتند می‌زند.

پزشک: ..... ؟

بیمار: بله، روزی یک بسته.

پزشک: چند سال دارید؟

بیمار: ۳۷ سال.

پزشک: روی ترازو بروید تا وزنتان را ..... اووه ۹۸ کیلو. برای سن شما خیلی زیاد است. مشکل

شما چاقی است. اگر ..... بیشتر عمر کنید، حتماً به این توصیه‌ها عمل کنید. باید ..... و غذاهای

چرب نخورید. روزی یک ساعت در هوای آزاد ..... ضمناً ..... سیگار را ترک می‌کنید.

فعل‌های مرکب

برخی دیگر از فعل‌های مرکب فارسی عبارتند از:

۶- پا فعل آمدن

- باران آمدن: باریدن. باران می‌بارد، نمی‌توانیم به پارک برویم.
- بند آمدن: قطع شدن. باران بند آمده است.
- فرود آمدن: بر زمین نشستن. هواپیما تا چند دقیقه‌ی دیگر فرود می‌آید.
- خون آمدن: جاری شدن خون از محل زخم. انگشت علی بریده است و از آن خون می‌آید.
- کنار آمدن: سازش کردن. آن‌ها یادگرفته‌اند که دیگر دشمنی نکنند و با هم کنار بیایند.
- گرد آمدن: در یک جا جمع شدن. دانشمندان گرد هم آمده‌اند تا برای نجات زمین از آلودگی‌ها راهی پیدا کنند.

۷- پا فعل بُردن

- سود بُردن: به دست آوردن سود. ناشر از فروش رمان‌هایش خیلی سود برد.
- رنج بُردن: درد یا سختی زیادی را تحمل کردن. پیرمرد از بیماری سختی رنج می‌برد.
- لذت بُردن: خوش و سرحال بودن. زهرا از دیدن باغ پر از گل لذت می‌برد.

۸- پا فعل خُوردن

- سرما خوردن: دچار سرماخوردگی شدن. مریم به سختی سرماخورده

است.

● **زمین خوردن:** به زمین افتادن. علی زمین خورد و دستش شکست.

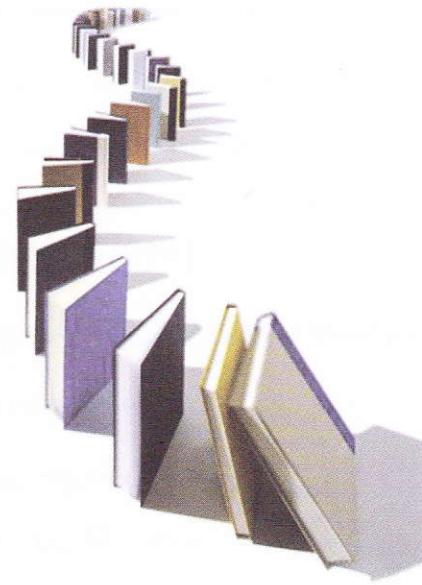
● **قسم خوردن:** بیان واژه‌هایی که حاکی از واقعیت یک سخن یا مسئله است. مرد جوان قسم خورد که حقیقت را بگوید.

● **غضّه خوردن:** غم و اندوه عمیقی داشتن. مینا از دوری خواهرش غصّه می‌خورد.

● **گول / فریب خوردن:** دروغ کسی را واقعیت پنداشتن. ناصر گول فروشنده را خورد و تلویزیون گران او را خرید.

● **كتک خوردن:** دریافتن ضربه‌های بدنی از کسی. پدر دانش‌آموزی به خاطر کتک خوردن فرزندش از مدیر مدرسه شکایت کرد.

● **حسرت / افسوس خوردن:** غصّه‌ی از دست دادن چیزی را خوردن. محسن به خاطر از دست دادن شغلش افسوس می‌خورد.

۹- با فعل دیدن

● **خواب دیدن:** دیدن تصویرهایی در خواب. نرگس خواب دید که با قطار دور دنیا می‌گردد.

● **صدمه دیدن:** آسیب دیدن. خانه‌ها بر اثر سیل و توفان صدمه دیدند.

● **تصبیت / رنج دیدن:** سختی یا درد کشیدن. تقی پس از رها کردن شغلش رنج زیادی دید.

۱۰- با فعل رفتن

● **راه رفتن:** قدم زدن. علی رضا در پیاده رو راه می‌رود.

● **سر رفتن:** ریختن بر اثر گرما. غذا روی اجاق سر رفته است.

● **آب رفتن:** کوتاه شدن پارچه یا لباس بر اثر شست و شو. وقتی پیراهنم را شستم، آب رفت.

● **برق رفتن:** قطع شدن برق. دیشب نیم ساعت برق خانه‌مان رفت.

● **خواب رفتن:** بی‌حس شدن. پای جمشید خواب رفته است.

۱ با مراجعه به فرهنگ فارسی معنای هر یک از فعل‌های مرکب زیر را بنویسید. سپس هر یک از آن‌ها در جمله‌ای به کار ببرید.

۱. گول خوردن =
۲. آب رفتن =
۳. کنار آمدن =
۴. غصه خوردن =
۵. بند آمدن =

۲ جمله‌های سمت راست را با یک خط به جمله‌ی سمت چپ وصل کنید تا یک جمله‌ی کامل درست شود.

الف- که ناگهان زمین خوردم و افتادم.	۱. از بلندگوهای فرودگاه اعلام شد
ب- غذا سر رفت و روی گاز ریخت.	۲. علی و مجید پس از چند ساعت بحث
پ- او مدام خواب می‌دید و با وحشت از خواب بیدار می‌شد.	۳. آن قدر سطح خیابان لیز بود
ت- هوایپما تا پنج دقیقه‌ی دیگر فرود می‌آید.	۴. نیم ساعت بود که بدون حرکت نشسته بودم
ث- از این رو پایم خواب رفته بود.	۵. شعله‌ی اجاق گاز خیلی زیاد بود
ج- بالاخره با هم کنار آمدند.	۶. بیمار نارحتی روحی سختی داشت

۳ جای خالی جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

مصيبت ، کنار ، لذت ، قسم ، حسرت ، بند

۱. دوستی داشتم که همیشه ..... می‌خورد چرا پزشک نشده است.

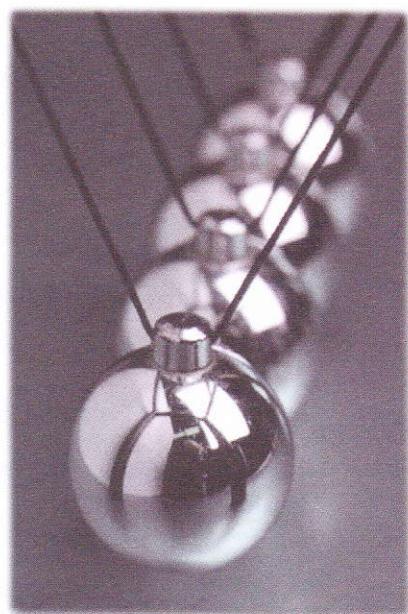
درس بیست و هفتم

فعل‌های مرکب

معمولًاً در زبان فارسی فعل‌های مرکبی که پایه‌ی فعل آن‌ها کردن است، متعددی هستند و برای ساختن صورت لازم آن‌ها از فعل شدن استفاده می‌کنیم. گاهی اوقات این دسته از فعل‌های مرکب که با فعل شدن به کار می‌روند، معنای مجھول هم دارند:

لازم	متعددی
بستری شدن	بستری کردن
باز شدن، بزرگ شدن	باز کردن، بزرگ کردن
تبیه شدن، خشک شدن، پاک شدن	تبیه کردن، خشک کردن، پاک کردن
خاموش شدن، رنگ شدن، بلند شدن	خاموش کردن، رنگ کردن، بلند کردن
استخدام شدن، قبول شدن	استخدام کردن، قبول کردن
اذیت شدن	اذیت کردن
تقسیم شدن، خم شدن، چاپ شدن	تقسیم کردن، خم کردن، چاپ کردن
تعطیل شدن، آماده شدن	تعطیل کردن، آماده کردن
پنهان شدن ، سبز شدن	پنهان کردن ، سبز کردن
شاد شدن، ناراحت شدن	شاد کردن، ناراحت کردن
عصبانی شدن	عصبانی کردن
گرم شدن، سرد شدن	گرم کردن، سرد کردن
آویزان شدن، بیرون شدن، پاره شدن	آویزان کردن، بیرون کردن، پاره کردن
راهنمایی شدن، شکایت شدن	راهنمایی کردن، شکایت کردن
معالجه شدن	معالجه کردن

- ۱ دکتر پدرم را در بیمارستان بستری کرد / پدرم در بیمارستان بستری شد.
- ۲ کارگران ساعت هشت صبح در فروشگاه را باز کردند / ساعت هشت صبح در فروشگاه باز شد.
- ۳ آقای جوادی همه‌ی بچه‌هایش را به خوبی بزرگ کرده است / همه‌ی بچه‌های آقای جوادی به خوبی بزرگ شده‌اند.
- ۴ زهراء پسر شیطانش را تنبیه می‌کند / پسر شیطان تنبیه می‌شود.
- ۵ نسرین دستانش را با دستمال خشک می‌کند / دستان نسرین با دستمال خشک می‌شود.
- ۶ علی پنجره‌های اتاقش را پاک می‌کند / پنجره‌های اتاق علی پاک می‌شود.
- ۷ ساسان لامپ اتاقش را خاموش کرد / لامپ اتاق ساسان خاموش شد.
- ۸ آقای مرادی دیوارهای خانه‌اش را رنگ می‌کند / دیوارهای خانه‌ی آقای مرادی رنگ می‌شود.
- ۹ آقای درخشنان پیمان را در یک شرکت کامپیوتری استخدام کرده است / پیمان در یک شرکت کامپیوتری استخدام شده است.
- ۱۰ مریم کیکش را به دو قسمت تقسیم کرده است / کیک مریم به دو قسمت تقسیم شده است.
- ۱۱ آقای مدیر کلاس را تعطیل کرد / کلاس آقای مدیر تعطیل شد.
- ۱۲ بچه‌ها مادرشان را عصبانی کردند / مادر بچه‌ها عصبانی شد.
- ۱۳ پویان کتش را به جارختی آویزان کرد / کت پویان به جارختی آویزان شد.
- ۱۴ زهراء جهانگردان را برای بازدید راهنمایی می‌کند / جهانگردان راهنمایی می‌شوند.

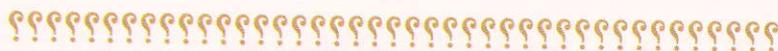

تمرین

۱ صورت‌های متعددی را به لازم تبدیل کنید. (به زمان فعل توجه کنید)

۱. علی برادر بزرگترش را اذیت کرده است.
۲. تو اتاق را جارو کرده‌ای.
۳. دیروز مدرسه‌ها را زود تعطیل کردند.
۴. سوسن کیف را در کمد دیواری پنهان کرده بود.
۵. غذا را روی اجاق گرم می‌کنم.

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل مناسب کامل کنید.

سرد شده‌بود ، تعطیل شده‌است ، بسترهای شد ، استخدام شد ، سبز می‌شوند

۱. سال‌هاست که این کارخانه .....
۲. در فصل بهار، همه‌ی درختان دوباره .....
۳. برادرم سال گذشته در یک شرکت خصوصی .....
۴. زمستان پارسال هوا خیلی .....
۵. مرد مجروح فوراً در بیمارستان .....

۳ دور فعل صحیح خط بکشید.

۱. بانک نزدیک خانه‌مان ساعت هشت صبح باز می‌کند / باز می‌شود.
۲. ناشران بزرگ هر سال کتاب‌های زیادی چاپ می‌کنند / چاپ شد.
۳. مریم به محض این که به خانه رسید، غذا را آماده کرد / آماده شد.

۴. اغلب اداره‌های دولتی ساعت چهار بعد از ظهر تعطیل می‌شوند / تعطیل می‌کنند.
۵. امیر کمرش را تا روی زانو خم می‌شود / خم می‌کند.

۴ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل کردن یا شدن کامل کنید.

۱. آقای اکبری حرف پرسش را قبول .....
۲. امروز دکتر همه‌ی بیماران را معاینه .....
۳. مرضیه با دیدن پدرش بسیار خوشحال .....
۴. ما ساعت ۱۱ همه‌ی چراغها را خاموش .....
۵. خانم جعفری از دست پسر شیطانش عصبانی .....
۶. کار من ساعت ۴ بعد از ظهر تمام .....
۷. آقای امینی خانه را با بخاری گرم .....
۸. برای شرکت در مهمانی هفته‌ی آینده از شما هم دعوت .....
۹. آرش با دادن خبر قبولی اش در دانشگاه همه را شاد .....
۱۰. مجید صورتش را با دستمال خشک .....

۵ جاهای خالی متن زیر را با فعل مناسب پر کنید.

بزرگ کرده است ، قبول شد ، استخدام شده است

راهنمایی می‌کند ، چاپ می‌شود ، تمام کرده ، باز کند

- آقای جوادی دو پسر و یک دختر دارد. او سه فرزندش را خوب ..... آنها بچه‌هایی مؤدب، با شخصیت و مستقل هستند. پسر بزرگ آقای جوادی تحصیلات دانشگاهی اش را ..... و در یک شرکت کامپیوتری معتبر ..... دختر او نقاش است. او قرار است کلاس آموزش نقاشی ..... سال گذشته، پسر کوچک آقای جوادی در رشته‌ی دندان پزشکی ..... در حال حاضر دانشجو است. بچه‌های آقای جوادی همیشه مسائل و مشکلاتشان را با پدرشان در میان می‌گذارند. آقای جوادی هم با کمال میل آنها را ..... آقای جوادی استاد دانشگاه است. او به تازگی کتابی درباره‌ی تربیت و پرورش کودکان نوشته است که به زودی .....

درس

فعل‌ها و حروف اضافه‌ی خاص

۱- بعضی از افعال در زبان فارسی غالباً با یک حرف اضافه‌ی مخصوص به کار می‌روند:

- به کسی پرداختن: مشتری مبلغ صورت حساب را به فروشنده پرداخت.
- به کسی دادن: کتابدار کتاب را به من داد.
- به کسی فروختن: پدر خانه را به دوستش می‌فروشد.
- به کسی گفتن: من به دوستم گفتم که فردا سر کار نمی‌آیم.
- از کسی پرسیدن: دوستم آدرس خانه‌مان را از من پرسید.
- از کسی / چیزی ترسیدن: خواهر کوچکم از مار می‌ترسد.
- به کسی / چیزی خنده‌یدن: علی به دوستش می‌خنده.
- از کسی خواستن: پدرم از من خواست یک لیوان آب برایش بیاورم.
- به جایی رفتن: ما به موزه می‌رویم.
- در جایی ماندن: چون هوا بارانی بود، من در خانه ماندم.

۲- برخی از افعال مرکب هم با یک حرف اضافه‌ی خاص به کار می‌روند:

- به چیزی / کسی گوش کردن: پدر بزرگ غالباً به رادیو گوش می‌کند.
- به کسی سلام کردن: مجید به محمد سلام می‌کند.
- با چیزی / کسی بازی کردن: بچه‌ها در حیاط با توپ بازی می‌کنند.
- با کسی ازدواج کردن: خواهرم با یک مهندس برق ازدواج کرد.
- به کسی کمک کردن: دختر مهربان به مرد نایینا کمک کرد.

● از کسی تشکر کردن: پروین به خاطر کاری که زهرا انجام داد، از او تشکر کرد.

● با کسی آشتبایی کردن: سرانجام بچه‌ها با هم آشتبایی کردند.

● در جایی استخدام شدن: حسین در یک شرکت خصوصی استخدام شده است.

● در جایی پنهان شدن: بچه‌ها در اتاق پنهان شدند.

● از جایی خرید کردن: رضا معمولاً از فروشگاه نزدیک خانه خرید می‌کند.

● به چیزی یا کسی فکر کردن: ساسان به دوستش فکر می‌کند.

● به جایی یا کسی نگاه کردن: نسرین به باغ نگاه می‌کند.

● با کسی صحبت کردن: علی با دوستش صحبت می‌کند.

۳- بعضی از افعال در زبان فارسی با دو حرف اضافه‌ی متفاوت در جاهای مختلف به کار می‌روند و غالباً معنای متفاوت و گاه متضادی پیدا می‌کنند. برخی از این افعال عبارتند از :

● من الان به خانه می‌آیم.   به جایی آمدن / از جایی آمدن:

● من الان از شرکت می‌آیم.

● ساعت ۷ به منزل عمومیم رفتم.

● ساعت ۸ از منزل عمومیم رفتم.

● صبح ساعت ۸ به اداره رسیدم.

● الان از اداره به خانه رسیده‌ام.

● همکارم را از طرف شرکت به مأموریت فرستادند.

● برایمان بسته‌ای از اصفهان فرستاده‌اند.

● پدر بزرگ بچه‌ها را از خانه می‌برد.

● پدر کمد را از خانه برداشت.

● بچه‌ها در اتاق نشسته‌اند.

● مهمان‌ها روی مبل نشسته‌اند.

● کودک از روی صندلی افتاد و سرش شکست.

● کودک روی تخت افتاد و خوابید.

● به جایی رفتن / از جایی رفتن:

● به جایی رسیدن / از جایی رسیدن:

● به جایی فرستادن / از جایی فرستادن:

● به جایی بردن / از جایی بردن:

● در جایی نشستن / روی جایی نشستن:

● از جایی افتادن / روی جایی افتادن:

تمرین

۱ جای خالی جمله‌های زیر را با حرف اضافه‌ی مناسب کامل کنید.

۱. ما ..... خانه ماندیم تا باران بند بیاید.
۲. پدربزرگم دوست دارد همیشه ..... ما غذا بخورد.
۳. مرد بیمار ..... پزشکش تشکر کرد.
۴. دوستم را ..... کتابخانه فرستادم تا برایم کتاب امانت بگیرد.
۵. مادربزرگ ..... صندلی راحتی‌اش نشست و قدری استراحت کرد.

۲ عبارت سمت راست را با یک خط به عبارت سمت چپ وصل کنید تا یک جمله ساخته شود.

الف- به او سلام کردم.	۱. بچه‌ی خوب و مؤدب
ب- در رستوران غذا خوردیم.	۲. من به خاطر هدیه‌ی دوستانم
پ- پس در خانه ماندیم.	۳. من همیشه
ت- به حرف پدر و مادرش گوش می‌کند.	۴. به محض این که پدرم را دیدم
ث- با دوستم آشتی کردم.	۵. هوا سرد و بارانی بود
ج- از آن‌ها تشکر کردم.	۶. چون در خانه چیزی برای خوردن نداشتم
چ- به دوران کودکی ام فکر می‌کنم.	۷. سرانجام پس از مدت‌ها

۳ دور عبارت صحیح خط بکشید.

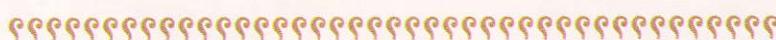
۱. وقتی به خانه رسیدم، پدرم به خانه آمده بود / از خانه آمده بود.
۲. پدربزرگ نوه‌اش را برای قدم زدن از پارک برد / به پارک برد.

۳. مهمان‌ها در اتاق پذیرایی روی مبل نشسته‌اند / در مبل نشسته‌اند.

۴. بچه‌ها در حیاط ایستاده‌اند / روی حیاط ایستاده‌اند و صحبت می‌کنند.

۵. قطار پس از یک ساعت تأخیر به ایستگاه رسید / از ایستگاه رسید.

۶. امروز بسته‌ای را که از شیراز رسیده بود / به شیراز رسیده بود، دریافت کردم.

۴ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل مناسب کامل کنید.

فروخت ، گفت ، خنده‌دند ، رقصید ، پرداخت

۱. خواهرم در جشن عروسی برادرم با عروس ..... .

۲. بچه‌ها به پسر بچه ..... و او را مسخره کردند.

۳. فروشنده خیلی زود تمام اجناس را به مشتری‌ها ..... .

۴. پدرم پول را به صندوق دار ..... .

۵. سرانجام همه چیز را به دوستم ..... .

۵ جاهای خالی متن زیر را با حروف اضافه‌ی مناسب با فعل کامل کنید.

برادر کوچکم خیلی سر و صدا می‌کرد. مادر ..... پدر خواست او را ..... پارک

ببرد. پدر ..... من پرسید ..... پار ک می‌آیم یا نه. من دلم می‌خواست .....

خانه بمانم و ..... برنامه‌ی رادیو گوش کنم. ولی از طرفی دوست داشتم ..... پارک

بروم و ..... بچه‌ها بازی کنم. سرانجام با پدر و برادرم ..... پارک رفتم. در پارک،

برادر کوچکم ..... توپیش بازی می‌کرد و این طرف و آن طرف می‌دوید. پدر .....

نیمکت نشسته بود و روزنامه می‌خواند. من هم ..... دوستم صحبت می‌کردم و حسابی سرمان

گرم شده بود.

ناگهان صدای گریهی برادرم را شنیدم. سگ بزرگی ..... کنارش ایستاده بود و بلند پارس

می‌کرد. برادرم حسابی ..... سگ ترسیده بود. من با سرعت ..... طرف سگ رفتم و حیوان

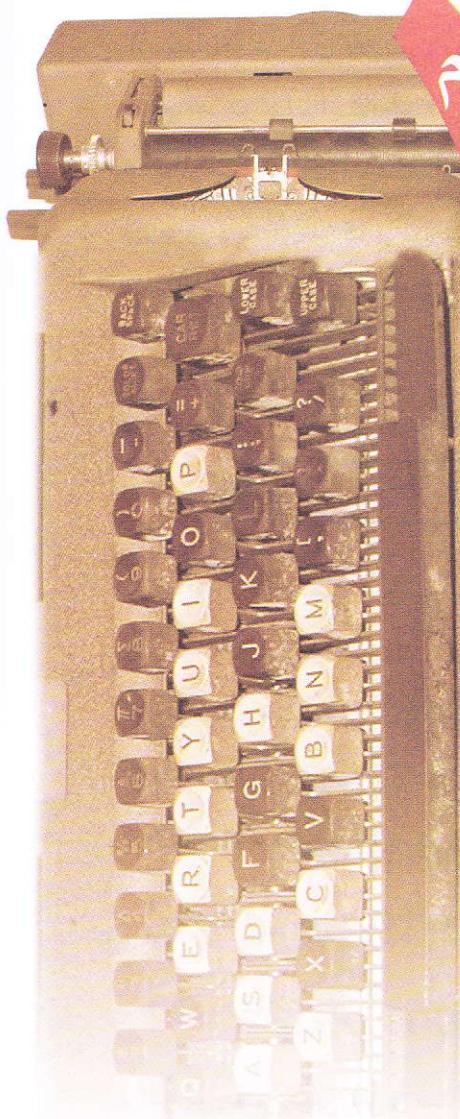
را از او دور کردم. آن وقت برادرم را در آغوش گرفتم و او را بوسیدم. آن روز پدرم خیلی .....

من تشکر کرد.

درس ۱۹ و نهم

بیست

فعل‌های گروهی

گاهی حروف اضافه‌ی از، به و در در کنار کلمه‌های دیگر و همراه فعلی قرار می‌گیرند و روی هم مفهوم و معنای واحدی را می‌سازند. به این نوع افعال، فعل گروهی یا حروف اضافه‌ای گفته می‌شود. فعل‌های گروهی هم صورت لازم (Intransitive) و هم صورت متعددی (Transitive) دارند. فعل‌های گروهی لازم به مفعول نیازی ندارند.

مثال:

علی از خستگی از حال رفت.   علی = فاعل (نهاد)

فعل‌های گروهی متعددی به مفعول نیاز دارند. مثال:

دوستم را در یک حادثه از دست دادم.   دوستم = مفعول

گاهی می‌توان افعال گروهی لازم را متعددی کرد. در این صورت بخش

فعلی آن‌ها تغییر می‌کند.

علی از خستگی از حال رفت. —> خستگی علی را از حال برداشت.

۱- فعل‌های گروهی لازم با حرف اضافه‌ی از

- علی از شدت خستگی از حال رفت (= دچار ضعف شد).
- کارگر بر اثر آسیب‌دیدگی و جراحت از کار افتاد (= نیرو و توانایی انجام کار را از دست داد).
- او خطرهای زیادی را از سر گذراند (= پشت سر گذاشت).
- مرد با سر زمین خورد و از هوش رفت (= بی‌هوش شد).
- بخشی از جنگل بر اثر آتش‌سوزی از میان رفت (= نابود شد).

۱ آنقدر راه رفته بودیم که از پا افتادیم (= خسته شدیم).

۲ سعید ناگهان از خواب پرید (= بیدار شد).

۳ دشمن از پا درآمد (= شکست خورد).

۲- فعل‌های گروهی لازم با حرف اضافه‌ی به

۴ پس از چند بار استارت زدن ماشین به کار افتاد (= روشن شد).

۵ پیرمرد فقیر گوشی خیابان به خواب رفت (= خوابید).

۶ علی چند روز در هتل به سر می‌برد (= اقامت می‌کند، می‌ماند).

۷ امروزه کامپیوتر در زمینه‌های گوناگون آموزشی، تفریحی و ... به کار می‌آید (= سودمند است).

۸ باد تندي وزيد و پنجره‌ها محکم به هم خوردن (= با هم برخورد کردند).

۹ بیمار پس از يك شبانه روز به هوش آمد (= از حالت بی‌هوشی در آمد).

۱۰ شیرین به ياد آورد (= يادش آمد) کتابش را کجا گذاشته است.

۱۱ اين ميوه خراب شده است، ديگر به درد نمی‌خورد (= بی‌فایده است).

۱۲ او وقتی به خود آمد (= خونسردی خود را به دست آورد) که دوستش رفته بود.

تمرین

۱ عبارت سمت راست را با یک خط به عبارت سمت چپ وصل کنید تا یک جمله ساخته شود.

- الف- بلافصله او از هوش رفت.
 ب- آنها محکم به هم خوردند.
 پ- در حال حاضر او از کار افتاده است.
 ت- الان پساندازمان به کار می‌آید.
 ث- دیگر به درد نمی‌خورند.
 ج- عاقبت او گرسنه به خواب رفت.
۱. پارسال کارگری از این ساختمان سقوط کرد
 ۲. می‌خواهیم خانه‌ای بخریم
 ۳. این سبزی‌ها خراب شده‌اند
 ۴. کودک از گرسنگی گریه می‌کرد
 ۵. موتور سوار با یک اتومبیل تصادف کرد
 ۶. دو اتومبیل با سرعت به طرف هم می‌آمدند

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل گروهی مناسب پر کنید.

از حال رفت ، از کار افتاد ، به کار افتاد ، از پا در نیایی

۱. ساعتم کار نمی‌کرد با تری آن را عوض کردم، دوباره ..... .
 ۲. در ورزشگاه مجید به قدری برای تیم محبوبش فریاد کشید که خسته شد و ..... .
 ۳. اتومبیل هنوز چند کیلومتر بیشتر نرفته بود که ..... .
 ۴. اگر می‌خواهی ..... قدری استراحت کن و غذای مناسبی بخور.

۳ به جای فعل‌هایی که مشخص شده‌اند از مترادف مناسب استفاده کنید.

۱. سامان تجربه‌های زیادی را از سرگذرانده است تا به این موفقیت رسیده است.
 ۲. با این که بیمار خیلی قوی بود، ولی سرانجام از پا درآمد.

۳. نسترن وقتی به خود آمد که غذا سوخته بود.

۴. جوان مجروح پس از چند روز در بیمارستان به هوش آمد.

۵. کتابی که از کتابخانه گرفتم به کارم نمی‌آید.

۴ جای خالی جمله‌های زیر را با حرف اضافه‌ی مناسب کامل کنید.

۱. ما چند روزی را در شیراز ..... سر بردیم.

۲. بعضی از ساختمان‌های شهر بر اثر توفان و گردباد ..... بین رفته است.

۳. حمید بر اثر گرمای آفتاب ..... حال رفت.

۴. دیروز آنقدر در خیابان راه رفتیم که حسابی ..... پا افتادیم.

۵. بالاخره علی نام دوست من را ..... یاد آورد.

۵ جاهای خالی متن زیر را با فعل مناسب پر کنید.

به هوش می‌آید ، از خواب پریدم ، خورده بود

به درد نمی‌خورد ، از هوش رفته بود ، به خواب رفته بودم

تازه ..... که با صدای وحشتناکی ..... به

بیرون نگاهی انداختم. یک ماشین سواری به تیر چراغ برق .....

چند نفر به طرف ماشین رفتند. راننده ..... . یکی فریاد زد: «بدجوری

به تیر برق زده است. دیگر ماشینش ..... اولی دوباره

گفت: « مثل این که دارد ..... حالش خیلی هم بد نیست.»

در این هنگام آمبولانس رسید و راننده را به بیمارستان بردند.

درس سیام

فعالهای گروهی

۳- فعلهای گروهی متعالی با حرف اضافه‌ی از

- محمد پدرش را در حادثه‌ی رانندگی از دست داد (= پدر محمد در حادثه‌ی رانندگی کشته شد).
- مرد تاجر تمام سرمایه‌اش را از دست داد (= سرمایه‌اش از بین رفت).
- زهرا پس از بهبودی کامل دوباره کارها را از سر گرفت (= شروع کرد).
- آقای کریمی آنقدر حواسش پرت بود که نشانی خانه‌اش را از یاد برد (= فراموش کرد).
- ناصر آنقدر ماشین لباس‌شویی را دستکاری کرد تا آن را از کار انداخت (= خراب کرد).

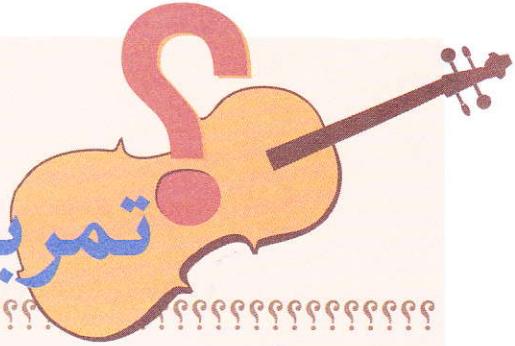
۴- فعلهای گروهی متعالی با حرف اضافه‌ی به

- مهندس دستگاه را دوباره به کار انداخت (= فعال کرد).
- علی در مسابقه‌ی شنا مقام اول را به دست آورد (= کسب کرد).
- مادر تخم مرغ‌ها و سبزی را به هم زد (= مخلوط کرد) و مایع کوکو را آماده کرد.
- حزب منتخب قدرت سیاسی را به دست گرفت (= در اختیار گرفت).
- صدای بلند مرد کودک را به گریه انداخت (= گریاند).
- بچه‌ها اتاق را به هم ریخته‌اند (= نامنظم و شلوغ کرده‌اند).
- راننده‌ی بی‌احتیاط همه‌ی مسافران اتوبوس را به کشنن داد (= کشت).

۵- فعلهای گروهی متعالی با حرف اضافه‌ی در

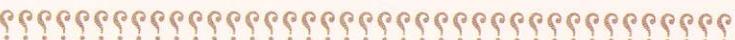
- کتابی را که در دست دارم (= در اختیار دارم)، دیروز خریدم.
- مادر با خوشحالی کودک را در برمی گیرد (= در آغوش می‌گیرد) و می‌بوسد.
- آب‌های جهان بخش بزرگی از کره‌ی زمین را در بر گرفته‌اند (= شامل شده‌اند).
- پدر بزرگ ابروهایش را در هم کشید (= جمع کرد) و به نوه‌اش اخم کرد.
- مدیر شرکت موضوع مهمی را با کارکنان در میان گذاشت (= مطرح کرد).

تمرین

۱ جمله‌های مربوط به یکدیگر را با یک خط به هم وصل کنید.

- الف- او ابروهاش را در هم کشید.
ب- جنگل شهر را در برگرفته است.
پ- هفته‌ی گذشته او را از دست دادم.
ت- این صدا کودک را به گریه انداخته است.
ث- امیدوارم نامزد مورد نظرم قدرت را به دست بگیرد.
۱. عمومیم بیماری سختی داشت
۲. دیروز انتخابات ریاست جمهوری بود
۳. پدر اخم کرد و عصبانی به نظر می‌رسید
۴. شهر من بسیار سرسیز و باصفاست
۵. صدای تلویزیون خیلی بلند است

۲ جای خالی جمله‌های زیر را با حروف اضافه‌ی مناسب کامل کنید.

۱. پدر هنگام شام مسئله‌ی مهمی را با بچه‌ها ..... میان گذاشت.
۲. بشقابی را که ..... دست داری، روی میز بگذار.
۳. آنقدر هیجان زده بودم که ..... یاد بردم به دوستانم سلام کنم.
۴. حزب مورد نظر ما بیشترین رأی را ..... دست آورد.
۵. روزنامه‌ای که ..... دست گرفته‌ای و می‌خوانی، مال صبح است یا بعدازظهر؟
۶. من تخم مرغ و آرد را ..... هم زدم تا کیک درست کنم.

۳ به جای فعل‌هایی که مشخص شده‌اند از مترادف مناسب استفاده کنید.

۱. به محض این که به شرکت برگشتم، خیلی سریع کارها را از سرگرفتم.
۲. برادرم ساعتی را که از کار انداخته بود، دوباره درست کرد.

۳. پدریز رگ نوهاش را در برگرفت و بوسید.

۴. موتورسوار به خاطر سرعت خیلی زیاد عابری را به کشتن داد.

۵. جوان بی تجربه در نخستین سرمایه‌گذاری تمام سرمایه‌اش را از دست داد.

۴ جای خالی جمله‌های زیر را با فعل گروهی مناسب کامل کنید.

به دست آوردند ، از دست دادم ، در هم کشید ، در برگرفته است ، در دست داری

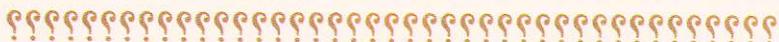
۱. پدرم برای آن که نشان دهد ناراحت است ، ابروهاش را .....

۲. رشته کوه البرز شمال ایران را .....

۳. هفته‌ی گذشته دوستم را در یک حادثه‌ی رانندگی .....

۴. کشاورزان به خاطر بارندگی زیاد محصول زیادی .....

۵. لطفاً گلی را که ..... در گلدان بگذار.

۵ جاهای خالی متن زیر را با فعل مناسب پر کنید.

از سر گرفته است ، به هم ریخته بود ، از یاد برد

در میان گذاشت ، از دست داد ، به کار انداختیم

دو سال پیش دوستم تمام خانواده‌اش را در یک حادثه‌ی رانندگی
..... این حادثه‌ی تلح زندگی او را کاملاً .....

او نمی‌توانست آن اتفاق ناگوار را ..... و دچار افسردگی
شد. چند ماه پیش، من این مسئله را با یکی از دوستانم .....

هر دو فکرمان را ..... تا راه حلی پیدا کنیم و او را از این
وضعیت روحی نجات دهیم. سرانجام او را نزد پزشک متخصص

بردیم. در حال حاضر او زندگی را ..... و به زودی ازدواج
می‌کند.

واژه‌نامه

◀ درس اول

qabilegi (qabile)	قبيلگي (قبيله)		
tābe'iyyat	تابعیت	qani	غنى
šenāsnāme	شناسنامه	tow'se'e yāfte	توسعه یافته
kārt-e melli	کارت ملي	kam tow'se'e	کم توسعه
hoviyyat	هویت	pišrafte	پیشرفتہ
gozarnāme	گذرنامہ	aqab oftāde	عقب افتادہ
ravādid	روادید	dowlat	دولت

◀ درس دوم

mardom sālāri	مردم سالاری	mellat	ملت
entexābāt	انتخابات	qānun	قانون
ra'y	رأی	parčam	پرچم
mašru'iyat yāftan	مشروعیت یافت	sorud-e melli	سرود ملي
namāyandegān	نمایندگان	sarzamin	سرزمین
majles-e šowrā	مجلس شورا	tamaddon	تمدن
estebdādi	استبدادي	farhang	فرهنگ
hākem	حاکم	zabān	زبان
qodrat	قدرت	ādāb-o rosum	آداب و رسوم
ra'is jomhur	رئيس جمهور	marz	مرز
noxost vazir	نخست وزیر	siyāsi	سیاسی
mādāmol omr	مادام العمر	joqrāfiyā-yi	جغرافیائی
omur-e kešvar	امور کشور	mihan	میهن
heyat-e dowlat	هیئت دولت	manāfe'-e melli	منافع ملي
vazirān	وزیران	ravābet	روابط
vezāratxāne	وزارتتخانه	aqvām	اقوام
vezārat-e omur-e xāreje	وزارت امور خارجه	nežād	نزاد
vezārat-e kešvar	وزارت کشور	taqsimāt-e ostāni	تقسیمات استانی
vezārat-e eqtesād	وزارت اقتصاد	mihan dusti	میهن دوستی
vezārat-e defā'	وزارت دفاع	alāyeq-e melli	علائق ملي

	saltanati	سلطنتی	وزارت آموزش و پرورش
	dowlat-e movaqqat	دولت موقّت	Vezārat-e āmuzeš va parvareš
	gerāyešhā-ye siyāsi	گرایش‌های سیاسی	قانون گذاری
	efrāti	افراتی	تصویب
	tondrow	تندر و	وضع قوانین
	vaz'-e mowjud	وضع موجود	ناظارت
	taqyir dādan	تغییر دادن	اجرایی
	mohāfeze kār	محافظه کار	قوه‌ی قضاییه
	miyāne row	میانه رو	قاضی
	tarafdarān	طرفداران	حقوق‌دان
	havādarān	هواداران	عدالت
	soxanrāni	سخنرانی	سیاست
	rāhpeymā-yi	راه‌پیمایی	کشورداری
	tazāhorāt	تظاهرات	حزب سیاسی
	miting	میتینگ	تبليغات
	sefārt xāne	سفرت خانه	شعار
	tanzim kardan	تنظيم کردن	آزادی خواهانه
	safir	سفیر	نامزد
	kārdār	کاردار	ائتلاف کردن
	ma'mur-e siyāsi	مأمور سیاسی	رأی آوردن
	gostarde	گسترده	به قدرت رسیدن
	rāyzan	رایزن	حکومت
	rāyzan-e farhangi	رایزن فرهنگی	جناح
	rāyzan-e bāzargāni	رایزن بازرگانی	اقلیّت
	rāyzan-e matbu'āti	رایزن مطبوعاتی	مخالف
	extelāf	اختلاف	درس سوم ◀
	sath-e ertebāt-e siyāsi	سطح ارتباط سیاسی	فدرال
	tanazzol dādan	تنزّل دادن	جمهوری

◀ درس چهارم

sāreq	سارق	
ādamrobā-yi	آدم ربایی	گناهکار
ādamrobā	آدم ربا	مجرم
xarābkāri	خرابکاری	پلیس
xarābkār	خرابکار	دستگیر کردن
qāčāq	قاچاق	متهم
qāčāqči	قاچاقچی	دادگاه
ehtekār	احتکار	محاکمه کردن
mohtaker	محتکر	وکیل
mosallah	مسلح	دفاع کردن
jenāyat	جنایت	مجازات شدن
taht-e ta'qib	تحت تعقیب	تبرئه شدن
eqdām-e polisi	اقدام پلیسی	زندان
neqābdār	نقابدار	جریمه
tirandāzi kardan	تیراندازی کردن	کار اجباری
ta'qib va goriz	تعقیب و گریز	تبعید
masruqe	مسروقه	قتل عمد

◀ درس پنجم

jāme'e	جامعه	قتل
errebāt	ارتباط	قاتل
errebāt barqarār kardan	ارتباط برقرار کردن	جانی
mošārekat	مشارکت	آدم کش
reqābat	رقابت	کیف زنی
zendegi-ye ejtemā'i	زندگی اجتماعی	کیف زن
hamkāri	همکاری	کیف قاپ
modārā kardan	مدارا کردن	دزدی
poštivāne	پشتوانه	سرقت
dusti	دوستی	دزد

١	tajāvoz	تجاوز	vefāq	وفاق
٢	qalamrow	قلمرو	vahdat-e ejtemā'i	وحدة اجتماعية
٣	arteš	ارتش	mosālemat āmiz	مسالمت آمیز
٤	motejāvez	متجاوز	manāfe'	منافع
٥	hamle kardan	حمله کردن	e'teqādāt	اعتقادات
٦	ešqāl kardan	اشغال کردن	nāsāzgār	ناسازگار
٧	sarbāz	سرباز	parxāšgari	پرخاش گری
٨	taht-e ešqāl	تحت اشغال	setizeju-yi	ستیزه جویی
٩	pišravi kardan	پیش روی کردن	tafraqe	تفرقہ
١٠	došman	دشمن	jodāyi-ye ejtemā'i	جدايی اجتماعی
١١	bombārān kardan	بمباران کردن	moltaheb šodan	ملتهب شدن
١٢	xesārat	خسارت	jang-e dāxeli	جنگ داخلی
١٣	vaz'iyat-e xatar	وضعیت خطر	tajāvoz-e xāreji	تجاوز خارجي
١٤	panāhgāh	بناهگاه	enhetāt-e ejtemā'i	انحطاط اجتماعی
١٥	vaz'iyat-e āddi	وضعیت عادی	taqyir kardan	تغير کردن
١٦	jangidan	جنگیدن	pišraft	پیشرفت
١٧	defā' kardan	دفاع کردن	aqab oftādegi	عقب افتادگی
١٨	amalyyāt-e jangi	عملیات جنگی	dastxoš	دستخوش
١٩	niru-ye havā-yi	نیروی هوایی	enqelāb	انقلاب
٢٠	niru-ye zamini	نیروی زمینی	arkān	ارکان
٢١	niru-ye daryā-yi	نیروی دریایی	nazm	نظم
٢٢	mušakhā-ye durbord	موشكهای دوربرد	eslāh	اصلاح
٢٣	havāpeymāhā-ye šekāri	هوایپماهای شکاری	jāme'e šenāsān	جامعه شناسان
٢٤	bomb afkan	بمبا فکن	hadafdar	هدفدار
٢٥	adavāt	ادوات	barnāmerizi kardan	برنامه ریزی کردن
٢٦	tupxāne	توپخانه	nazm-e ejtemā'i	نظم اجتماعی
٢٧	tānk	تانک		
٢٨	zerehpūš	زره پوش	jang	جنگ

درس ششم

ešbā'	اشباع	nāv	ناو
eqtesād dānān	اقتصاد دانان	zirdaryā-yi	زیردریایی
rokud	رکود	mohemmāt	مهماًت
soqut	سقوط	bomb	بمب
varšekastegi	ورشکستگی	mosalsal	مسلسل
arzeš-e sahām	ارزش سهام	min	مین
bāzār-e burs	بازار بورس	asir	اسیر
sahām dārān	سهام داران	ordugāh	اردوگاه
zarar nakardan	ضرر نکردن	piruzi	پیروزی
bohrān	بحران	šekast	شکست
monāqese	مناقصه	xāteme yāftan	خاتمه یافتن
edālat-e ejtemā'i	عدالت اجتماعی	solh	صلح
fāsele-ye tabaqāti	فاصله‌ی طبقاتی	mozākere kardan	مذاکره کردن
servatmandān	ثروتمندان	ātašbas	آتش بس
foqarā	فقراء	niruhā-ye hāfez-e solh	نیروهای حافظ صلح
refāh	رفاه	e'zām šodan	اعزام شدن
ta'min-e ejtemā'i	تأمين اجتماعی	qarāmat	غرامت
bime	بیمه	ta'ahhod kardan	تعهد کردن
kam darāmad	کم درآمد		
maliyāt	مالیات		سازمان تجارت جهانی
por darāmad	پر درآمد	sāzmān-e tejārat-e jahāni	محدودیت‌های گمرکی
xadamāt-e ejtemā'i	خدمات اجتماعی	mahdudiyathā-ye gomroki	
servat	ثروت	mobādelāt-e bāzargāni	مبادلات بازرگانی
moxarreb	منخرّب	towlidāt-e dāxeli	تولیدات داخلی
mohit-e zist	محیط زیست	hemāyat kardan	حمایت کردن
āludegi	آلودگی	bongāh	بنگاه
taxrib	تخريب	yārāne	یارانه
		afzāyeš-e towlid	افزایش تولید

◀ درس هفتم

سازمان تجارت جهانی

◀ درس هشتم

۱	salāmati	سلامتی	سوراخ شدن لایه‌ی ازن
۲	tanešhā-ye ruhi	تنش‌های روحی	surāx šodan-e lāye-ye ozon
۳	hayajān	هیجان	گاز
۴	afsordēgi	افسردگی	جوّ
۵	zehn	ذهن	مضرّ
۶	maqz	مغز	نفوذ کردن
۷	kam xābi	کم خوابی	اثر گل خانه‌ای
۸	bixābi	بی‌خوابی	باران‌های اسیدی
۹	jesm	جسم	ترکیبات شیمیایی
۱۰	ruh	روح	دود کارخانه
۱۱	ravān	روان	آفت کش‌ها
۱۲	afkār-e manfi	افکار منفی	زباله‌های صنعتی
۱۳	šādi kardan	شادی کردن	قطع درختان جنگلی
۱۴	mohabbat	محبت	دود و سایل نقلیه
۱۵	nākāmi	ناکامی	کودهای شیمیایی
۱۶	xāterāt	خاطرات	زباله‌ها و آشغال‌ها
۱۷	āyande	آینده	آتش سوزی
۱۸	xallāqiyat	خلاقیت	حفظ
۱۹	mošāvere	مشاوره	تفکیک کردن
۲۰	sālem māndan	سالم ماندن	بازیافت
۲۱	sālem zistan	سالم زیستن	وسایل نقلیه عمومی
۲۲	salāmat	سلامت	اتلاف
۲۳	behdāšt-e omumi	بهداشت عمومی	منابع انرژی طبیعی
۲۴	vāksināsiyon	واکسیناسیون	جنگل‌های طبیعی
۲۵	gostareš-e xadamāt-e pezeški	گسترش خدمات پزشکی	جنگل‌کاری مصنوعی
۲۶	bimārihā-ye hamegir	بیماری‌های همه‌گیر	درس نهم ◀
			بهداشت روانی

āmrikā	آمریکا	eydz	ایدز
oqyānusiyye	اقیانوسیه	šaye' šodan	شایع شدن
nimkore-ye šomāli	نیم کره شمالی	olgu-ye taqziye	الگوی تغذیه
nimkore-ye jonubi	نیم کره جنوبی	su'-e taqziye	سوء تغذیه
kešvar	کشور	por xori	پرخوری
šahr	شهر	čāqi	چاقی
pāyetaxt	پایتخت	masraf-e doxāniyat	صرف دخانیات
taba'e	تبعد	alkol	الكل
āsiyā-yi	آسیایی		بیماری‌های غیر واگیردار
fārsi	فارسی	bimārihā-ye qeyr-e vāgirdār	
hend	هند	sigār nakešidan	سیگار نکشیدن
dehli-ye now	دهلی نو	fa'āliyathā-ye jesmāni	فعالیت‌های جسمانی
čin	چین	vazn	وزن
pekan	پکن	ezāfe vazn	اضافه وزن
majārestān	مجارستان	barnāme-ye qazā-yi	برنامه‌ی غذایی
budāpest	بوداپست	čarbi	چربی
yunān	یونان	sorx karde	سرخ کرده
āten	آتن	āb paz	آب پز
aljazāyer	الجزایر	boxār paz	بخار پز
aljazire	الجزیره	rowqan-e jāmed	روغن جامد
	ایالات متحده‌ی آمریکا	rowqan-e māye'	روغن مایع
eyālāt-e mottahede-ye āmrikā		sabzijāt	سبزیجات
vāšangton	واشنگتن	kam čarbi	کم چربی
qerqizestān	قرقیزستان	fešār-e xun	فشار خون
biškek	بیشکک		
engelestān	انگلستان	qārre	قاره
landan	لندن	āsiyā	آسیا
holand	هلند	orupā	اروپا

درس دهم

●	brāzilā	برازیل	āmesterdām	آمستردام
●	españiyā	اسپانیا	marākeš	مراکش
●	mādrid	مادرید	robāt	رباط
●	arabi	عربی	tājikestān	تاجیکستان
●	ingilisi	انگلیسی	došanbe	دوشنبه
●	hendi	هندی	rusiye	روسیه
●	ālmāni	آلمانی	mosko	مسکو
●	rusi	روسی	andonezi	اندونزی
●	čini	چینی	jākārtā	جاکارتا
●	torki	ترکی	ostorāliyā	استرالیا
●	majāri	مجاری	kānberā	کانبرا
●	ordu	اردو	lahestān	لہستان
●	espāniyā-yi	اسپانیایی	varšo	ورشو
●	farānsavi	فرانسوی	bolqārestān	بلغارستان
●	itāliyā-yi	ایتالیایی	sufiye	صوفیہ
●	porteqāli	پرتقالی	āfriqā-ye jonubi	آفریقای جنوبی
●	درس یازدهم ◀		keyp tāwn	کیپ تاون
●	adyān	ادیان	moqolestān	مغولستان
●	e'teqād dāštan	اعتقاد داشتن	ulānbātur	اولان باتور
●	peyro	پیرو	ālmān	آلمان
●	isā masih	عیسی مسیح	berlan	برلن
●	mo'taqedān	معتقدان	mesr	مصر
●	eslām	اسلام	qāhere	قاهرہ
●	parasteš	پرستش	zelāndenow	زلاندنو
●	xodā	خدا	velington	ولینگتون
●	āfarinande	آفریننده	āržāntin	آرژانتین
●	šokr gozāri	شکر گزاری	bo'enos āyres	بوئنوس آیرس
▶	dindāri	دین داری	berezil	برزیل

zohr	ظهر	ma'naviyyat	معنویت
asr	عصر	doruq	دروغ
maqreb	مغرب	gonāh	گناه
ešā'	عشاء	rastegāri	رستگاری
ruze gereftan	روزه گرفتن	āxerat	آخرت
azān	اذان	payāmbar	پیامبر
ziyārat	زيارة	musā	موسى
ka'be	کعبه	isā	عیسی
hāji	حاجی	mohammad	محمد
haj	حج	yahud	یهود
zakāt	زکات	masihiyat	مسيحيت
شہادتین	شہادتین	mosalmān	مسلمان
yegānegi	یگانگی	moqaddas	مقدس
govāhi kardan	گواهی کردن	towrāt	تورات
qeyr-e mosalmān	غیر مسلمان	enjil	انجیل
geravidan	گرویدن	qorān	قرآن
kofr	کفر	ebādatgāh	عبادتگاه
šerk	شرک	kanise	کنیسه
vāhed	واحد	kelisā	کلیسا
šarik	شريك	masjed	مسجد
vahy	وحى	allāh	الله
nāzel kardan	نازل کردن	towhid	توحید
šokr kardan	شکر کردن	nabovvat	نبوت
vājeb	واجب	aqide dāštan	عقیده داشتن
namāz	نماز	ma'ād	معاد
arkān	ارکان	namāz xāndan	نماز خواندن
pāk	پاک	sobh	صبح

درس دوازدهم ◀

۱	pišdabestāni	پیش دبستانی	vozu	وضو
۲	ebtedā-yi	ابتدایی	niyyat	نیت
۳	madrak	مدرک	hamd	حمد
۴	rāhnamā-yi	راهنمایی	sure	سوره
۵	fāreqottahsilān	فارغ التحصیلان	roku'	رکوع
۶	motevassete	متوسطه	sojud	سجود
۷	dabirestān	دبیرستان	tašahhod	تشهید
۸	tahsil kardan	تحصیل کردن	salām	سلام
۹	honarestān	هنرستان	setāyeš	ستایش
۱۰	diplom-e motevassete	دیپلم متوسطه	bandegān	بندگان
۱۱		دیپلم فنی و حرفه‌ای	haram	حرم
۱۲	diplom-e fanni va herfe-yi		zarih	ضریح
۱۳	pišdanešgahi	پیش دانشگاهی	zā'er	زائر
۱۴	dānešgāh	دانشگاه	ziyāratgāh	Ziāratgāh
۱۵	konkur	كنکور	ebādat	عبادت
۱۶	rešte	رشته	gonbad	گند
۱۷	dānešju	دانشجو	menāre	مناره
۱۸	sāl-e tahsili	سال تحصیلی	mo'azzen	مؤذن
۱۹	term	ترم	sahn	صحن
۲۰	vāhed	واحد	mehrāb	محراب
۲۱	hamkelāsi	هم کلاسی	pišnamāz	پیش نماز
۲۲	mo'allem	معلم	manbar	منبر
۲۳	āmuzgār	آموزگار	ruhāni	روحانی
۲۴	dabir	دبیر	va'z kardan	وعظ کردن
۲۵	morabbi	مربی		
۲۶	ostād	استاد	dabestān	دبستان
۲۷	dāneškade	دانشکده	tahsilāt	تحصیلات
۲۸	qeyr-e bumi	غير بومي	dāneš āmuzān	دانش آموزان

درس سیزدهم

◀ درس چهاردهم

fizik	فیزیک	xābgāh	خوابگاه
šimi	شیمی	kārdāni	کارданی
zamin šenāsi	زمین شناسی	kāršenāsi	کارشناسی
jabr	جبر	kāršenāsi-ye aršad	کارشناسی ارشد
hendese	هندسه	doktori	دکتری
mekānik	مکانیک	ostādyār	استادیار
vāhedhā-ye amali	واحدهای عملی	dānešyār	دانشیار
āzmāyešgāhi	آزمایشگاهی		
tahqiq	تحقیق	olum	علوم
pažuheš	پژوهش	riyāzi	ریاضی
tahsilāt-e āli	تحصیلات عالی	fārsi	فارسی
pezeški	پزشکی	varzeš	ورزش
dandān pezeški	دندان پزشکی	naqqāši	نقاشی
	ادبیات و علوم انسانی	ta'limāt-e madani	تعلیمات مدنی
adabiyyāt va olum-e ensāni		tārix	تاریخ
kešāvarzi	کشاورزی	joqrāfiyā	جغرافیا
dām pezeški	دام پزشکی	enšā	انشاء
zabānhā-ye xāreji	زبان‌های خارجی	ta'limāt-e dini	تعلیمات دینی
parastāri va māmā-yi	پرستاری و مامایی	herfe va fan	حرفه و فن
eqtesād va bāzargāni	اقتصاد و بازرگانی	ta'limāt-e ejtemā'i	تعلیمات اجتماعی
honar	هنر	taxassosi	تخصصی
olum-e tarbiyati	علوم تربیتی	olum-e ensāni	علوم انسانی
fanni va mohandesī	فنی و مهندسی	āmār	آمار
hoquq va olum-e siyāsi	حقوق و علوم سیاسی	dastur-e zabān	دستور زبان
heyat-e elmi	هیئت علمی	falsafe va manteq	فلسفه و منطق
hoquq-e beynolmelal	حقوق بین الملل	eqtesād	اقتصاد
pažuhešgar	پژوهشگر	jāme'e šenāsi	جامعه شناسی
		ravān šenāsi	روان شناسی

درس پانزدهم

۱	garmā zadegi	گرمادگی	
۲	garmā zade	گرماده	سرطان
۳	sarmā zadegi	سرمادگی	سکته قلبی
۴	sarmā zade	سرماده	سکته مغزی
۵	suxtegi	سوختگی	فراموشی
۶	qarq šodegi	غرق شدگی	صرع
۷	xafegi	خفگی	متخصص گوش، حلق و بینی
۸	dar raftegi	در رفتگی	motexasses-e guš, halq va bini
۹	soqut kardan	سقوط کردن	متخصص مغز و اعصاب
۱۰	soqut	سقوط	motexasses-e maqz va a'sāb
۱۱	sor xordan	سر خوردن	متخصص استخوان و مفاصل
۱۲	uržāns	اورژانس	motexasses-e ostoxān va mafāsel
۱۳	emdād	امداد	متخصص کلیه و مجاری ادرار
۱۴	eqdāmāt-e avvaliyye	اقدامات اولیه	motexasses-e kolliye va majāri-ye edrār
۱۵	masdum	مصدوم	جرح
۱۶	berānkār	برانکار	فیزوتراپ
۱۷	tahdid kardan	تهذید کردن	رادیولوژیست
۱۸	piš āmadan	پیش آمدن	داروهای شیمیایی
۱۹	ja'be-ye komakhā-ye avvaliyye	جبهه کمک‌های اولیه	گیاهان دارویی
۲۰	pišāmad	پیشامد	روزه‌ی طبی
۲۱	mosakken	مسکن	آب درمانی
۲۲	tabbor	تب بر	خام گیاه‌خواری
۲۳	āntibiyutik	آنتی بیوتیک	طب سوزنی
۲۴	moshel	مسهل	موسیقی درمانی
۲۵	zedd-e eshāl	ضد اسهال	همیوپاتی
▶	honar	هنر	حادثه

درس هفدهم

درس شانزدهم

keyme šab bāzi	خیمه شب بازی	xallāqiyyat	خلاقیت
siyāh bāzi	سیاه بازی	honarmand	هنرمند
te'ātr-e arusaki	تئاتر عروسکی	āfaridan	آفریدن
ta'ziye	تعزیه	āfarineš-e honari	آفرینش هنری

درس هجدهم

sanāye'-e dasti	صنایع دستی	bāz āfarini	بازآفرینی
mirās-e farhangi	میراث فرهنگی	musiqi	موسیقی
mahsulāt	محصولات	me'māri	معماری
lavāzem-e zendegi	لوازم زندگی	namāyeš	نمایش
gelim	گلیم	te'ātr	تئاتر
jājim	جاجیم	mojassame sāzi	مجسمه سازی
gabbe	گبه	xoš nevisi	خوش نویسی
kāsehā-ye sofāli	کاسه های سفالی	hajjāri	حجاری
terme	ترمه	akkāsi	عکاسی
fan āvari	فن آوری	tarrāhi-ye parče	طراحی پارچه
piševarān	پیشه وران	javāher sāzi	جوهر سازی
namadi	نمدی	gač bori	گچ بری
qāli	قالی	miniyātur	مینیاتور
gol duzi	گل دوزی	bāzigar	بازیگر
terme duzi	ترمه دوزی	ejrā	اجرا
xāme duzi	خامه دوزی	ārāyeš	آرایش
xātam kāri	خاتم کاری	tarrāhi-ye lebās	طراحی لباس
qalam zani	قلم زنی	naqš	نقش
tazhib	تذهیب	ejrā kardan	اجرا کردن
monabbat kāri	منتبت کاری	pendāstan	پنداشتن
qāli bāfi	قالی بافی	nur pardāzi	نور پردازی
gelim bāfi	گلیم بافی	sahne ārā-yi	صحنه آرایی
jājim bāfi	جاجیم بافی	sahne	صحنه

◀ درس نوزدهم

۱ nušidanı	نوشیدنی	gabbe bāfi	گبه بافی
۲ nušidan	نوشیدن	terme bāfi	ترمه بافی
۳ duq	دوغ	sofālgari	سفالگری
۴ māst	ماست	šišegari	شیشه‌گری
۵ araqhā-ye giyāhi	عرق‌های گیاهی	āyne kāri	آینه‌کاری
۶ golāb	گلاب	mo'arraq kāri	معرق کاری
۷ araq-e na'nā	عرق نعناع	sarāji	سراجی
۸ araq-e bahārnārenj	عرق بهارنارنج		
۹ araq-e bidmešk	عرق بیدمشک	tanaqqolāt	تنقلات
۱۰ šarbat	شربت	ājil	آجیل
۱۱ āblimu	آبلیمو	dānehā-ye xorāki	دانه‌های خوراکی
۱۲ ālbālu	آلبالو	barge	برگه
۱۳ sekanjabin	سکنجبین	taft dāde šode	تفت داده شده
◀ درس بیستم		konjed	کنجد
۱۴ jašn	جشن	zulbiyā va bāmiye	زولبیا و بامیه
۱۵ eyd-e fetr	عید فطر	širini	شیرینی
۱۶ eyd-e qorbān	عید قربان	bāqlavā	باقلوا
۱۷ mab'as	مبعث	bāsloq	باسلق
۱۸ eyd-e qadir	عید قادر	qottāb	قطاب
۱۹ nime-ye ša'bān	نیمه‌ی شعبان	pašmak	پشمک
۲۰ velādat	ولادت	sowhān	سوهان
۲۱ milād	میلاد	noql	نقل
۲۲ nowruz	نوروز	gaz	گز
۲۳ eyd didani	عید دیدنی	šolezard	شله زرد
۲۴ eydi dādan	عیدی دادن	širberenj	شیربرنج
۲۵ eydi	عیدی	samanu	سمنو
۲۶ tahvil-e sāl-e now	تحویل سال نو	yax dar behešt	یخ در بهشت
۲۷ sofre-ye haft sin	سفره‌ی هفت‌سین	čāy	چای

pāgošā kardan	پاگشا کردن	sir	سیر
	◀ درس بیست و یکم	serke	سرکه
vafāt	وفات	samanu	سمنو
azādāri	عزاداری	sib	سیب
rowze xāni	روضه خوانی	senjed	سنجد
moharram	محرم	somāq	سماق
tāsu'ā	تاسوعا	sabze	سبزه
āšurā	عاشورا	xāne takāni	خانه تکانی
šahādat	شهادت	sabze sabz kardan	سبزه سبز کردن
masājed	مساجد	čāršanbe suri	چهارشنبه سوری
hoseyniye	حسینیه	sizde bedar	سیزده بدر
tekiye	تکیه	nohusat	نحوست
sugvāri	سوگواری	ezdevāj	ازدواج
maddāh	مدادح	xāstegāri kardan	خواستگاری کردن
sug	سوگ	ba'le borān	بعله بران
nowhe	نوحه	mehrīye	مهریه
rowhāni	روحانی	jahiziye	جهزیه
rowze	روضه	aqd	عقد
mazlumiyat	مظلومیت	arus-i	عروسوی
daste	دسته	halqe-ye nāmzad-i	حلقه‌ی نامزدی
sine zadan	سینه زدن	nāmzad	نامزد
zanjur zadan	زنجر زدن	sofre-ye aqd	سفره‌ی عقد
alam	علم	āqed	عاقد
kotal	کتل	xotbe-ye aqd	خطبه‌ی عقد
ta'ziye	تعزیه	hanābandān	حنابندان
karbalā	کربلا	pātaxti	پاتختی
az donyā raftan	از دنیا رفتن	arus	عروس
marhum	مرحوم	dāmād	داماد

◀ درس بیست و دوم

1	ertefā'	ارتفاع	xāksepāri	خاکسپاری
2	metr-e moka'ab	متر مکعب	bāzmāndegān	بازماندگان
3	sāntimetr-e moka'ab	سانسی متر مکعب	tasliyat	تسليت
4	litr	لیتر	yādbud	یادبود
5	kilometr	کیلومتر	šab-e haftom	شب هفتم
6	metr	متر	šab-e čehelom	شب چهلم
7	sāntimetr	سانسی متر	dargozašt	درگذشت
8	milimetr	میلی متر	ruh	روح
9	čand kilometr ast?	چند کیلومتر است؟	fātehe xāndan	فاتحه خواندن
10	metri čand ast?	متری چند است؟		
11	čand sāntimetr ast?	چند سانسی متر است؟	kilugeram	کیلوگرم
12	qatur	قطور	geram	گرم
13	koloft	کلفت	ton	تن
14	nāzok	نازک	xarvār	خروار
15	amiq	عمیق	man	من
16	kam omq	کم عمق	kili-yi čand ast?	کیلویی چند است؟
17	pahn	پهن	kešidan	کشیدن
18	bārik	باریک	čand geram	چند گرم
19	boland	بلند	masāhat	مساحت
20	kam ertefā'	کم ارتفاع	do bo'di	دو بعدی
21	xeyli dur nist	خیلی دور نیست	tul	طول
22	tulāni	طولانی	arz	عرض
23	xeyli nazdik ast	خیلی نزدیک است	kilometr-e morabba'	کیلومتر مربع
24	ziyād	زياد	metr-e morabba'	متر مربع
25	rāh-e besyār ziyādi ast	راه بسیار زیادی است	sāntimetr-e morabba'	سانسی متر مربع
26	xeyli dur	خیلی دور	hektār	هکتار
27	dur nist	دور نیست	hajm	حجم
28	dar hamin nazdiki ast	در همین نزدیکی است	se bo'di	سه بعدی

◀ درس بیست و چهارم

pākat	پاکت	xeyli ziyād	خیلی زیاد
šāne	شانه	besyār ziyād	بسیار زیاد
kise	کیسه	ja'be	جعبه
boške	بشكه	quti	قطیعه
six	سیخ	botri	بطری
goldān	گلدان	fenjān	فنجان
bāb	باب	šiše	شیشه
taxte	تخنه	livān	لیوان
halqe	حلقه	lule	لوله
qat'e	قطعه	sabad	سبد
asle	اصله	nafar	نفر
faqare	فقره	dastgāh	دستگاه
qāleb	قالب	ra's	رأس
qabze	قبضه	qallāde	قلاده
dast	دست	dāne	دانه
jām	جام	xuše	خوشہ
tār	تار	qors	قرص
kalāf	کلاف	boreš	برش
lenge	لنگه	jeld	جلد
tāqe	طاقة	nosxe	نسخه

◀ درس بیست و پنجم

entezār kešidan	انتظار کشیدن	joft	جفت
xejālat kešidan	خجالت کشیدن	nax	نخ
sigār kešidan	سیگار کشیدن	farvand	فروند
tul kešidan	طول کشیدن	ba'zi	بعضی
derāz kešidan	دراز کشیدن	te'dādi	تعدادی
xamyāze kešidan	خمیازه کشیدن	mošti	مشتی
		goruhi	گروهی

◀ درس بیست و ششم

۱ qowl dādan	قول دادن	nafas kešidan	نفس کشیدن
۲ nejāt dādan	نجات دادن	harf zadan	حرف زدن
۳ nešān dādan	نشان دادن	šoxm zadan	شخم زدن
۴ yād dādan	یاد دادن	kotak zadan	کتک زدن
۵ anjām dādan	انجام دادن	gul zadan	گول زدن
لبخند زدن			
۶ bārān āmadan	باران آمدن	qadam zadan	قدم زدن
۷ band āmadan	بند آمدن	sar zadan	سر زدن
۸ forud āmadan	فروود آمدن	šāne zadan	شانه زدن
۹ xun āmadan	خون آمدن	zang zadan	زنگ زدن
۱۰ kenār āmadan	کنار آمدن	rang zadan	رنگ زدن
۱۱ gerd āmadan	گرد آمدن	ātaš gereftan	آتش گرفتن
۱۲ sud bordan	سود بردن	irād gereftan	ایراد گرفتن
۱۳ ranj bordan	رنج بردن	tasmim gereftan	تصمیم گرفتن
۱۴ lezzat bordan	لذت بردن	jašn gereftan	جشن گرفتن
۱۵ sarmā xordan	سرما خوردن	yād gereftan	یاد گرفتن
۱۶ zamin xordan	زمین خوردن	tahvil gereftan	تحویل گرفتن
۱۷ qasam xordan	قسم خوردن	sebqat gereftan	سبقت گرفتن
۱۸ qosse xordan	غصه خوردن	andāze gereftan	اندازه گرفتن
۱۹ gul/farib xordan	گول / فریب خوردن	ehtiyāj dāštan	احتیاج داشتن
۲۰ kotak xordan	کتک خوردن	eštēhā dāštan	اشتها داشتن
۲۱ hasrat/afsus xordan	حسرت / افسوس خوردن	tāqat dāštan	طااقت داشتن
۲۲ xāb didan	خواب دیدن	dust dāštan	دوست داشتن
۲۳ sadame didan	صدمه دیدن	ettelā' dāštan	اطلاع داشتن
۲۴ mosibat/ranj didan	مصیبت / رنج دیدن	qabul dāštan	قبول داشتن
۲۵ rāh raftan	راه رفتن	ejāze dādan	اجازه دادن
۲۶ sar raftan	سر رفتن	deldāri dādan	دلداری دادن
۲۷ āb raftan	آب رفتن	dast dādan	دست دادن

◀ درس بیست و هفتم

be čizi/kasi گوش کردن	به چیزی/کسی گوش کردن	barq raftan	برق رفتن
be čizi/kasi guš kardan	خواب رفتن	xāb raftan	خواب رفتن
be kasi salām kardan	به کسی سلام کردن		
bačizi/kasi بازی کردن	با چیزی/کسی بازی کردن	bastari kardan/šodan	بستری کردن/شدن
bačizi/kasi bāzi kardan		bāz kardan/šodan	باز کردن/شدن
ba kasi ezdevāj kardan	با کسی ازدواج کردن	bozorg kardan/šodan	بزرگ کردن/شدن
be kasi komak kardan	به کسی کمک کردن	tanbih kardan/šodan	تبیه کردن/شدن
az kasi tašakkor kardan	از کسی تشکر کردن	xošk kardan/šodan	خشک کردن/شدن
ba kasi āsti kardan	با کسی آشتی کردن	pāk kardan/šodan	پاک کردن/شدن
dar jā-yi استخدام شدن	در جایی استخدام شدن	xāmuš kardan/šodan	خاموش کردن/شدن
dar jā-yi estexdām šodan		rang kardan/šodan	رنگ کردن/شدن
dar jā-yi penhān šodan	در جایی پنهان شدن	estexdām kardan/šodan	استخدام کردن/شدن
az jā-yi xarid kardan	از جایی خرید کردن	taqsim kardan/šodan	تقسیم کردن/شدن
be čizi/kasi fekr kardan	به چیزی/کسی فکر کردن	ta'til kardan/šodan	تعطیل کردن/شدن
be jā-yi/kasi negāh kardan	به جایی/کسی نگاه کردن	asabāni kardan/šodan	عصبانی کردن/شدن
ba kasi sohbat kardan	با کسی صحبت کردن	āvizān kardan/šodan	آویزان کردن/شدن
be jā-yi/kasi negāh kardan	به جایی آمدن/ از جایی آمدن	rāhnamā-yi kardan/šodan	راهنمایی کردن/شدن

◀ درس بیست و هشتم

be kasi pardāxtan	به کسی پرداختن
be kasi dādan	به کسی دادن
be kasi foruxtan	به کسی فروختن
be kasi goftan	به کسی گفتن
az kasi porsidan	از کسی پرسیدن
az kasi/čizi tarsidan	از کسی/چیزی ترسیدن
be kasi/čizi xandidan	به کسی/چیزی خندیدن
az kasi xāstan	از کسی خواستن
be jā-yi raftan	به جایی رفتن
dar jā-yi māndan	در جایی ماندن
be jā-yi raftan	به جایی بردن/ از جایی فرستادن
be jā-yi ferestādan/ az jā-yi ferestādan	به جایی بردن/ از جایی فرستادن
be jā-yi bordan/az jā-yi bordan	به جایی بردن/ از جایی بردن

در جایی نشستن / روی جایی نشستن

۱ az sar gereftan	از سر گرفتن	در جایی نشستن / روی جایی نشستن
۲ az yād bordan	از یاد بردن	dar jā-yi nešastan/ru-ye jā-yi nešastan
۳ az kār andāxtan	از کار انداختن	از جایی افتادن / روی جایی افتادن
۴ be kār andāxtan	به کار انداختن	az jā-yi oftādan/ru-ye jā-yi oftādan
۵ be dast āvardan	به دست آوردن	▶ درس بیست و نهم ◀
۶ be ham zadan	به هم زدن	از حال رفتن
۷ be dast gereftan	به دست گرفتن	از کار افتادن
۸ be gerye andāxtan	به گریه انداختن	از سر گذراندن
۹ be ham rixtan	به هم ریختن	از هوش رفتن
۱۰ be koštan dādan	به کشتن دادن	از میان رفتن
۱۱ dar dast dāštan	در دست داشتن	از پا افتادن
۱۲ dar bar gereftan	در بر گرفتن	از خواب پریدن
۱۳ dar ham kešidan	در هم کشیدن	از پا درآمدن
۱۴ dar miyān gozāštan	در میان گذاشتن	به کار افتادن
۱۵	be xāb raftan	به خواب رفتن
۱۶	be sar bordan	به سر بردن
۱۷	be kār āmadan	به کار آمدن
۱۸	be ham xordan	به هم خوردن
۱۹	be huš āmadan	به هوش آمدن
۲۰	be yād āvardan	به یاد آوردن
۲۱	به درد نخوردن / خوردن	
۲۲	be bard naxordan/xordan	▶ درس سی ام ◀
۲۳	be xod āmadan	به خود آمدن
۲۴	az dast dādan	از دست دادن

پاسخ نامہ

درس اول

۱. هویت
۲. هم‌دلی
۳. اقوام

۱. تمدن
۲. فرهنگ
۳. مرز
۴. میهن دوستی
۵. پرچم و سرود ملی

۱. درست
۲. نادرست
۳. درست
۴. نادرست
۵. درست

۱. پ
۲. ت
۳. الف
۴. ث
۵. ب

کشورهای، سرود ملی، ایستادن،
میهن دوستی، روابط، فرهنگ،
آداب و رسوم، ملت‌ها

درس دوم

۱. ت
۲. ب
۳. الف
۴. پ

۱. قدرت
۲. تصویب
۳. قانون‌گذاری
۴. نامزد
۵. نظام
۶. وزیر
۷. شعار
۸. حزب

۱. نادرست
۲. نادرست
۳. درست
۴. درست
۵. نادرست
۶. نادرست

۱. ث
۲. ت
۳. الف
۴. ج
۵. پ
۶. ب

وزارت، حق، انتخابات، رأی،
ناظرات، به دست آورده‌اند

درس سوم

۱. سلطنتی

۲. فدرال

۳. موقّت

۴. جمهوری

۱. ث

۲. الف

۳. ب

۲. پ

۲. ث

۳. الف

۴. ج

۱. مجازات شود

۲. تبرئه شود

۳. تبعید شد

۴. محاکمه کرد

۵. دفاع می کند

۳

۱. سخنرانی

۲. میتینگ

۳. راهپیمایی

۴. وضع موجود

۵. افراطی

۱

۲

۳

۴

۵

۱. درست

۲. درست

۳. نادرست

۴. درست

۵. نادرست

۴. صفت اسم

کیف زن	کیف‌زنی
قاجاق‌چی	قاجاق
محترک	احتکار
آدم‌ربایی	آدم‌ربایی
خرابکاری	خرابکاری

۵. قاجاق‌چی‌ها ، نیروهای پلیس ،
تحت تعقیب ، مسلحانه ،
دستگیر ، درگیر شده بودند

۵

۱. پ

۲. ث

۳. الف

۴. ب

۵. ت

۵. گسترده ، اختلاف ، سفيرهای ،
فرا خواندن ، ارتباط سیاسی ،
تنزّل دادند ، سفارتخانه‌های

درس ششم

۱. ج
۲. ث
۳. ب
۴. پ
۵. الف
۶. ت

۱. مهمات
۲. عملیات جنگی
۳. قلمروی، تجاوز
۴. تحت اشغال
۵. وضعیت عادی

۱. درست
۲. درست
۳. نادرست
۴. درست
۵. نادرست

۱. پ
۲. ث
۳. الف
۴. ت
۵. ب

اختلاف ، ارتش ، حمله کرد ،
متجاوز ، پیش روی کرد ،
تحت اشغال ، دفاع کردند ،
اعلام کردند ، مذاکره کنند

درس پنجم

۱. دوستی
۲. زبان
۳. تغییر می کند
۴. پرخاش گری
۵. دستخوش

۱. درست
۲. نادرست
۳. درست
۴. درست
۵. نادرست

۱. تفرقه
۲. ارتباط برقرار می کنند
۳. تجاوز خارجی
۴. پیشرفت
۵. مسالمت آمیز

۱. ت
۲. ج
۳. ث
۴. الف
۵. ب

وحدت ، ملتهب ، وفاق ، پرخاش ،
ناسازگار ، نظم ،
برنامه ریزی ، اصلاحی ، انحطاط

درس هفتم

۱. ورشکستگی

۲. اشباع

۳. محدودیتهای گمرکی

۴. پر درآمد

۵. ارزش سهام

۱. پ

۲. الف

۳. ت

۴. ث

۵. ب

۱. سهامداران

۲. رفاه

۳. ثروت

۴. بیمه

۵. سقوط

۱. پ

۲. ت

۳. الف

۴. ب

۱. سهام ، مشکلی ، بازار بورس ،

داخلی ، کشورها ،

معامله کنند ، افزایش قیمت

درس هشتم

۱. ب

۲. الف

۳. ث

۱. ت

۲. پ

۳. ج

۱. اتلاف

۲. مخرب

۳. بازیافت

۴. تخریب

۵. محیط زیست

۶. جوّ

۱. مناسب

۲. مناسب

۳. نامناسب

۴. مناسب

۵. نامناسب

۶. نامناسب

۱. درست

۲. نادرست

۳. نادرست

۴. درست

۵. نادرست

۶. درست

۷. نادرست

۱. افزایش ، مشکلات ، انرژی طبیعی ،

گلخانه‌ای ، جوّ ، صنعتی ،

جنگل‌ها ، مصنوعی ، محیط زیست

درس نهم

۱۰. آمریکا	۱. آسیا
۱۱. اقیانوسیه	۲. آسیا
۱۲. آمریکا	۳. آسیا
۱۳. آسیا	۴. اقیانوسیه
۱۴. آسیا	۵. آفریقا
۱۵. آفریقا	۶. آمریکا
۱۶. آمریکا	۷. آمریکا
۱۷. اروپا	۸. اروپا
۱۸. آفریقا	۹. آمریکا

۱. ت	۴. ج
۲. پ	۵. ب
۳. ث	۶. الف

۱. روان‌شناسی بالینی
 ۲. کم‌خوابی یا بی‌خوابی
 ۳. افکار منفی
 ۴. سبزیجات
 ۵. افسردگی

۵. آمستردام	۱. برلن
۶. ورشو	۲. دهلی نو
۷. بوداپست	۳. لندن
۸. قاهره	۴. آتن

۱. جسم
 ۲. برنامه‌ی غذایی
 ۳. خاطرات
 ۴. مشاوره‌های
 ۵. آینده
 ۶. الگوی تغذیه

۱. ت	۲. ح
۳. خ	۴. ث
۷. الف	۸. ب
۹. ج	۵. چ
	۶. پ

۱. ت
 ۲. پ
 ۳. ث
 ۴. الف
 ۵. ب

۱. پایتخت
 ۲. کشور
 ۳. قاره
 ۴. رسمی

به دست می‌آید، چاقی، بیماران،
 شایع شده است، سوء تغذیه،
 غذاهای خانگی، پرهیز کنید، بخاریز

درس دوازدهم

درس یازدهم

۱. ب
۲. ت
۳. ث
۴. الف
۵. پ

۱. سلام
۲. سجود
۳. حمد و سوره
۴. رکوع
۵. تشهید

۱. غیر مسلمان
۲. اذان
۳. منبر
۴. صحن
۵. شکر می کنند

۱. ب
۲. ت
۳. ث
۴. الف
۵. ب

۵ مناره ، اذان ، نماز ، مؤذن ، یگانگی ،
گواهی می کنم ، پیامبر ، خدایی

۱. یهودی
۲. مسجد
۳. محمد
۴. قرآن
۵. مسلمان

۱. پ
۲. ج
۳. ث
۴. الف
۵. ت
۶. ب

۱. عبادتگاه
۲. رستگاری
۳. آفریننده
۴. شکرگزاری
۵. دین داری
۶. پرستش

۱. ب
۲. ث
۳. ب
۴. الف
۵. ت

۵ مذهبی ، مذهب ، معتقدانش ،
ادیان ، دین ، پیروان ،
اعتقادات ، آخرت

درس چهاردهم

۵. ب	۱. ث
۶. پ	۲. الف
۷. ت	۳. ج
۸. ح	۴. ح

۱. تحقیق
۲. تخصصی
۳. علوم انسانی
۴. تحصیلات عالی
۵. تحصیل کرده
۶. پیش‌دانشگاهی

۵. چ	۲. ت
۶. ب	۳. الف
۷. پ	۴. ج

۱. هیئت علمی
۲. آمار
۳. عالی
۴. حقوق
۵. ادبیات
۶. شیمی
۷. جبر

دیبرستان ، هم‌کلاسی ، جغرافیا ،
هندسه ، ریاضی ، تحصیلات ،
رشته‌ی ، فارغ‌التحصیل ، دانش‌یار

درس سیزدهم

۴. نادرست	۱. نادرست
۵. درست	۲. درست
۶. نادرست	۳. درست

۱. قبولی
۲. واحد
۳. استاد
۴. درجه
۵. تحصیل می‌کنند

۱. کنکور
۲. ترم
۳. دبیر
۴. خوابگاه
۵. هم‌کلاسی

۱. ت
۲. ج
۳. الف
۴. پ
۵. ب
۶. ث

درس‌های ، دبستان ، تحصیلات ،
متوسطه ، دانشگاه ، مدرک

درس شانزدهم

درس پانزدهم

۱. نادرست

۲. درست

۳. درست

۴. نادرست

۵. نادرست

۶. مصدوم

۱. اورژانس

۷. گاز و باند

۲. سقوط

۸. تب بر

۳. پیشامدی

۹. غرق شدگی

۱۰. در رفته است

۱۱. برق گرفت

۱۲. گرما زده شد

۱۳. خفه می شد

۱۴. سوخت

۱۵. ت

۱۶. ث

۱۷. الف

۱۸. ب

۱۹. پ

۲۰. سرخورد ، افتاد ، پیشامد ،

۲۱. پرید ، نیروهای اورژانس ،

۲۲. حادثه ، مصدوم

۱. رادیولوژیست

۲. متخصص کلیه و مجاری ادرار

۳. متخصص استخوان و مفاصل

۴. متخصص گوش ، حلق و بینی

۵. متخصص مغز و اعصاب

۶. جراح

۷. رادیولوژیست

۸. طب سوزنی

۹. فیزیوتراپیست

۱۰. موسیقی درمانی

۱۱. درست

۱۲. نادرست

۱۳. نادرست

۱۴. درست

۱۵. نادرست

۱۶. ت

۱۷. پ

۱۸. الف

۱۹. ب

۲۰. قلب ، استخوان درد ، بستری شوید ،

۲۱. قلب و عروق ، معاینه کرد ،

۲۲. مشکلی ، سرماخوردگی

درس هجدهم

۱. منبّت کاری
۲. گلیم بافی
۳. سفال گری
۴. گل دوزی
۵. قالی بافی

۶. گبه
۷. ترمه
۸. خامه

۱. نادرست
۲. درست
۳. درست
۴. نادرست
۵. درست

۹. ث
۱۰. ت
۱۱. ج
۱۲. الف
۱۳. ب
۱۴. پ

سفالی ، قلمزنی ، خامه دوزی شده ،
گل دوزی ، زیرانداز ، گبه ، گلیم های ،
منبّت کاری ، پیشه وران ، خاتم کاری

درس هفدهم

۱. ث
۲. پ
۳. الف
۴. ت
۵. ب

۱. اجرای
۲. نور پردازی
۳. آفرینش هنری
۴. آرایش
۵. صحنه آرایی

۱. تابلوهای نقاشی
۲. مینیاتورهای
۳. مجسمه سازی
۴. خوش نویسی
۵. عکاسی
۶. معماری

۱۷. پ
۱۸. ت
۱۹. الف
۲۰. ب

۲۱. خلاقیت ، هنری ، مجسمه ساز ، نقاشی ،
هنرمندان ، نمایشگاه های ، آثارشان

درس نوزدهم

۱. ب

۲. پ

۳. ث

۴. ت

۵. الف

۱. ب

۲. ث

۳. الف

۱. نادرست

۲. نادرست

۳. درست

۴. درست

۵. نادرست

۶. نادرست

۱. ت
۲. پ
۳. ب
۴. ث
۵. الف

۱. ت
۲. پ
۳. الف
۴. ث
۵. ب

۱. عید دیدنی
۲. نامزدی
۳. میلاد
۴. سیزده بدر
۵. جشن

۱. ت
۲. ب
۳. ث
۴. الف
۵. پ

سیزدهم ، نحس ، سبزه‌هایشان ،
دشت ، تفریح ، خانه‌هایشان

درس بیستم

۱

۱. ت
۲. پ
۳. ب
۴. ث
۵. الف

۲

۱. ت
۲. پ
۳. الف
۴. ث
۵. ب

۳

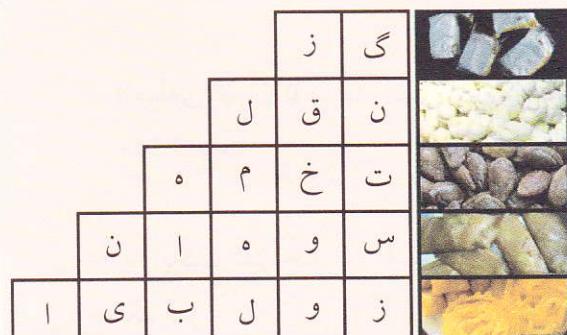
۱. عید دیدنی
۲. نامزدی
۳. میلاد
۴. سیزده بدر
۵. جشن

۴

۱. ت
۲. ب
۳. ث
۴. الف
۵. پ

۵

شربت‌های ، کنجد ، دوغ ، قطاب ،
بهارنارنج ، تخمه ، شله‌زرد

درس بیست و دوم

درس بیست و دوم

۱ طول: سانتی متر ، میلی متر ، کیلومتر

حجم: لیتر ، سانتی متر مکعب ، متر مکعب

مساحت: سانتی متر مربع ، هکتار ، کیلومتر مربع

وزن: کیلوگرم ، گرم ، تن

۲

۱. ب ۶. پ ۴. الف ۲. ت

۷. چ ۵. ج ۳. ث

۳

۱. این استخر عمیق است

۲. این کتاب نازک است

۳. این خیابان پهن است

۴. این کوه کم ارتفاع است

۴

- ببخشید آقا، این پارچه **مترا** چند است؟

- ۱۲۵۰ تومان.

- لطفاً چهار **متر** بدھید.

- فاصله‌ی تهران تا مشهد چند **کیلومتر** است؟

- ۹۵۰ کیلومتر.

- این پاکت شیر چند **لیتر** است؟

- یک لیتر.

۵

ارتفاع ، متر ، طول ، کیلومتر ،

مساحت ، کیلومتر مربع ، وزن ، کیلوگرم

درس بیست و یکم

۱. پ

۲. ث

۳. الف

۴. ب

۵. ت

۱. ث

۲. ت

۳. پ

۴. ب

۵. الف

۱. شهادت

۲. سوگواری

۳. مرحوم

۴. سوگ

۵. یادبود

۳

۱. پ

۲. الف

۳. ت

۴. ب

۴

۵

غم ، دنیا ، بازماندگان ،

تسليت ، مرحوم ،

روح ، عزاداری

درس بیست و سوم

۱. دو جعبه
۲. سه قوطی
۳. یک لیوان
۴. یک شیشه
۵. دو لوله
۶. سه فنجان
۷. دو بطری
۸. یک سبد

۱. نفر
۲. نخ
۳. خوش
۴. قلاده
۵. جعبه
۶. برش

۱. سه قرص نان
۲. دو جفت کفش
۳. دو خوش‌انگور
۴. یک فروند کشتی
۵. چهار جلد کتاب
۶. سه رأس اسب
۷. دو دستگاه خودرو
۸. یک قلاده سگ

۱. مشتی
۲. گروهی از
۳. مقداری
۴. تعدادی
۵. بعضی از

نفر ، دستگاه ، دانه ، قرص ،
بطری ، شیشه ، تعدادی ، مقداری ،
مقداری ، بعضی ، بعضی ، مقداری

درس بیست و چهارم

۱. دو پاکت
۲. سه شانه
۳. سه بشکه
۴. دو سیخ
۵. سه کیسه
۶. دو گلدان

۱. چهار جام آئینه
۲. سه حلقه لاستیک
۳. چهار طاقه پارچه
۴. دو لنگه در
۵. دو اصله درخت
۶. سه کلاف کاموا
۷. دو قبضه تفنگ
۸. شش قطعه ماهی

۱. دست
۲. فقره
۳. تارهای
۴. تخته
۵. قبضه
۶. سیخ

۱. نادرست
۲. درست
۳. درست
۴. نادرست
۵. نادرست

باب ، قطعه ، باب ، دستگاه ،
قطعه ، طاقه ، دست

درس بیست و پنجم

اختیاری است

۱

۱. ت
۲. ج
۳. الف
۴. ث
۵. ب
۶. پ

۱. حسرت
۲. لذت
۳. بند
۴. مصیبت
۵. کnar
۶. قسم

۱. گرد هم آمدند
۲. لذت بردم
۳. غصه خورد
۴. رنج دیده است
۵. صدمه دید

باران می آمد ، بند نیامد ،
سرما خورده ام ، استراحت کنم ،
زمین خورد ، صدمه دید

۲

اختیاری است

۱

۱. پ
۲. الف
۳. ث
۴. ب
۵. ت

۱. تحویل
۲. خمیازه
۳. انجام
۴. سر
۵. اطلاع

۲

۱. نشان داد
۲. قدم زدم
۳. اندازه گرفتم
۴. دوست ندارد
۵. طول کشید

۳

خمیازه می کشم ، انجام بدhem ،
نفس می کشم ، سیگار می کشید ،
اندازه بگیرم ،
دوست دارید ، رژیم بگیرید ،
قدم بزنید ، قول بدھید

۴

۳

درس بیست و هشتم

درس بیست و هفتم

۱. در

۲. با

۳. از

۴. به

۵. روی

۱. ت

۲. ج

۳. چ

۴. الف

۱. به خانه آمده بود

۲. به پارک برد

۳. روی مبل نشسته‌اند

۴. در حیاط ایستاده‌اند

۵. به ایستگاه رسید

۶. از شیراز رسیده بود

۱. رقصید

۲. خنديیدند

۳. فروخت

۴. پرداخت

۵. گفتمن

از ، به ، از ، به ، در ، به ، به ،

با ، به ، با ، روی ، با ،

در ، از ، به ، از

۱. برادر علی اذیت شد.

۲. اتاق جارو شد.

۳. مدرسه‌ها زود تعطیل شد.

۴. کیف در کمد دیواری پنهان شده بود.

۵. غذا روی اجاق گرم شد.

۱. تعطیل شده است

۲. سبز می‌شوند

۳. استخدام شد

۴. سرد شده بود

۵. بستری شد

۱. باز می‌شود

۲. چاپ می‌کنند

۳. آماده کرد

۴. تعطیل می‌شوند

۵. خم می‌کند

۱. می‌کند / کرد

۲. می‌کند / کرد

۳. شد

۴. کردیم

۵. شد

بزرگ کرده است ، تمام کرده ،

استخدام شده است ، باز کند ،

قبول شد ، راهنمایی می‌کند ، چاپ می‌شود

درس سی ام

درس بیست و نهم

۱. پ

۲. ث

۳. الف

۴. ب

۵. ت

۶. به

۱. در

۵. در

۶. به

۲. در

۳. از

۱. شروع کردم

۲. خراب کرده بود

۳. در آغوش گرفت

۴. کشت

۵. از بین رفت

۱. درهم کشید

۲. در بر گرفته است

۳. از دست دادم

۴. به دست آوردند

۵. در دست داری

از دست داد ، به هم ریخته بود ،

از یاد ببرد ، در میان گذاشت ،

به کار انداختیم ، از سر گرفته است

۴. ج

۵. الف

۶. ب

۱. پ

۲. ت

۳. ث

۱. به کار افتاد

۲. از حال رفت

۳. از کار افتاد

۴. از پا در نیایی

۱. پشت سر گذاشته است

۲. شکست خورد

۳. خونسردی خود را به دست آورد

۴. از حالت بی هوشی درآمد

۵. سودمند است

۱. به

۲. از

۳. از

۴. از

۵. به

به خواب رفته بودم ،

از خواب پریدم ،

خورد بود ، از هوش رفته بود ،

به درد نمی خورد ، به هوش می آید

IRAN LANGUAGE INSTITUTE

شانک: ۹۶۴-۸۶۹۹-۵۶-۹
ISBN 9 64 - 8 6 9 9 - 5 6 - 9

9 7 8 9 6 4 8 6 9 9 5 6 2

Teaching Persian to Speakers of Other Languages

Learning Persian Vocabulary

Advanced Volumes

Learning Persian Vocabulary is a collection of book in three volumes (Elementary to Advanced) which aims at enabling students to enhance their knowledge of Persian vocabulary. This collection is an efficient guide for students who take courses in Persian language vocabulary. Nevertheless, more advanced students can use this package as a Self-study guide in order to reinforce or organize their knowledge of Persian words. The key to the exercises, at the back of each volume, is intended to help the students have easy access to the answers.